

Str. 10 – Pomagajte družini Horvat iz Podgradja pri Ljutomeru

Moram iti naprej

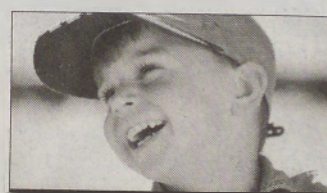
V sredo, 26. novembra, so dvanajstletni Marko, enajstletni Primož, sedemletna Polonca, šestletna Martina, petletna Veronika, osemnajst mesecev stara Ana in trimesečni Uroš ter njihova 33-letna mama Dragica ostali brez očeta in moža

Str. 16 – Če obstaja
vera, ki lahko premika
bregove, je to vera v
lastno moč

Po sledeh
novega
guvernerja
Kalifornije

Najrajši je pospravil
jabolčni zavitek

poglej in odpotuj!

CESARJEV VIKEND, Dobrna
Sončkov klub: kopanje, kopeli,
energizirajoča sproščanja, izleti...

5., 12.12./2D/POL 14.990

UMAG, novo leto
3* dep. Park, silvestrska večerja,
bazen in nov Wellnes center

27.12.-4.1./3D/POL 32.900

TENERIFFE
3* Fiesta Oasis Paraiso, odhodi
z avstrijskih letališč

5., 12.12./7D/POL 63.500

SKOK V PEKING
ogledi s slovenskim vodnikom:
kitajski zid, Prepovedano mesto...

23.12./5D/POL 159.900

SONČEK
M. SOBOTA, Slovenska 52
Telefon: 02/521 41 92

TUI potovalni center

Nepreslišano

MAMA, ATA,
NOVI SPAR!

GREMO GLEDAT OD BLIZU V LENDAVO.
Otvoritev: četrtek, 11. decembra, ob 10. uri.

Str. 19 – Vestnikov izbor
pomurskih športnikov

**Marika Kardinar
in Robi Markoja
športnika
Pomurja 2003**

KK Radenska Creativ Sobota
najboljši športni kolektiv

NAROČNIK

Mercator

HiPERmarket Murska Sobota, Pleše 1

FIT EXOTIC LIGHT
1,5 litra, VINO Brežice

99.-

FRUJI FORA - kivi, banana
1,5 litra, Vital Mestinje

99.-

ČOKOLADA DREAM

90 g, mlečna, drobljeni lešniki, rozine,... Mercator

89.-

ČOKOLADA MILKA

300 g, s celimi lešniki, Mercator

449.-

**Posebna
ponudba**

ČOKOLADA MILKA

300 g, z rozinami in lešniki, Mercator

439.-

BONBONIERA FONTANA

194 g, Krašcommerce

599.-

BANANE

cena za kg, Mercator

98.-

POMARANČE

cena za kg, Mercator

129.-

Ponudba velja do prodaje zalog.

Sedemnajst akademikov in akademikinj je prispevalo svoj delež, da bi skupaj pripomogli k hitrejšemu gospodarskemu razvoju in blaginji Pomurja. Foto: N. J.

Pomen znanja za gospodarski razvoj Pomurja

Ustvariti želimo kreativno okolje

Ob prvi obletnici je pripravila Pomurska akademska znanstvena unija (PAZU) znanstveno konferenco, na kateri so člani, pomurski doktorji znanosti, predstavili različne poglede in možnosti, kako znanje in izkušnje usmeriti v domačo regijo in s tem prispevati k hitrejšemu gospodarskemu razvoju in blaginji Pomurja. V dveh dneh se je zvrstilo sedemnajst doktoric in doktorjev, ki so posredovali nekatera svoja znanja iz pisane palete znanj in področij, s katerimi se ukvarjajo pomurski akademiki in znanstveniki.

»Naša konferenca je povezana z mladimi, saj se jih je na prireditvi Mladi za napredek Pomurja zbralo veliko,« je povedal dr. Anton Vratuša. »Dejstvo, da so mladi organizirani, me spominja na Klub prekmurskih akademikov, ki je nekoč tu aktivno deloval. Pomurci imamo veliko idej in želja, vendar jih malo uresničimo. Morda bo v prihodnosti prav Krajinski park Goričko lahko pokazal, da je to ideja, ki jo lahko uresničimo. dr. Mitja Slavinec pa je k temu dodal, da želijo z dogodki na tej prireditvi ustvariti takšno kreativno in raziskovalno okolje, kjer bodo mladi znali pokazati, kaj znajo, in znanje povezati z življenjem.

Dr. Slavinec se je v svojem govoru lotil pomena izobraževanja ter vprašanja, kako mlade motivirati, da se splošča izobraževati in da se splošča vračati domov ali pa vsaj na strokovnem področju sodelovati z domačim okoljem. Boljšo kakovost izobraževanja imamo, če obstaja boljša dostopnost izobraževanja, torej, da izobraževanje pripelje domov in kasneje ponudimo možnosti zaposlitve. Med tem ko je osnovno šolstvo po njegovem mnenju dobro razvejeno in opremljeno, pa je slabše na področju srednješolskega izobraževanja. Izobraževalni programi niso v skladu s potrebami gospodarstva.

Nekoč je veljalo Uči se, da ti ne bo treba delati, danes pa velja pravilo Uči se, da boš delal to, kar si želiš. Končal je z mislijo, da je treba spremeniti stereotipe o neperspektivnosti regije, naša regija ima namreč prednosti, ki jih je treba izkoristiti.

O obmejnem prostoru in narodih ter o vlogi manjšinskih jezikov pa je razmišljala dr. Elizabeta Bernjak. V tem prostoru živijo Slovenci, Madžari, Avstrijci, s svojo kulturo in s svojim jezikom. Zanimiv bo proces evropeizacije in v okviru tega razvoj manjšinskih skupnost, ki morajo imeti svojo vizijo, da ne bodo obvisle na robu.

Ta prostor velja danes za gospodarsko manj razvit. Za boljše sodelovanje med tremi obmejnimi narodi pa se je Bernjakova zavzela za večjezikovnost in učenje jezika sosednje države. Opozorila je na to, da čaka regijo negotovost, če ne bo imela svoje izobražene elite.

Za Pomurje je bilo in je še danes značilno izredno veliko odseljevanje mladega in tudi izobraženega prebivalstva. Žal pa je bil manjši del odseljevanja v drugi polovici prejšnjega stoletja povezan s pridobivanjem znanja v izobraževalnem procesu, je razmišljala dr. Janez Malačič. Poleg tega pa je bila regija predolgo zaprta in zamejena z najrazličnejšimi mejami, državnimi in tudi tistimi, zakoreninjenimi v zavesti ljudi.

Slušatelji so lahko prisluhnili tudi nekaterim tehnološkim, gospodarskim temam, o možnostih regionalnega razvoja, nekaj tem je bilo s področja kmetijstva in še z drugih področij. Spoznali so, da pri izbiri področij, s katerimi se ukvarjajo pomurski znanstveniki, ni bilo in tudi ni nobenih meja. Na vsakem področju imamo kakšnega strokovnjaka, ki ima svoje korenine v Pomurju. Sicer pa ima PAZU 74 članov, poleg tega pa imamo iz Pomurja še 141 doktorjev znanosti.

A. Nana Rituper Rodež

Ustvarjalnost, kreativnost in raziskovalno delo mladih Rezultati so odlični

Državni sekretar Elido Bandelj: povečati je treba zanimanje za tehniško-naravoslovne vede

V okviru 4-dnevnega festivala *Mladi za napredek Pomurja*, ki je potekal konec minulega tedna v Murski Soboti, so pripravili tudi razstavo o tem, kaj vse ustvarjajo ter raziskujejo mladi v osnovnih in srednjih šolah, predstavilo pa se je tudi nekaj otroških vtisov.

Kdor si je pozorneje ogledal to razstavo, se je lahko prepričal, da ustvarjalnost, kreativnost in raziskovanje mladih v Pomurju ne poznajo meja.

Pri tem odigra pomembno vlogo tudi Regionalni center ZOTKS s sedežem v Murski Soboti, ki te dejavnosti spodbuja ter ponuja strokovno in materialno pomoč. Državni sekretar v šolskem ministrstvu Elido Bandelj, ki se je udeležil otvoritvene slovesnosti, je dejal, da zanimanje mladih za študij tehniško-naravoslovnih ved žal upada, zato so stekla prizadevanja, da bi stanje izboljšali.

Nadalje je poudaril, da je znanje dobrina, ki mora biti dostopna vsem. Evropa je za vse nova priložnost, obenem pa tudi tekma z razvitim svetom. Prepričan sem, da bodo mladi lahko uve-

Razstava je pokazala, da se v naših šolah in vrtcih zares dogaja marsikaj zanimivega, koristnega, ustvarjalnega ... Foto: J. G.

ljavili svoj način življenja in našo specifiko prenesli v Evropo. Nemalo naših strokovnjakov je v Evropi že cenjenih, kar pomeni, da so si pridobili pri nas dovolj kakovostno znanje. Strokovni vodja RC ZOTKS v Murski Soboti doc. dr. Mitja Slavinec, ki

je bil med glavnimi soorganizatorji festivala, pa je poudaril, da so rezultati dela mladih odlični, treba pa jih je znati še unovčiti, in to skupaj s podjetji.

Podobne misli sta izrekla tudi podžupanja Mestne občine Murska Sobota Nadja Ivanc Milo-

šević in predsednik RC Zotke Rudi Cipot. Slednji je med drugim ob tem dogodku zapisal, da bomo Pomurci »uresničili svoje strateške cilje, če bomo verovali, se vedli in sprejeli vrednote uče se regije.

Po otvoritvi razstave so se udeleženci lahko seznanili s programom Regionalnega centra ZOTKS za leto 2004 in razpisom mladinskih raziskovalnih nalog.

Kot osnovna področja nadaljnega delovanja Zotke so opredeljena: srečanja mladih raziskovalcev in tehnikov, tekmovanja iz znanja, mladinski raziskovalni tabori, delavnice in šole, tekmovanja modelarjev, izobraževanje in usposabljanje, sodelovanje z zamejskimi Slovenci idr. V obliki raziskovalnih nalog pa bi mladi raziskovalci obdelali področja, ki izhajajo iz projekta Krajinski park Goričko, in sicer: sonaravno sadjarstvo, ekološko kmetijstvo, ohranitev trte samorodnice, turizem na kmetijah, prenočitvene zmogljivosti na podeželju, lokalna kulinarika, tradicionalna obrt, zgodovinska, kulturna in tehnična dediščina idr.

Jože Graj

Pet partnerjev za jeruzalemski konzorcij

Ljutomer je za domače

Projekt, ki jih bo umestil v štajersko regijo

Čeprav so Ljutomerski svetniki na septembrski seji podprli scenarij revitalizacije znanega gostišča pri cerkvi na Jeruzalemu, ki ga je lani od družbe Jeruzalem Ormož, turizem gostinstvo in trgovina za 50 milijonov tolarjev odkupila Ljutomerska občina, jim je torkova seja prinesla novo presenečenje. Franc Štraki jim je namreč predstavil dogovor o ustanovitvi konzorcija za turistično revitalizacijo območja Jeruzalem s petimi podpisniki, občina Ljutomer in Ormož ter družbami Jeruzalem Ormož, vinogradništvo, vinarstvo,

sadjarstvo (VVS), Ljutomerčan in Segrap.

Štraki kot pobudnik takšnega dogovora je namreč pojasnil, da je naredil nekaj poti »... in potem s pomočjo še nekaterih drugih naletel na veliko pripravljenost treh družb, da bi sklenile pogodbo o konzorciju.«

Med podpisniki dogovora tako ni več podjetja avstrijskih lastnikov Weigl & Lerch s sedežem v Illovi, ki naj bi po prvotnem scenariju nosilo stroške obnove. Čeprav so na seji pobudniki hiteli pojasnjevati, da k ustanovitvi konzorcija lahko pristopijo še drugi partnerji, sklenjeni dogovor z imenovanimi partnerji

Čeprav so na seji pobudniki hiteli pojasnjevati, da k ustanovitvi konzorcija lahko pristopijo še drugi partnerji, sklenjeni dogovor z imenovanimi partnerji zelo jasno razkriva, da se je občinska oblast po septembrski seji občinskega sveta vendarle odločila »za domače« in potem na pogajalsko pot poslala najbolj primernega človeka iz svetniških vrst, z izkušnjami, ugledom in s pravo mero modrosti.

zelo jasno razkriva, da se je občinska oblast po septembrski seji občinskega sveta vendarle odločila »za domače« in potem na pogajalsko pot poslala najbolj primernega človeka iz svetniških vrst, z izkušnjami, ugledom in s pravo mero modrosti. »Gre za resni program na osnovi sodelovanja in odgovornosti, da

se vinogradniški okoliš in objekt razvije kot turistična ponudba,« je namen partnerstva zagotovil Franc Štraki. Na pripombe Maksimilijana Gošnjaka, ali nima res gre zaupati, ali ni »zgodba naperjena proti privatnim vinogradnikom«, in če se ne bo na tak način »speljala prefinjena prodaja objekta«, je Franc Štraki razkril, da bo težko vztrajati pri stoo odstotnem občinskem lastništvu, saj objekt, ki je v občinski lasti, nima ne svoje ceste in ne parkirišča niti parka, kar pomeni, da brez sodelovanja in dogovora z družbo Jeruzalem Ormož (VVS) sama občina Ljutomer ni ne bo mogla speljati prav nobene načrta.

Še lani povzdigovani občinski nakup, ki naj bi biseru Preklicje vrnil sloves, se je torej sedaj razgalil kot nakup »mačka v žakliju«, na kar so sicer že takrat opozarjali nekateri iz svetniških vrst, ali pa bo morda tisti preizkusni kamen, na katerem se bo obrnilo sodelovanje in partnerstvo, ki bo Ljutomerske vinogradnike – tako je bilo slišati na seji – umestil v (vinorodno) štajersko regijo.

M. H.

VESTNIK

IZHAJA OB ČETRTKIH
Izdaja: Podjetje za informiranje d. d.
Murska Sobota

Uredništvo: Ima Berko (dielektonca), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kováč (namestnik odgovornega urednika), A. Nana Rituper Rodež, Bernarda Balazic-Peček, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov, Jurij Zanecker (fotograf), Nevenka Ermi (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Robert J. Kováč (računalniški preloži).

Naslov uredništva in uprave: M. Sobota, Ulica ant. Novaka 13, tel. št.: 531 19 98 (naročniška služba), n.c.: 531 19 60, 534 80 17 (novinarji Vestnika), Venera (tuzenje) 534 80 15, št. telefaksa 532 11 75. Menorčenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za tri mesece je 3.700,00 tolarjev, letna naročnina 14.800,00 tolarjev, letna naročnina za naročnike v tujini je 37.500,00 SIT, polletna naročnina za delovne organizacije, podjetja in obrtnike je 11.100,00 tolarjev. Izvod v kolportuži je 300,00 SIT. Transakcijski račun za naročnike pri Raiffeisen Krekova banka 24900-9000247884.

Tisk: Podjetje za usposabljanje invalidov SET Vevče. Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvida in se obračunava v skladu s 7. ločilo 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost, Uradni list 23. 12. 1998, št. 89 in Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2002 in 2003, Uradni list 17. 12. 2001, št. 103.

Naklada: 15.900 izvodov.
Elektronska pošta:
Vestnik: vestnik@p-inf.si,
Venera: venera@p-inf.si,
Naročniška služba: oglasi.vestnik@p-inf.si,
WWW stran: http://www.p-inf.si.

Predsednik SAZU v Murski Soboti

Ne lokalni nivo šole

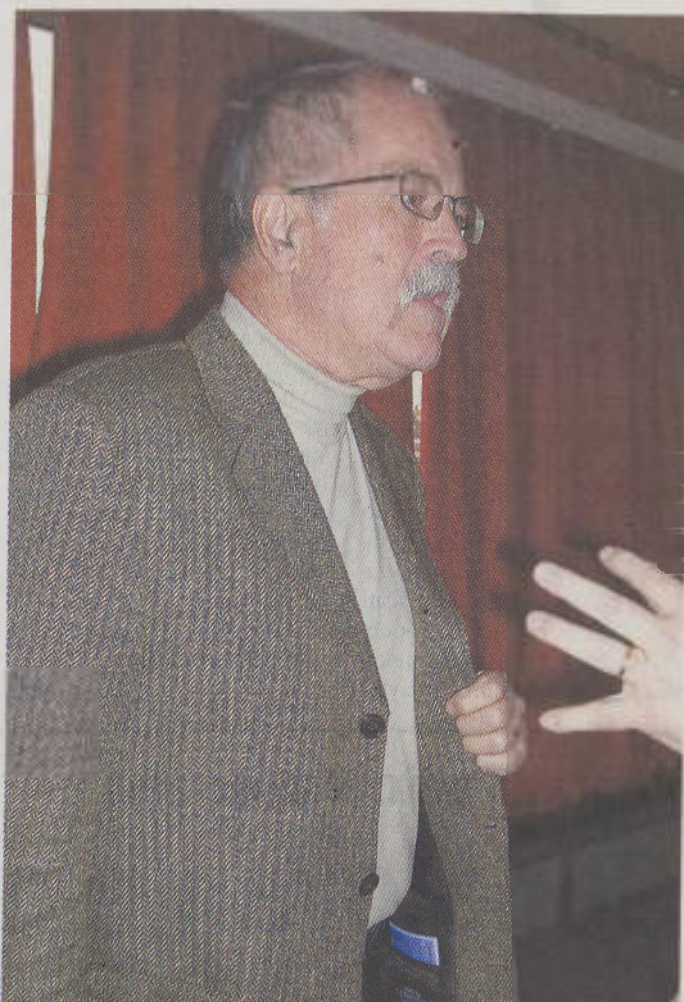
Vpis je pri nas dober, toda polovica vpisanih študentov šolanja ne konča

Med udeleženci znanstvene konference Pomurske akademije znanstvene akademije je bil tudi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Boštjan Žekš, akad. prof. dr. Še preden je podal svoj uvod, je povedal, da ima tudi on korenine pri nas, saj je bil njegov oče iz Prekmurja.

Lahko rečemo, da je ugledni gost povedal marsikaj zanimivega in aktualnega. Najprej se je dotaknil vlaganj v izobraževanje. »Mi smo z vsemi nategovanji statistik in drugega tam nekje pri 1,5 odstotka. Evropski plan je, da bi prišli do treh odstotkov. Zelo napredne države že vlagajo čez tri, štiri odstotke. Obstaja pa tako imenovani švedski paradoks, kjer vlagajo več kot štiri odstotke, rezultat pa je bolj ali manj nič. To se pravi, da gre samo zato, koliko vlagate, ampak, kako vlagate, kako izobražujete ljudi, kako prenašate znanje. Jasno, da brez vlaganj ne gre, ni pa to dovolj,« je poudaril.

Nacionalna katastrofa

Ključna sprememba v zadnjem stoletju je ta, da se danes svetovno znanje v dveh do treh letih po-

Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Boštjan Žekš, akad. prof. dr., je mnenja, da bi se morali v Pomurju zavzemati za takšen visokošolski program, ki bi bil na svetovni ravni. Foto: J. G.

ne konča. Niso krivi zgolj študentje, ampak vsi. Eno je, da je država zadovoljna, da so študentje nekje pod streho, da rešuje s tem socialne probleme. Malo podaljšamo absolventske leto, pa ponovni vpis je tu ... Po svetu tega nikjer nimajo. Tam ljudje ne padajo na izpitih. Študirajo in na koncu leta naredijo izpit. Osip je tak kot v srednji šoli. Na univerzi je tako kot na gimnaziji. In v gimnaziji bi bilo skrajno čudno, če bi bil osip petdeset odstotkov.

Koristno za Pomurje

In kako gleda dr. Žekš na nadaljnji razvoj visokega šolstva, ob tem še zlasti na prizadevanja, da bi tudi v Pomurje dobili visokošolske programe?

Dejal je, da bi morali biti visokošolski centri razporejeni blizu ljudem, ki to potrebujejo. Če so manjši, bodo bolj elastični in prilagodljivi, bolj povezani z okolico. Nevarnost pa je, da te nove šole ustanavljajo drugače kot po svetu. »Tudi se država odloči, kje kaj potrebujejo, pri nas pa gre to od spodaj navzgor. Država se ne odloči za nič, potem pa se pojavljajo pobude, pa ustanovi nekaj ena občina, pa nekaj posameznik ... in potem to živetari. Tako dobivajo te šole lokalni značaj, kar pomeni, da pridobijo kadre tam okoli, vsak pozna enega sosedo, ki ima dobro šolo, pa jih vključijo v to; pretvorijo nekako srednje šole v višje pa na univerzo. Namenjeno je lokalnim študentom in to je napačna smer. Če bi se v Prekmurju kaj ustanovilo, se mora ustanoviti zaradi ambicije, da je to namenjeno svetovnemu nivoju. To se pravi, da tukaj sodelujejo ljudje iz Maribora, Ljubljane, Gradca, New Yorka in ne vem od kod in da je namenjeno v principu študentom z vsega sveta. Če pa bomo začeli z nekimi lokalnimi ambicijami, pa je to narobe.

J. G.

Soočamo

Poslanca državnega zbora o spremembi zakona o Darsu

Konec leta naj bi se Družba za avtoceste preoblikovala iz javnega podjetja v delniško družbo, ki posluje na podlagi zakona o gospodarskih družbah.

Pripojili naj bi ji tudi sedanje podjetje za vzdrževanje avtocest. Novooblikovano podjetje bi še naprej vodilo gradnjo avtocest v imenu države, enkrat letno poročalo državnemu zboru, poleg letnega načrta gradenj in obnov cest pa naj bi pripravilo tudi srednjeročni načrt. In kaj prinaša zakon za pomurski odsek avtoceste?

Geza Džuban, LDS:

»Trenutno sta dve firmi, Dars, ki je d. d., vendar manj gospodari in bolj porablja denar iz proračuna. Drugo podjetje pa je Podjetje za vzdrževanje avtocest, d. o. o., in vzporedno se pojavljajo potreba po združevanju teh dveh podjetij ter možnosti za občestne dejavnosti, kot so gradnja mostov, počivališč in bencinskih servisov. Tako bi sedaj dobili novo podjetje, ki bi postalo bolj tržno usmerjena delniška družba. V to novo podjetje bo možnost vlaganja zasebnega kapitala, kar pa ne pomeni, da bo prešlo v roke zasebnikom, saj bo država še vedno 51-odstotni lastnik. To pomeni delno razbremenitev proračuna države, družba pa bo še vedno poslovala pod nadzorom državnega zbora, ki bo o določenih stvareh še vedno odločal. Z nastankom nove družbe smo vzpostavili nov sistem, ki ni neka politična izmišljotina. Oblikoval ga je Ekonomski inštitut pri pravni fakulteti in proučil vse možnosti njegovega delovanja. Tako naj bi ta sistem pospešeno gradil, najemal in odplačeval posojila.

In kaj to pomeni za odsek avtoceste Maribor-madžarska meja? Vsi tisti, ki pravijo, da bo cesta zgrajena do leta 2015, zavajajo. Resnično obdobje je 2010. Z vzpostavitvijo novega sistema pa je po mojem mnenju ta rok bližje letu 2008. Nekateri trdijo, da se bo državni denar iztekal v zasebne žepce, vendar ni tako. Nadzorni sistem se bo z vzpostavitvijo delniške družbe, v katero bo mogoče vlagati zasebni kapital, še povečal, ker bosta drug drugega nadzirala.

Alojz Sok, NSI:

»Dars se bo iz neprofitne preoblikoval v profitno družbo, pri tem pa se bo v celoti zmanjšal nadzor državnega zbora nad poslovanjem novega Darsa. Odgovornost parlamenta, ki bo sprejemal plan gradnje avtocest in dajal poročila za najete kredite, ostaja, nadzor pa se mu odvzema. Avtoceste bodo sicer še vedno javno dobro in so izzete iz pravnega prometa, ker so v lasti države in jih zaenkrat ne bo mogoče privatizirati. V razmerah slovenske tranzicije in finančne nepreglednosti bo ta zakon predstavljal močno potencialno nevarnost prelivanja državnih sredstev v zasebne žepce. Država lahko z zakonom prekrije javni dolg, saj se bo tudi v prihodnje Dars izdatno zadolževal. To pomeni dolg, ki ga bomo imeli, vendar ne bo evidentiran, ker Dars ne bo več javno podjetje, ampak delniška družba.

Gradnja cest se zaradi tega zakona ne bo pospešila, celo obratno, prepričan sem, da se bo upočasnila.

Sam mislim, da sprememba zakona nikakor ni smiselna. Dobili bomo veliko nepregledno podjetje z množico podizvajalcev, kar bo vse skupaj še podražilo.

V NSI smo prepričani, da se z tem zakonom gradnja avtocest ne bo pospešila in da se izgradnja pomurskega odseka avtoceste odmika.

Vanja Poljanec

O makroekonomskih gibanjih

Preveč optimistične napovedi

Slovenska gospodarska politika siromašni že tako revno pomursko gospodarstvo

Pričakovali smo, da bo na torkovi skupni seji upravnega odbora Območne gospodarske zbornice za Pomurje in Združenja podjetnikov Pomurja osrednja pozornost veljala za aktualnim gospodarskim kazalnikom v pomurski regiji, vendar so se predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije v predstavitvi nekaterih kazalnikov predvsem osredotočili na makroekonomske kazalnike za Slovenijo. Ta je s svojim gospodarstvom že močno vpeta v evropske tokove, kjer pa leto ni bilo ravno konjunktorno, to pa se pozna tudi pri rezultatih slovenskega gospodarstva.

Zaradi napovedi o oživiljanju v ZDA se je jeseni mednarodno okolje sicer začelo popravljati, vendar je po napovedih evropskih prognostikov večjo konjunkturo pričakovati šele v kasnejših četrtletjih prihodnjega leta. Na evropski utrip naj bi v prihodnjem letu pozitivno vplival tudi koledar, ki bo z razporeditvijo praznikov v prid produktivnosti, pa tudi širitev Evropske skupnosti v gospodarskem utripu ne bi smela ostati neopazna.

Tudi za Slovenijo je napovedana zmerna pozitivna gospodarska rast, ki bo letos sicer za pol odstotne stopnje nižja od spomladi napovedane (v primerjavi z lani naj bi porasla za 2,3 odstotka), prihodnje leto, po vstopu v Evropsko unijo, pa lahko računamo še na nekaj novih impulzov, tako da bo po sedanjih napovedih rast bruto domačega proizvoda prihodnje leto v Sloveniji večja za 3,5 odstotka. Večina teh napovedi je po mnenju pomurskih gospodarstvenikov preoptimističnih, saj je vprašanje, ali bo gospodarska politika zagotovila pogoje za takšna gibanja. Prav zato bo treba najprej narediti red v ekonomski politiki, saj brez tega zastavljenih ciljev ne bo mogoče doseči. Gospodarska politika v Sloveniji je naravnana tako, da skuša že tako osiromašenemu pomurskemu gospodarstvu, so prebrani vodilni gospodarstveniki v regiji, ki zatrjujejo, da se še vedno preveč dohodka preliva od izvoznikov k uvoznikom, s tem pa tudi iz pomurske regije v center. Pomursko gospodarstvo je še vedno preveč odvisno od izvoza, trgovina in uvozniki pa so koncentrirani v središču države. Pomurski gospodarstveniki so prepričani, da vlada vse preveč skrbi le za polnjenje proračuna, zanemarija pa ekonomski politiki, saj brez tega zastavljenih ciljev ne bo mogoče doseči. Pri tem mislijo predvsem na davčne olajšave pri vlaganju dobička v naložbe, če pa bo treba v prihodnje nameniti več pozornosti.

Ludvik Kovač

Praznično...

727.- CENEJE

Mrežna pečenka
pakirano,
MIR Gornja Radgona, 1 kg

998.-

400.- CENEJE

Prleška tunka
vakuum. pak.,
MIR Gornja Radgona, 1 kg

1.290.-

INTERSPAR

VESTNIK
lahko
kupite
tudi na
večini pošt
v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d.,
Ul. a. Novaka 13, Murska Sobotica

Lendava: Karitas in Klic dobrote

Župnija Lendava je bila v nedeljo gostiteljica človekoljubne prireditve Klic dobrote – A hosag szawa (po madžarsko), ki je potekala pod geslom: Z roko v roki – Kez a kezben.

Poslušalci in nastopajoči so do zadnjega kotička napolnili telovadnico Dvojezične osnovne šole. Zbrane je nagovoril lendavski župnik Ladislav Šantak, nato pa je bil skorajda dveurni kulturni program, v katerem so nastopili pevci iz župnij: Bogojina, Črenšovci, Dokležovje, Hotiza, Lendava, Ljutomer, Murska Sobotica, Odranci, Razkrižje, Sv. Jurij ob Ščavnici, Turnišče in Velika Polana (mladi godbeniki). Obiskovalci, ki so bili tudi darovalci prostovoljnih prispevkov, so dobili spominski lončeni obesek. Zbrani denar bo Karitas uporabila za človekoljubno pomoč.

Na posnetku je skupina ljudskih pevk iz Dolnjega Lakoša, ki je zastopala lendavsko župnijo. – Foto: Š. S.

Občina Veržej

Za naložbe kar 531 milijonov

Razvojni program do leta 2006

Tudi v veržejski občini so se lotili oblikovanja načrta razvojnih programov za obdobje 2003-2006. Pri tem so podrobneje razdelili posamezna področja, od česar bo v marsičem odvisen nadaljnji razvoj te lokalne skupnosti.

Glede oskrbe z vodo predvidevajo obnovo vodovodnega omrežja Banovci-Veržej-Bunčani, ki jih bo v prihodnjih treh letih stala 135 milijonov tolarjev. Večino denarja, in sicer več kot 101,2 milijona tolarjev, pričakujejo iz državnih virov, preostali delež pa odpade na občino. Pri obnovi občinskih cest pa se

bodo morali nasloniti večinoma na lastne vire, saj naj bi država primaknila 4,8 milijona tolarjev, iz občinskega proračuna pa bi zagotovili 29 milijonov SIT. Situacija pa je drugačna pri gradnji novih občinskih cest, za kar bo treba odšteti 54 milijonov tolarjev, od tega 13,5 milijona občinskih sredstev, državnih virov pa naj bi bilo za 40,5 milijona tolarjev.

Precejšen finančni zalogaj bo tudi ureditev kanalizacije in čistilne naprave. Samo za kanalizacijo v Bunčanih bo treba plačati 45 milijonov tolarjev, za podobno napravo v Banovcih nekaj več kot 20,8 milijona, za avto-

matizacijo čistilne naprave v Veržeju pa 7 milijonov tolarjev.

Večji posegi se obetajo tudi pri družbenih dejavnostih. Do leta 2005 bodo za dom kulture v Veržeju zagotovili dobrih 19,1 milijona tolarjev, za ureditev športnih objektov v občini pa bo na voljo 35 milijonov tolarjev. K vsemu temu je treba prišteti tudi vrsto drugih, nič manj pomembnih investicij, načrte in projektno dokumentacijo. Že podatek, da bodo do leta 2006 vložili v investicije približno 531 milijonov, pri čemer bo skoraj polovica lastnih sredstev, je dovolj zgovoren.

Milan Jerše

Industrijski park Lendava

Poslovno-industrijski park Lendava že dobiva nove vlagatelje. Občina je ponudila v prodajo deset komunalno opremljenih zemljišč v velikosti dva hektarja in pol. Ker je ob prvem razpisu razpisnim pogojem ustrezala le ena ponudba, so prve dni oktobra razpis ponovili, po nudi ceno pa znižali za 10 %. Tako je znašala cena za kvadratni meter brez DDV okoli 1500 SIT. Po drugem razpisu je bil interes za nakup za vsa potrebna zemljišča, vendar sta razpisnim pogojem zadostili le dve ponudbi, vsaka za dve parceli. Po prvem razpisu je tako občina sklenila pogodbo s podjetjem Inox iz Černelavec, po drugem pa z Mobitexom iz Centibe. Za dve parceli je dalo popolno vlogo z vplačano varščino tudi podjetje irskega poslovnega Matshop int. iz Lendave. S slednjim pogodbo pred notarjem še niso sklenili, saj čakajo na prihodni stnika. Občina od vlagatelja zahteva, da objekte za industrijsko dejavnost začne graditi enem letu od sklenitve nakupne pogodbe, dejavnosti, ki jih bo mogoče opravljati, pa so določene s prostorskimi plani. M. H.

Občinski svet Cankova

Rebalans pod streho

Čeprav so na petkovi večerni seji Občinskega sveta Občine Cankova razpravljali o več temah, je bil v ospredju gotovo sprejem odloka o rebalansu proračuna za leto 2003.

Po njem so med prihodki in odhodki le malenkostne razlike, saj znašajo prvi 483 milijonov 383 tisoč, slednji pa 483 milijonov 497 tisoč tolarjev. Skupni prihodki bodo v primerjavi s prvotno sprejetim proračunom nižji za 2,6 milijona ali 0,53 odstotka.

Ko je bil govor o taksah za obremenjevanje voda in okolja, sta bila upoštevana gradnja Zbirno-sortirnega centra Skakovci in sofinanciranje začetka gradnje kanalizacije v obrtni coni Cankova - Korovci. Zmanjšal pa se je rebalans proračuna za letos pri nedavnih prihodkih, in sicer na račun sofinanciranja občanov za kanalizacijo v Skakovcih, ker so to naložbo prenesli v leto 2004. Podobno se je zgodilo s

sofinanciranjem gradnje vodovoda, saj bodo pogodbe občanov podpisane šele ob koncu letošnjega leta. Odpadla pa je tudi prodaja parcel v Krašcih za stanovanjsko gradnjo.

Pri odhodkih pa se je zmanjšala postavka glede subvencioniranja malega gospodarstva, ker niso prejeli nobenega zahtevka. Na področju cestnega prometa je dobrih 23,8 milijona namenjenih za plačilo zgrajenih cest in njihovo vzdrževanje, medtem ko so obveznosti za cestni odsek Domajinci-Krašci nižje od prvotno načrtovanih. Ker se predvideva nakup peletov za ogrevanje z biomaso, bodo stroški višji za milijon tolarjev, pa tudi nakup zemljišč za gradnjo OŠ Cankova se je povečal za 2,1 milijona to-

larjev. Ker bodo v Skakovcih dobili razsvetljavo konec leta, bodo obveznosti za plačilo zapadle šele leta 2004.

Po skrajšanem postopku so potrdili dopolnjen odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča in sklep o vrednosti točke, ki ostaja nespremenjena (0,8 tolarja). Soglašali so z ukinitvijo statusa družbene lastnine v splošni rabi v k. o. Gerlinci, s čimer je postal rekreacijski center občinska last, in s cenami socialno-varstvenih storitev pomoči družini na domu ter imenovali Anico Gomboc (Gerlinci) in Jožefa Ficka (Gornji Črnci) za člana nadzornega sveta družbe Komunalca.

Milan Jerše

Pripravili peto skupno sejo

Sodelovanje občine Hodoš in Bajansenya

V petek so se na skupni seji že peti srečali svetniki občinskega sveta občine Hodoš in predstavniki društva za Lokalno samoupravo Bajansenya iz Republike Madžarske. Enkrat letno izmenično pripravijo skupno sejo, kjer analizirajo dosedanje sodelovanje, skupne prireditve in se dogovarjajo o nadaljnjem sodelovanju. Po vstopu v Evropsko unijo pa bo sodelovanje še tesnejše.

Občina Hodoš že vrsto let dobro sodeluje s sosednjimi občinami na Madžarski strani. Sodelovanje je tesno pri prireditvah,

tekmovalnih in slovenskih, na katerih si želijo čim več obiskovalcev. Prav zato na letnih sestankih uskladijo datume in termine, da se prireditve ne bi pokrivale. Intenzivno je tudi sodelovanje na področju gasilstva. »Mi imamo boljše opremo, oni pa imajo več ljudi,« je povedal Ludvik Orban, župan občine Hodoš.

Ob vstopu v Evropsko unijo želijo na predvečer, to je 30. aprila, na mejnem prehodu Hodoš pripraviti veliko skupno prireditev s kulturnim programom. Z odprtjem meja imajo naši manjša pričakovanja od drobnega go-

spodarstva, nekoliko več pa pričakujejo od kmetijstva. Na madžarski strani je namreč precej neobdelanih in zapuščenih kmetijskih zemljišč, naši ljudje pa imajo interes, da bi jo obdelovali.

Dokaz dobrega sodelovanja med obmejnima občinama je urejanje krajevnih cest, ki bodo povežale naše kraje z madžarskimi. Nekatere ceste so že potekale in jih želijo obnoviti, spet druge delajo na novo, z njimi pa povezujejo sorodnike in prijatelje, ki jih je železna meja ločila.

A. N. R. R.

Jutri razpis za opremo porodnišnice

V najboljšem oprema marca

V ponedeljek se je prvič sestala komisija za izvedbo postopkov javnega naročila za nakup opreme za porodnišnico in proučila pripravljeno razpisno dokumentacijo, tako da bo predvidoma jutri v uradnem listu tudi objavljen javni razpis. Postopek bo vodilo ministrstvo za zdravje, v komisiji, ki jo je prav tako imenovalo ministrstvo, pa so trije predstavniki ministrstva ter iz murskosoboške bolnišnice finančni direktor Štefan Vučak in predstojnica ginekološko-porodnega oddelka Eva Koltaj Kocan, dr. med.

Razpisno dokumentacijo je v celoti pripravljala uprava mur-

skosoboške bolnišnice, ki je bila zaradi obsega javnega naročila zelo zahtevno delo. Zaradi pričakovane kakovosti opreme, in da bi se izognili dampinškim cenam, so namreč podrobno opisali na tisoče njenih kosov. Pripravljeno dokumentacijo je tudi pregledala svetovalna hiša, ki za ministrstvo opravlja revizijo dokumentacije za javne razpise. Orientacijska vrednost naročene opreme je 580 milijonov tolarjev, niso pa všteta naročila manjših vrednosti, kot na primer zavese in podobno.

Rok za oddajo ponudb je do štirideset dni od objave javnega naročila, po opravljenem izboru, in če ne bo pritožbe oziroma revizije postopka ter ob upošte-

vanju eno- do dvomesečnega časa dobave opreme bodo porodnišnico začeli opremljati februarja ali marca prihodnje leto.

V razpisu bodo zajeti štirje sklopi naročil, najobsežnejši je za medicinsko opremo, saj ima kar devetnajst podskupin. S tem bodo prijavo na razpis omogočili različnim dobaviteljem pa tudi neposredno proizvajalcem posamezne opreme.

Drugi sklop predstavljata notranja oprema in postelje, tretjega računalniška oprema in četrtega tako imenovane vizualne komunikacije ali svetlobni usmerjevalci in napisi.

M. H.

Andrejevo senje z delavnicami pri Gradu

Minulo soboto so pripravili pri Gradu tradicionalno Andrejevo senje, ki so ga popestrili še s postavitvijo različnih rokodelskih delavnic in domačih dejavnosti. Viteška dvorana v gradu je bila dobesedno premajhna za vse, ki so želeli prisluhniti kulturnemu programu, ki so ga organizatorji naslovlili Kulturni utrinek poezije in glinenine. Predstavljena so bila pesniška dela Štefke Bohar z naslovom Moje oaze in izdelki iz gline Cvetke Juhnov z naslovom Indašnja gračka gospoda. Zapeti so ljudski pevci od Grada in nonet Lyndwa, program pa je povezovala Marjanca Ferko - Omahen. Pravo popestritev in zanimivost so predstavljale rokodelske delavnice in domače dejavnosti Krajinskega parka Goricko: kolarstvo, kovaštvo (in sliki), zeliščarstvo, žganjekuha, lončarstvo, tkalstvo, najbolj radovedni pa so lahko našli več podatkov tudi v informativni pisarni. Seveda je odveč poudarjati, da so tako kot vsako leto tudi tokrat organizatorji postregli obiskovalcem z domačimi pecivom, kavo, čajem in kuhanim vinom. T. K., foto: T. K.

V Turnišču le načelno za pomursko regijo Doreči pristojnosti

Gornjeradgonski občinski svet je že konec julija podprl pobudo njihovega svetnika Združene liste socialnih demokratov Vinka Rouša, da bi začeli akcijo za ustanovitve pomurske regije.

Po njegovem mnenju je namreč vse večji državni centralizem popolnoma zavrl policentrični razvoj predvsem v Pomurju, saj ta pokrajina vedno bolj zaostaja za Slovenijo, »zato se mi zdi nujno, da v tem prostoru strememo sile ter storimo končno nekaj tudi zase in naše potomce«.

Regionalna razvojna agencija Mura naj bi povezala interese na gospodarskem področju in pospešila razvoj, a se to ni zgodilo. Agencija naj bi tudi odpovedala glede pridobivanja sredstev za projekte iz strukturnih skladov Evropske unije.

Omenjeno pobudo so pred kratkim obravnavali tudi v Turnišču. Slišati smo lahko več različnih mnenj, sicer da je večja povezanost občin v tem prostoru nujna ter da so že določili veliko stavili na Regionalno razvojno agencijo Mura, ki naj bi povežala interese na gospodarskem področju in pospešila razvoj, a se to ni zgodilo. Agencija naj bi tudi odpovedala glede pridobivanja sredstev za projekte iz strukturnih skladov Evropske unije. Poudarjeno je bilo, da morali najprej okrepiti obstoječe institucije, ki so (že zdaj) regionalnega pomena, ne pa ustanavljati nove nove neprofitne ustanove. Še večje težo pa so dali stališču, da je treba pred ustanovitvijo regij doreči, kakšne bodo njihove pristojnosti. Med drugim so proti temu, da bi se zaradi tega zmanjšale pravice občin na področju lokalne samouprave. Pobudo pa so kljub vsemu načelno podprli.

J. G.

V Soboti križišče, v Rakičanu krožišče

Semaforji izboljšali frekventnost prometa

Mestna občina Murska Sobota je pripravila dve javni razpravi, in sicer o zazidalnem načrtu za severno območje cono Murska Sobota ter za trgovsko obrtno cono Rakičan. Medtem ko je bilo na prvi največ zanimanja deležno križišče, ki se še desetletje ne bo spremenilo v krožišče, so krajanje Rakičana pohvalili investitorja, ki se je odločil, da bo sam na državni cesti zgradil krožišče. Je ta odločitev odvisna od prometa ali dobre volje?

Obrtna cona sever se razteza na nepozidani površini med gostilno Habot in trgovskim centrom BTC. Na tem območju naj bi trije investitorji zgradili štiri poslovne objekte. Medtem ko na dejavnost, ki bo gotovo še povečala frekventnost prometa, ni bilo nobenih

pripomb, je bilo nekoliko več vprašani glede prometa. Nov zazidalni načrt na križišču državne ceste z Markišavsko in Noršinsko ulico, pri OMV, ne predvideva krožišča. Soboški svetniki pa so si na sejah v preteklosti zelo prizadevali prav za to, da bi na tem križišču, ki vodi do nakupovalnega središča in je ena od vpadnic v Mursko Soboto, zgradili krožišče. Zastoj v prometu še poslabšajo zapore ceste zaradi železnice.

Prometna študija, ki je bila narejena pri istem podjetju Lineal iz Maribora, preden so postavili semaforje, je pokazala, da ta cesta semaforje potrebuje. Tako naj bi postavitev semaforjev bistveno vplivala na izboljšanje prometnih razmer. Državi pa s tem ne bo treba zgraditi krožišča. Tudi občinsko upravo so ti podatki presenetili.

V Rakičanu pa so razpravljali o trgovsko-obrtni coni v južnem delu naselja ob državni cesti Murska Sobota-Beltinci. Investitor Kmetijstvo gospodarstvo Rakičan želi to območje izrabi za obrtno proizvodnjo, skladišče, trgovino splošne porabe, lokale in transportno dejavnost. Krajanje so pohvalili investitorja, ki se je odločil na lastne stroške na državni cesti zgraditi krožišče. Zavzeli so se, da v cono uvrstijo trgovino, za katero si prizadevajo že nekaj let, na investitorja pa so apelirali, naj cono nameni le za mirne in nemoteče dejavnosti. Čez cesto je namreč Izobraževalni center Rakičan s svojim izobraževalnim in hotelskim programom, zato moteča in hrupna dejavnost z njim ne bi mogla sobivati.

A. Nana Rituper Rodež

Direkcija za ceste pa je na podlagi študije o frekventnosti prometa podala mnenje, da je za nadaljnjih deset let obstoječe semaforizirano križišče dovolj.

Rotary Klub Martjanci sprejet v mednarodno rotarijsko organizacijo

Ideja o ustanovitvi Rotary kluba v Pomurju se je porodila že pred tremi leti, potencialni člani pa so se začeli resno dobivati od novembra lanskega leta naprej

V začetku jim je bil v veliko pomoč botrski Rotary klub iz Maribora, minuli petek pa je bilo vendarle tako daleč: v konferenčni dvorani hotela Ajda v Moravskih Toplicah je bil Rotary klub Martjanci sprejet v mednarodno rotarijsko organizacijo, ki ima danes 1,2 milijona članov v 31 tisoč klubih v 166 deželah sveta. Rotarijanci sledijo štirim osnovnim načelom oziroma vprašanjem: Ali je resnica? Ali je pošteno do vseh udeležencev? Ali krepi dobrot in prijateljstvo? Ali je v prid vsem udeležencem? Glavni cilj rotarijancev, ki se med sabo kličejo z besedo »prijatelj«, je nesebično pomagati. Pobudnik rotarijanstva je bil odvnetnik Paul Harris leta 1905 v Chicagu, ki je takrat veljal za svetovno prestolnico organiziranega kriminala. Z ustanovitvijo rotary kluba je pri svojih kolegih želel vzbuditi enak prijateljski duh, kot ga je bil vajen iz domačega otroštva.

V Moravskih Toplicah sta novonastalemu klubu izročila charter listino guverner distrikta 1910 Otto Rudolf in asistent guvernerja Stanko Ojnik, nato pa je sledil sprejem članov v mednarodno

rotarijsko organizacijo (na sliki). Rotary klub Martjanci šteje 30 članov. Predsednik je Matjaž Kovačič (Lipovci), podpredsednik Franc Maučec (Martjanci), sekretar Gordan Gerebic (Dolina pri Lenda-

vi), zakladnik Janez Erniša (Suhi Vrh), klubski mojster Igor Šetinc (Dobrovnik), v častnem razsodišču so Jože Štefanec (Martjanci), Janko Magdič (Ljutomer) in Ervin Kralj (Maribor), v nadzornem odboru pa Gorazd Jordan (Maribor), Boštjan Sukič (Filovci) in Gregor Orešek (Maribor). Poleg omenjenih so med člani še: Bojan Berden (Bogojina), Stane Černe (Maribor), Geza Farkaš (M. Sobota), Milan Grah (M. Sobota), Dušan Grof (Martjanci), Zdenka Gumilar (Moščanci), Vlado Mandič (Murska Sobota), Bojan Pevec (Martjanci), Robert Pozsonec (Lendava), Edita Rituper (M. Sobota), Borislav Vrbanc (Moravske Toplice), Emerik Zver (M. Sobota), Bojan Žunič (M. Sobota), Jože Štrkl (Križevci pri Ljutomeru), Nada Kuhar (M. Sobota), Boris Goldinskij (M. Sobota), Franc Cipot (Tešanovci), Marjan Kovač (Tišina), Daniel Kalamar (Grad) in Tibor Cigut (M. Sobota). Srečanja članov so v gostišču Šinor v Martjancih.

T. K., foto: T. K.

Doc. dr. Mitja Slavnec: »Akademski ples je bil konstruktiven. Ni nas zdesetkal ...«

Tomislav Nemec, načelnik UE Ljutomer:

»Upravna eno-

ta Ljutomer pa tudi odločno oporeka navedbam poslanca, ki jih pozimate, da gre v navedenem primeru za nagajanje iz UE Ljutomer.«

Nadja Milošević, podžupanja Mestne občine Murska Sobota: »Nujno je nastopiti enotno, se prej dogovoriti, ali o programu študija ali avtocesti.«

Rotarijanci sledijo štirim osnovnim načelom oziroma vprašanjem: »Ali je resnica? Ali je pošteno do vseh udeležencev? Ali krepi dobrot in prijateljstvo? Ali je v prid vsem udeležencem?«

Prof. dr. Janez Malačič: »Zastaranje znanja je izredno pomembno vprašanje, toda znanstveniki se malo ukvarjajo s tem. Šele sedaj je to res raziskovalno področje. Po naravi stvari pa je bilo to že prej jasno.«

Rudi Cipot, predsednik RC ZOTKS MS: »Pomurci bomo uresničili svoje strateške cilje, če bomo verovali, se vedli in sprejeli vrednote uče se regije.«

Karmen Sreš, bistrška pevka, ki je pred nedavnim rodila drugega otroka: »Eden od Avstrijcev mi je v hotelu Radin v Radencih rekel, da še nikoli ni videl tako živahne in vesele nosečnice.«

Anton Horvat, mizar iz Črenšovca: »V salonu bomo predstavili lastne izdelke, možne barvne kombinacije in razlike, ki določajo cenovne skupine. Nazorno jim želimo pokazati, zakaj naši izdelki sodijo v višji cenovni razred in torej niso primerljivi s poplavo cenejših izdelkov po trgovinah.«

Anton Balažek, župan občine Lendava:

»Direktor občinske uprave g. Bojan Hozjan je izrazil željo, da se s 15. 12. 2003 znova posloži na Dvojezični osnovni šoli I v Lendavi. Razlogi so osebne in zdravstvene narave. Po tehtnem premisleku sva ocenila, da je predlog utemeljen. Meniva, da je bilo sodelovanje med nama korektno, zaradi tega bova ohranila delovne in osebne stike.«

Stanislav Raščan, državni podsekretar na zunanjem ministrstvu: »Vračanje domov je vedno posebno doživetje, ki se ga ne da opisati. Moja otroka vedno pravita, da se vračamo domov, ko gremo iz tujine v Ljubljano, kjer sedaj živimo, ali iz Ljubljane v Prekmurje. Našemu Prekmurju daje poseben čar, ki ostane vedno v spominu, četudi si več desetletij v tujini, ta domačnost, ljubeznivost, spoštovanje.«

25 let Varisa

Lendavsko podjetje Varis, proizvodnja sanitarnih kabin praznuje petindvajsetletnico delovanja. V spomin na prehojeno pot so ob jubileju na sedežu družbe z razstavo prikazali kronologijo pomembnejših dogodkov, obletnico zaokrožili z izdelano 50 tisoč sanitarno kabino, kakovost poslovanja pa potrdili s prejetim certifikatom kakovosti ISO 9001:2000.

Uradni začetek poslovanja družbe sega v februar 1978, ko je bilo registrirano podjetje Gorenje Varstroj - Tozd Varis, proizvodnja in montaža sanitarnih kabin Lendava. Po velikih začetnih težavah uveljavljanja na trgu in potem tehnoloških izboljšavah je podjetje prvič doseglo stabilna tla pod nogami leta petinosemdeset, ko so izdelali 3500 sanitarnih kabin.

Varis Lendava je danes v lokalnem prostoru uspešno podjetje z letnim prihodkom poldrugo milijardo tolarjev. Sedemdeset odstotkov le-tega ustvarijo na zahodnih trgih, in to predvsem s prodajo sanitarnih kabin, njihov glavni proizvodni program pa dopolnjuje še ponudba cevnih radiatorjev, razteznih posod in elementov za rokanje. V podjetju je zaposlenih sto petdeset delavcev, zaradi nihanja pri obsegu naročil pa si pomagajo še z zaposlovanjem večjega števila delavcev za določen čas. Kar 87 odstotkov premoženja družbe, ki je razdeljeno med 313 delničarjev, je v rokah zaposlenih, njihovih družinskih članov in upokojencev.

M. H.

Borzna dogajanja

Začetek veselega decembra

Začel se je zadnji letošnji mesec, ki je poln praznikov in tudi pričakovanj. Tako tudi investitorji na trgu vrednostnih papirjev pričakujejo bogato obdaritev. Le-ta naj bi bila v obliki višjih tečajev vrednostnih papirjev. Po statističnih podatkih iz preteklih let je v decembru trgovanje skoraj vedno potekalo v izrazito pozitivni smeri. Za ta mesec je tudi značilno, da se večina poslov sklene v obliki svežnjev, zato ne preseneča izredno povišan promet trgovanja. Osrednji borzni indeks SBI 20 se je približal psihološki meji 4.000 točk. Konkretno povedano manjka še 45 točk. Ali bo uspel preboj psihološke meje, je vprašanje, ki se poraja. To se bo pokazalo v prihodnjih dneh. Na trgu vlada popoln optimizem, kjer vlagatelji spet poznajo samo eno smer. Ampak upam si trditi, da po vsaki rasti pride tudi do znižanja tečajev delnic. Minule dni je dvignila nekaj prahu delnica družbe Merkur. Med delničarje družbe Merkur je udarila novica o slabem poslovanju družbe Big Bang v Avstriji, v kateri ima delež tudi Merkur. Govori se o veliki izgubi kot posledici močne konkurence v EU. Ampak to je prihodnje okolje, v katerem bodo poslovala naša podjetja. Vprašanje pa je, kako so na ostrejšo razmere poslovanja pripravljene naše družbe. Posledice nepripravljenosti bodo občutne, zato prihodnost marsikatero naše družbe ni najbolj rožnata. Trgovska in živilskopredelovalna industrija bo imela z vstopom v EU na nasprotni strani zelo močno konkurenco. Mnogi so prepričani, da približevanje EU oziroma priključitev Slovenije EU prinaša našim družbam novi potencialni velik trg. Toda ta trg je v marsikaterem segmentu že popolnoma zasičen in mnogo proizvajalcev išče nov trg za plasiranje svojih izdelkov, zato sledi, da na slovenski trg računa tudi marsikatera tuja družba. Zakaj navedena dejstva? Vse to bo vplivalo na trgovanje z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi. Mislim, da bo tudi marsikateri vlagatelj v vrednostne papirje ostal z dolgim nosom. Seveda pri nakupu delnic računa na dobiček, zelo realen pa je tudi scenarij, da le ni vse zlato, kar se sveti, zato naj velja nasvet: Preden se odločite investirati v vrednostne papirje, pretehtajte čim več podatkov, ki so na voljo, in ne sledite samo nekim slepim pričakovanjem. Zanimivo je dejstvo, ko so delnice relativno drage, so zanimive za širok krog vlagateljev, nasprotno pa pri nizki ceni le za ozek krog vlagateljev. Sposobni realizirati dobiček pa so le zadnji omenjeni vlagatelji.

Opomba: Prispevek izraža osebno mnenje avtorja.

Borzni posrednik Štefan Kerčmar

Tečajnica nekaterih vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi, d. d., v obdobju od 25. 11. 2003 do 02. 12. 2003

VREDNOSTNI PAPIR	25.11.2003	2.12.2003	razlika v odstotkih
Borzna kmetija			
Gorenje, d.d., Velenje	5.020,90	5.004,13	-0,33
Inter Europa, d.d., Koper	5.422,70	5.400,59	-0,41
Krka, d.d., Novo mesto	52.806,55	52.021,78	-1,49
Luka Koper, d.d., Koper	7.499,15	7.645,33	1,95
Mercator, d.d., Ljubljana	32.611,73	32.000,99	-1,87
Petrol, d.d., Ljubljana	55.432,90	56.979,86	2,79
Pivovarna Laško, d.d., Laško	7.440,79	7.448,65	0,11
Radenska, d.d., Rudenci	1.823,04	1.907,36	4,63
Sava, d.d., Kranj	28.485,61	28.261,89	-0,79
Terme 3000, d.d., Moravske Toplice	2.059,69	2.039,22	-0,99
Živila Kranj, d.d., Naklo	14.410,00	14.346,67	-0,44
Prosti trg			
Juteks, d.d., Zalec	28.387,33	28.005,89	-1,34
KD Holding d.d., Ljubljana - redne	7.595,91	7.713,36	1,55
KD Holding d.d., Ljubljana - predn.	5.661,41	5.500,00	-2,85
Liv Postojna, d.d., Postojna	13.972,60	14.000,00	0,20
Obveznice na prostem trgu			
SI Odškodninski sklad 2. izdaja	102,86	103,17	0,30
Prosti trg investicijske družbe			
Infond ID, d.d., Maribor	2.001,13	2.027,16	1,30
KD ID, d.d., Ljubljana	159,57	160,80	0,77
NFD1, d.d., Ljubljana	230,58	232,37	0,78
Triglav steber 1, ID, d.d., Ljubljana	260,87	260,60	-0,10
Zlata Moneta I, ID, d.d., Maribor	210,43	211,51	0,51
Prosti trg - delnice PID			
NFD2, d.d., Ljubljana	65,34	65,82	0,73
PM IN, d.d., Murska Sobota	260,00	260,53	0,20
PPIR, d.d., Murska Sobota	37,78	38,94	3,07
INDEKSI			
Slovenski borzni indeks SBI20	3.950,96	3.954,68	0,09
Indeks delnic PID-ov PIX	3.256,38	3.283,18	0,82

Pohištvo Horvat iz Črenšovec

Stavijo na kakovost in višji cenovni razred

»Obseg opravljenega dela je v primerjavi z lanskim letom večji, prihodek pa ostaja približno na isti ravni. Morda bo celo nekoliko manjši kot lani,« je povedal o razkoraku med povpraševanjem in možnostjo doseganja dobre tržne cene Anton Horvat, lastnik in direktor družbe Pohištvo Horvat, s. p., iz Črenšovec. Ponudba izdelkov pohištvenega podjetja, ki zaposluje osemnajst delavcev in je imelo lani okoli dvesto milijonov prihodka od prodaje, je zelo pestra, saj opremljajo različne javne objekte, pisarne, recepcije, hotele, lokale pa tudi stanovanja, vse pa delajo le po sprejetem naročilu.

Njihovi izdelki sodijo v višji cenovni razred, s takšno ponudbo pa so že nekaj časa na avstrijskem trgu. V zadnjem letu se zelo uspešno uveljavljajo še na Hrvaškem, kjer so si pred časom pridobili že drugega večjega kupca. »Poslovno sodelovanje je presenetljivo dobro, za svoje izdelke pa lahko dosežemo višjo ceno kot na domačem trgu,« je o novi tržni priložnosti povedal sogovornik. So pa s svojo ponudbo predragi za madžarske kupce, tako da so ostali brez posla pri opremljanju objektov družbe MOL, ki so bili doslej v njihovi domeni, v prihodnje pa jih bo opremljala domača pohištvena industrija. Ponudbe, ki jih bodo z nižjo ceno spodbirale na že osvojenih trgih, bodo pač realnost skupnega evropskega trga, ugotavlja Anton Horvat, in temu se bodo morali prilagajati tudi sami. Manjši prihodek ob večjem obsegu dela je že posledica tega, da znižujejo cene in tako zadržujejo

naročnike, in če sedaj še ugotavljajo, da je pri naročniku pomembna najprej cena in šele nato kakovost izdelka, se nameravajo dolgoročno obdržati na površju prav s še kakovostnejšimi izdelki višjega cenovnega razreda.

Na pomlad razstavljal prostor

Podjetje Pohištvo Horvat ima dovolj naročil, čeprav jim za to sedaj še ni treba posebej pretresati tržišča. V prihodnje bo drugače, ugotavljajo. Če so že doslej veliko časa namenili kupcu, pripravi ponudbe in oblikovanju pohištva, bodo odslej to morali početi še temeljiteje, do potencialnih kupcev pa bodo morali s svojo ponudbo stopiti tudi sami, zato že raz-

mišljajo, da bodo v prihodnje zaposlili še arhitekta in ekonomista. Ugotavlja namreč, da bo čas izdelave izdelka v proizvodnem procesu zaradi tehnološkega posodabljanja čedalje krajši, daljšal pa se bo čas za načrtovanje in sploh storitve z višjo dodano vrednostjo. Ob razširitvi proizvodnih prostorov z novim objektom v izmeri 2200 kvadratnih metrov so zato del teh namenili tudi za razstavljalni prostor. Odprli ga bodo na pomlad, v njem pa bodo kupcem predstavili »... lastne izdelke, možne barvne kombinacije in razlike, ki določajo cenovne skupine. Nazorno jim želimo pokazati, zakaj naši izdelki sodijo v višji cenovni razred in torej niso primerljivi s poplavno cenejših izdelkov po trgovinah,« je povedal sogovornik. Se pa

tega, da se s prodajo pohištva nizega cenovnega razreda in z malo dodane vrednosti ne da zaslužiti, vse bolj zavedajo tudi trgovci, spremenjena ponudba in drugačen odnos do kupcev pa bosta povečala možnost prodaje tudi za proizvajalce dražjega pohištva.

Podjetje Pohištvo Horvat se pred slovenskimi proizvajalci pohištva lahko predstavi z lastnim računalniškim programom in proizvodnjo, podprto s sodobno računalniško tehnologijo. Vsake mu kupcu ob sprejemu naročila določijo črtno kodo, pod katero se potem prek računalnika vpišejo vse ure dela, kdo od delavcev je izdelek obdeloval in uporabljen material, in to natančno do zadnjega vijaka.

Majda Horvat

Ohranili se bodo s kakovostnejšimi izdelki višjega cenovnega razreda

Trendi opremljanja bivalnih prostorov gredo namreč prav v tej smeri. Če je še pred časom ljudem veliko pomenil drag avtomobil, zategovali pa so pri opremljanju bivalnih prostorov, sedaj dobiva na vrednosti tudi kos pohištva. In korak pred nami so pri tem prav naročniki iz zahodnih trgov, kjer si Pohištvo Horvat obeta višji iztržek. Vendar pa velikih sprememb v prihodnjem letu še ni pričakovati. »Za prihodnje leto načrtujem enak obseg poslovanja, cilj pa nam je, pridobiti nove partnerje, predvsem v Avstriji,« je povedal Anton Horvat.

»Cilj nam je pridobiti nove partnerje, predvsem v Avstriji,« je povedal Anton Horvat. Foto: Natalija Juhnov

Podjetništvo v Bakovcih

Na poti do lastne blagovne znamke

Vsa družina dela doma

Povod za obisk v Titanovem šivilstvu v Vrtni ulici v Bakovcih je odličje – priznaje za razvijanje kakovosti izdelkov in storitev – ki ga je prejel od Območne obrtne zbornice M. Sobota ob njeni 35-letnici.

Lani je minilo deset let, odkar je Štefan Titan iz Bakovec podjetnik. Leta 1992 je namreč zapustil konfekcijsko podjetje v Murski Soboti in se odločil za samostojno poslovno pot. Lahko zapišem, da je uspel.

S šivanjem je začel sam, a je kmalu zatem zaposlil sina Boruta, nato še ženo Erno in sina Andreja. Dejavnost (šivanje težke konfekcije: moške obleke, plašči, ženske kostimi, ženske bluze ...) se je širila in postopoma je začel zaposlo-

Podjetnik Štefan Titan iz Bakovec: »Na tržišču se bomo skušali uveljaviti z lastno blagovno znamko Titanium.« Foto: Š. S.

vati še delavce iz domače vasi in okolice. Danes zaposluje šivilstvo Titan 16 delavcev in prizidani

prostori v podaljšku stanovanjske hiše so resnično pretesni, zato nastaja prek ceste novo dvoetažno

poslopje, katerega površina bo okrog 400 kvadratnih metrov. Šivajo za znana slovenska in tuja podjetja. Gre pretežno za tako imenovane dodelavne posle, vse bolj pa se uveljavlja tudi njihova lastna blagovna znamka Titanium.

Pod to blagovno znamko že šivajo za posamezne naročnike moške obleke in moške srajce, ki so narejene iz vrhunskih modnih materialov nemškega in italijanskega designa in krojene po meri (!). V načrtu imajo odprtje lastne trgovine.

Ob obisku pri Titanovih sem se pogovarjal s sinovima, na katere oče postopoma prenaša vodenje delavnice. Andrej je povedal, da skrbi predvsem za modiranje. Borut pa je kreator in svetovalec. Oba sta v družinskem podjetju zelo zagnana. Med krajšim intervjujem v delavnici sem tudi ugotovil, da vlada med sodelavci zelo dobro razpoloženje.

V obrazložitvi priznanja OZ Murska Sobota so zapisali ne le o proizvodnih dosežkih Štefana Titana, ampak tudi to, da je podpredsednik sekcije tekstilcev in »stati tekstilne branže.« Res je izdelke je treba predstavljati na modnih revijah in drugih prireditvah. Tako smo videli oblačila iz Titanovega šivilstva tudi na mednarodni modni reviji v Diani v Murski Soboti.

Š. Sobočan

Certifikat kakovosti Avtobusnemu podjetju Murska Sobota Žal kakovost še ne zagotavlja uspešnosti

Izpad prihodkov pri javnih prevozih potnikov nadomeščajo z drugimi dejavnostmi

Avtobusni promet Murska Sobota se je letos pridružil tistim pomurskim organizacijam, ki se doslej ponašajo z 52 certifikati kakovosti serije ISO 9000. Po besedah direktorja Jožeta Verena so med prvimi javnimi prevozniki potnikov v Sloveniji, ki so prejeli certifikat kakovosti ISO 9001:2000, pridobitev pa so zaznamovali na priložnostni slovesnosti. Ko so pred leti prvič razmišljali o certifikatu kakovosti, jim tedanja tolmačenja standarda kakovosti ISO 9000 niso bila ravno pisana na kožo, ker pa se je vedno več podjetij v njihovem okolju odločalo za uvedbo teh standardov v svoje poslovanje, so se tudi sami odločili za to, je na novinarski konferenci povedal direktor Verena.

Za certificiranje so se v Avtobusnem prometu Murska Sobota odločili postopoma in v juniju 2001 so pridobili znak kakovosti po standardu ISO 9001:1994 za dva profitna centra – Turistično agencijo Klas in avto center Peugeot. Tema priložnostnega centra so se letos pridružili še drugi, saj so sredi leta uspešno prestali presojo vseh dejavnosti, ki jih opravljajo, v septembru pa si je ta simbol kakovosti Avtobusno podjetje tudi dokončno prislužilo.

Čeprav kakovost poslovanja in življenja sama po sebi še ne zagotavlja uspešnosti poslova-

nja, si v Avtobusnem prometu Murska Sobota prizadevajo, da bi bili rezultati kar najboljši. Še vedno so predvsem avtobusni prevozniki, ker pa ima ta dejavnost v zadnjem času številne težave, dajejo poudarek drugim in z njimi želijo nadomestiti izpad

desetodstotno rast, povečuje se prodaja turističnih aranžmajev, število prodanih ur v elektro servisu gospodarskih vozil so povečali za 30 odstotkov, povečujejo storitve v servisni in kleparsko-ličarski delavnici za osebna vozila, povečuje se tudi

jajo in zatrjujejo, da je javni prevoz potnikov lahko perspektivna dejavnost tudi pri nas, vendar ne more poslovati na tržnih principih, dolgoročno pa lahko funkcionira le, če bo podprta z aktivnimi ukrepi prometne politike.

Ludvik Kovač

Slovenski avtobusni prevozniki so pred kratkim na problemski konferenci opozorili na nekatere negativne trende v zadnjih 15 letih.

V tem času se je število prepeljanih potnikov zmanjšalo za 80 odstotkov, temu pa so se prevozniki prilagajali z zmanjševanjem voznega parka. Žal jim to ni uspelo linearno, saj se je število avtobusov zmanjšalo le za 40 odstotkov. Posledice tega so zmanjšana amortizacijska sposobnost in bistveno slabši ekonomski položaj te panoge, beg najsposobnejših kadrov, staranje voznega parka in njegova slaba izkoriščenost, povečuje pa se tudi zadolženost teh podjetij.

pri prevozih potnikov. Trend zmanjševanja števila prepeljanih potnikov se nadaljuje tudi letos, saj se je njihovo število (predvsem pri prodaji delavskih vozovnic) v primerjavi z lani zmanjšalo kar za 18 odstotkov in temu primerni so tudi prihodki. So pa zato ugodnejši rezultati pri prodaji avtomobilov, kjer beležijo

število opravljenih ur v avto šoli Busko, medtem ko ne dosegajo načrtovanega povečanja prodaje v gostinstvu. Kljub temu napovedujejo, da bo imelo podjetje tudi letos manjši dobiček.

Poslovanje bi bilo še uspešnejše, če se s perečimi problemi ne bi srečevala njihova osnovna dejavnost. Nanje nenehno opozar-

Jože Verena: »Žal pri nas še vedno ni sprejeta resolucija o prometni politiki, vlada pa tudi močno zamuja z oblikovanjem gospodarske javne službe, za kar se je obvezala z zakonom o prevozih v cestnem prometu.«

Terme Lendava načrtujejo apartmajsko naselje

Z gradnjo bodo začeli spomladi

Terme Lendava pripravljajo projektno dokumentacijo za gradnjo apartmajev, in sicer v dveh sklopih, vzhodno ob reki Ledava ter zahodno levo ob cesti, ki vodi do vasi Trimlini. V vzhodnem naselju bo štiriinštirideset apartmajev, ki bodo del hotelske ponudbe in v lasti Terme Lendava, v zahodnem pa bo štirideset apartmajev, ki jih bodo ponudili trgu.

»S kupnino bomo financirali bodisi delno lastno udeležbo pri gradnji apartmajev ali gradnjo bazenskega kompleksa,« je povedal direktor družbe Terme Lendava Franc Huber. V Lendavi namreč že imajo pripravljene načrte za gradnjo bazenov ob hotelu Lipa v velikosti okoli dvesto kvadratnih metrov vodnih površin, zasnovane pa so tako, da bo ob večjem bazenu še pet manjših z različno temperaturo vode, in sicer od hladne pa do petinštirideset stopinj tople vode, zaokrožile pa jih bodo še zračne kopeli. Vse to pa bo pod skupno streho. S tem bodo dopolnili svojo ponudbo storitev tako za hotelske goste kot goste apartmajskega naselja. Oba objekta bodo začeli graditi hkrati in predvidoma spomladi.

Direktor družbe Franc Huber napoveduje, da bodo projekti za gradnjo apartmajev nared do dvajsetega decembra, tako da bi še letos zaprosili za gradbeno dovoljenje. »Načrtujemo, da bi dela oddali do konca marca, rok izvedbe pa bi bil pet mesecev, tako da bi vse moralo biti pod streho že avgusta. Naš vrhunec sezone je namreč v septembru, ko bi že morali imeti dodatne kapacitete,« je še izjavil. Gradnja apartmajskega naselja jih bo stala okoli 600 milijonov tolarjev in 200 milijonov novi bazeni. Ob lastnih sredstvih, ki jih bodo pridobili s prodajo apartmajev, bo svoj delež primaknil še večinski lastnik, torej Moravske Toplice, del stroškov bodo pokrili z bančnim posojilom, kar štirideset odstotkov vrednosti investicije pa nameravajo pokriti s sredstvi iz evropskih strukturnih skladov.

Z načrtovano gradnjo bodo torej Terme Lendava kot v neki objem ujele zemljo med reko Ledavo. Šest in pol hektarjev zemlje, kolikor je sedaj imajo v lasti, jim bo zadostovalo za že predvideno širitev in tudi zunanji bazenski kompleks, o katerem tudi že razmišljajo. Do večjega zemljišča so prišli lani, ko je krajevna skupnost oziroma občina s tem premoženjem oziroma kapitalskim vložkom postala sedemodstotna lastnica družbe. »Na ta način smo pridobili nove tri hektarje in pol zemlje, tako da imamo odprto možnost razvoja. Osebnost sem prepričan, da bi ta obseg zadostoval za naslednjih pet let, potem pa bo treba razmišljati o dodatni zemlji,« je povedal sogovornik.

M. H.

20 ključev za učinkovitost podjetij Zorenje za tekmo v Evropi

Med šestdesetimi le tri podjetja iz Pomurja

Ministrica za gospodarstvo dr. Tea Petrin je z velikim zadovoljstvom predstavljala prihranke podjetij, katerim je, da bi postala svetovno konkurenčna, država plačala svetovne storitve uvajanja metode 20 ključev. Z njo pa zadovoljstva niso mogli deliti novinarji, ki na zadeve vedno pogledamo še z regijskega vidika.

Projekt ministrstva Spodbujanje uvajanja celotnega sistema 20 ključev v podjetjih namreč poteka že tretje leto, med šestdesetimi podjetji, ki so bila deležna državne podpore, pa smo našli le tri pomurska, Elti iz Gornje Radgone, Zdravilišče Radenci in Terme Lendava. »Saj se bodo zbudili tudi pri vas,« je po tiskovni konferenci v Radencih ob 3. slovenski konferenci 20 ključev, ki jo organiziralo svetovno podjetje Deloitte&Touche, lokalnim novinarjem tolažilno dejala ministrica. Da z dolgim spanjem ne bodo zamudila priložnosti, je menila tudi državna sekretarka Mateja Kosič, ker da bodo tudi po tem, ko bo država prenehala plačevati sto-

ritve svetovne hiše, pomoči pri uvajanju metod 20 ključev deležna prek sekcije, ki so jo že ustanovili pri Gospodarski zbornici.

V bistvu pa pri pomurskih podjetjih ne gre le za zamujeno priložnost pri pobiranju denarja iz državne malhe, ampak za veliko tehtnejšo zamudo, in to na področju višje produktivnosti, izboljšane kakovosti in stroškovne učinkovitosti na vseh ključnih področjih poslovanja. Podjetja, ki so že ponotranjila metodo 20 ključev, so namreč korak pred tistimi, ki tega še niso storila. Njihova produktivnost se je letno povečala tudi do deset odstotkov, to pa je na trzišču že tista prednost, ki šteje. Podjetja, ki poslujejo »pod ključem«, prihranke, ki jim jih prinašajo manjša odsotnost z dela, povečan izkoristek strojev, padec zalog, manj reklamacij, manjša poraba materiala, izboljšanje delovnih razmer, štejejo v milijonih, to pa po besedah dr. Tee Petrin tudi opravičuje milijone, ki jih je oziroma še bo država namenila za utrjevanje konkurenčnosti podjetij, da bodo v evropskem ozračju lažje dihal. Predvidena višina sredstev

znaša 751 milijonov tolarjev.

Zakaj pomurska podjetja niso zraven? Sodelujoča na tiskovni konferenci Mateja Mešl je menila: »Tukaj sta dve zadevi, na eni strani gre za poslovne odločitve, ključni kriterij, ki ga zahteva ministrstvo, pa je, da menedžment, uprava, direktor s prijavo podpiše tudi svojo sčodstotno podporo projektu in tudi osebni angažma. Vpisan je celo odstotek njegovega delovnega časa. Vključena je tudi zahteva, da v projekt vključi skupino usposobljenih notranjih vodij. Mislim, da je to ena težjih zahtev.« Je pa tudi res, da ministrstvo financira samo del stroškov, ki so zaradi angažiranja ljudi za podjetje veliko višji. »Kje bo potem tisti menedžment, ki ne obvladuje niti osnovnih poslovnih procesov, pripravil še zaposlene in jih vodil, da bodo nekaj dodatno delali. Tudi tu je del resnice, zakaj se ne prijavlja več podjetij,« je povedala Biserka Filipan Kraljič, vodja projekta pri podjetju Gorenje orodjarna. »Brez dobrih direktorjev ni dobrih podjetij,« je pripomnil dr. Franc Gider. Jože Duh, direktor marketinga Zdravilišča Radenci, pa: »To je poslovna priložnost za vsa podjetja. Angažirati je bilo treba vse zaposlene.«

M. H.

Kredit. Brez stroškov. Tako.

"Kredit takoj" - v decembru brez stroškov odobritve,

zavarovanja in interkalarnih obresti,

z enako mesečno anuiteto,

plačilom s transakcijskega računa Nove KBM,

do enega milijona tolarjev,

s časom vračila do treh let, denar dobite takoj.

Informacije: Nova KBM, Podružnica Pomurje • LLT, Ulica Staneta Rozmana 11a, Murska Sobota in Agencija Lendava, Glavna ulica 4, Lendava, www.nkbm.si

Nova KBM d.d.

Baromer

Dr. Boštjan Žekš, predsednik SAZU, se ne strinja z lokalnimi višješolskimi programi, ampak zagovarja šole »svetovnega formata«, in to bi moralo izkoristiti Pomurje. Postdiplomski program regionalnega menedžmenta bi bil priložnost, toda ali ni ta že v Štanjelu?

Geza Džuban, poslanec, ki je prizadetim Goričancem prodajal vsebino novega lovskega zakona, ki pa problema odškodnin za nastale škode, ki jo povzroča divjad, očitno ne bo reševal.

Borut Meh, predsednik uprave Mure, v poročilu o poslovanju družbe v prvih devetih mesecih ugotavlja, da je realizacija za dobrih šestnajst odstotkov manjša od lanskoletne. Izguba je za polovico manjša od lanskoletne, je pa 418 milijonov višja od načrtovane.

Darja Hrga, svetovalka za proračun na ljubljanski občini, ki se je s svojo strokovnostjo dokazala tudi pred računskim sodiščem, ki v reviziji proračuna ni našlo pomanjkljivosti, je zamenjana. Zamenjala jo je komunalna inšpektorica.

Dragica Horvat, mati sedemletnega otroka, je ostala po tragični nesreči moza sama z otroki. Spoprijeti se mora s kruto usodo in preživetjem, upajmo, da širša skupnost tega ne bo prezrla in ji bo pomagala.

1. december – svetovni dan aidsa

Živi in pusti živeti

Prve primere aidsa smo v Sloveniji uradno zabeležili leta 1986. Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja je na Slovenskem najmanj 137 okuženih z virusom HIV, od tega je 30 bolnikov z aidsom in 107 oseb, ki še niso zbolele.

Med skupno 103 prijavljenimi primeri, ki so od leta 1986 zboleli za aidsom, je bilo 90 moških v starostnem razponu med 20. in 60. letom, med katerimi je 53 tistih, ki so imeli spolne odnose z moškim spolom, 12 jih je bilo heteroseksualnih, sledijo pa uži-

V Murski Soboti nas je spomnil na svetovni dan boja proti aidsu mladinski center MIKK.

valci drog s petimi obolelimi. Pri ženskah je večina obolelih v starostni skupini med 25. in 34. letom, ki so imele v glavnem heteroseksualni kontakt. Med obolelimi pa sta tudi dva otroka, deček in deklica, ki sta se okužila prek matere.

Iz uradnih podatkov Inštituta za varovanje zdravja je mogoče razbrati, da so bili od leta 1986 na območju Pomurja odkriti trije primeri aidsa. Bolezni so v naslednjih letih tudi podlegli, kar pa še ne pomeni, da bolezn v Pomurju ni. Brez zdra-

Skupno število prijavljenih primerov aidsa in število na 100.000 prebivalcev do 30. septembra 2003 glede na regijo prebivališča

Regije	1. januar 1986–30. september 2003	
	število prijavljenih	št./100.000 preb.
CELJE	8	2,7
KOPER	11	7,9
KRANJ	11	5,6
LJUBLJANA	44	7,3
MARIBOR	11	3,4
MURSKA SOBOTA	3	2,4
NOVA GORICA	6	5,8
NOVO MESTO	6	4,4
RAVNE	2	2,7
Skupaj	102	5,1

Ena oseba ob prijavi aidsa ni imela niti stalnega niti začasnega prebivališča.

Poudariti je treba, da gre za gole uradne podatke. Število obolelih je dejansko nekajkrat višje, saj se Slovenci v primerjavi z drugimi evropskimi državami redkeje odločamo za testiranje. Večina HIV pozitivnih dolga leta živi brez bolezenskih znakov, videti so popolnoma zdravi, ne vedo za okužbo, pri tem pa lahko okužijo druge.

vljenja se aids razvije v desetih letih po okužbi. Najpogostejši bolezenski znaki so povišana telesna temperatura, povečane podkožne bezgavke, izpuščaji, dolgotrajne driske, kašelj, hujšanje, utrujenost.

Bolezen ne pozna meja

Razvoj epidemije v prihodnosti je odvisen predvsem od nas samih in odgovornosti posameznika do okolja, v katerem živimo. Vsako leto 1. decembra je

Na OŠ Sv. Jurij v občini Rogašovci so v sodelovanju s patronažno službo v Murski Soboti 1. decembra izvedli naravoslovni dan, ki je bil posvečen ozaveščanju boja proti aidsu.

več akcij, ki opozarjajo na bližino bolezni, na strpnost do drugačnih, obolelih, ki se v večini primerov potuhnejo in ohranijo bolezen globoko v sebi, saj je prav okoliže tisto, ki jih stigmatizira. Zavod za zdravstveno varstvo v Murski Soboti se je letos odločil za akcijo zbiranja podpisov in misli med osnovnošolci na dolgi računalniški trak, ki ga bodo razdelili vsem pomurskim osnovnim šolam. Odziv je od šole do šole drugačen. Patronažna medicinska sestra, gospa Martina Horvat, ki se že vrsto let aktivno ukvarja s preventivo in ozaveščanjem okolice o virusu HIV, posledicah kajenja in podobno, letno obišče več šol. V preostalih pomurskih šolah je akcija ozaveščanja najpogostejše prepuščena članom Rdečega križa oziroma profesorjem, ki se po lastnem preudarku odločijo spregovoriti o pereči temi.

Prav proces komunikacije v šoli, predvsem pa v družini je najpomembnejši dejavnik preprečevanja. V preteklosti so nas na nevarnost bolezni redno opozarjali na preventivnih sistematskih pregledih v zdravstvenem domu, ko so se vsakemu mladoletniku vtisnili v spomin ogromni plakati o boju proti aidsu, raku,

kajenju, torej boleznim, ki nas obdajajo vsak dan. Manko je ustopil v času privatizacije splošnih zdravnikov, ki so prevzeli preglede učencev nekaterih osnovnih šol, kjer je z ekonomskih razlogov izpuščen socialni delavec ali višja medicinska sestra, ki nas je časa preventivnih pregledov opozarjala na nevarnosti bolezni.

Govoriti o obolelih in jih stigmatizirati s homoseksualci ali uživalci drog, je ne samo prelaganje odgovornosti na nam drugačne, a v bistvu še kako enopravne, kar nam letošnje geslo – Živi in pusti živeti – tudi skuša povedati, ampak je posredno znano, da se »meni pa to že ne more zgoditi«. Virus HIV ne pozna meja, za vstop v državo ne potrebuje nobenega potnega lista, v naše domove pa pride tudi brez vstopnega vizuma.

Oskar Habjanec

Obnovljen Sajarni vodnjak v Trdkovi

Za ohranjanje čistih voda

S pomočjo Heliosovega sklada, ki je bil ustanovljen pred petimi leti, so doslej obnovili že 24 starih vodnjakov po vsej Sloveniji

Nekdanji stari vaški vodnjaki, ki so jih ljudje v preteklosti uporabljali kot vir pitne vode, lahko postanejo zanimiva turistična privlačnost. Tega so se zavedli tudi v goriški občini Kuzma, kjer so v vasi Trdkova obnovili Sajarni vodnjak in ga na priložnostni slovesnosti konec prejšnjega tedna tudi odprli.

Obnova vodnjaka v Trdkovi, ki so ga uredili v sodelovanju z občino Kuzma, spada v okvir Heliosovega sklada za ohranjanje čistih slovenskih voda, ki sta ga ustanovila Helios ter ministrstvo za okolje, prostor in energijo. Po besedah Nataše Hajdinjak, vodje sektorja tržnih raziskav v Heliosu, so se za ustanovitev takšnega sklada, ki deluje

že od leta 1998, odločili predvsem zato, ker so spoznali, da ni dovolj le proizvajati in potrošnikom ponujati okolju prijazne izdelke, pač pa morajo narediti nekaj več. Prvo partnersko pogodbo z ministrstvom za okolje, prostor in energijo so letos januarja podaljšali za šest let, s pomočjo Heliosovega sklada, v katerega se stekajo sredstva od

Nataša Hajdinjak: »Z oživiljem krajevnih vodnjakov želimo poudariti pomen pitne vode v urbanem okolju.«

prodaje njihovih izdelkov, in sicer 50 tolarjev od prodane litra barv, pa so doslej obnovili 24 vodnjakov po vsej Sloveniji in očistili 17 kraških jam oziroma brezen. Obnovljen vodnjak v Trdkovi, ki je bil izkopan v prejšnjem stoletju in so ga uporabljali vse do leta 1990, ko so zgradili vaški vodovod, bo vsekakor privlačna turistična zanimivost za obiskovalce novega Krajinskega parka Goričko. V Trdkovi nedaleč od vodnjaka načrtujejo tudi obnovo stare kmečke hiše, za obiskovalce gozdne učne poti Tromejnik pa je zanimiv tudi velik star hrast, ki je spomeniško zaščiteno in na katerega so krajani še posebej ponosni.

Ludvik Kovač

Zadnjo novembrsko soboto so na priložnostni slovesnosti v Trdkovi odprli obnovljen Sajarni vodnjak, kjer se bodo mimoidoči lahko osvežili z zdravo pitno vodo.

Skupno število prijavljenih smrti

Regije	Število umrlih za aidsom v obdobju 1. januar 1986–30. september 2003
CELJE	6
KOPER	8
KRANJ	11
LJUBLJANA	25
MARIBOR	10
MURSKA SOBOTA	3
NOVA GORICA	5
NOVO MESTO	2
RAVNE	2
Skupaj	72

Ena oseba ob prijavi aidsa ni imela niti stalnega niti začasnega prebivališča. Vir: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije

Zadeva Horvat z Razkrižja kot poslansko vprašanje

Ali načelnik res »nagaja«?

Tomislav Nemec pojasnjuje, da je UE Ljutomer le izvajala zakonske predpise

»V popoldanskih urah nam je uspelo od Antona Horvata vzpostaviti telefonski zvezo s štabom v Ljutomeru. Po domače so mu rekli kar Kovačev Tunč. Kot dolgoletni sodelavec TO Ljutomer je bil določen za našega obveščevalca.« To je odlomek iz knjige Poziv za domovino, ki jo je napisal Milan Bolkovič - Bole, namestnik poveljnika protidiverzantskega voda Občinskega štaba teritorialne obrambe Ljutomer. Nanaša se na 26. junij 1991. Če je bil določen, torej ni bil prostovoljec. A kaže, da to ni tako enostavno.

Upravna enota Ljutomer je Antona Horvata leta 1997 vpisala v evidenco vojnih veteranov, s čimer mu je bil kasneje priznan

tudi veteranski dodatek. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa je 5. julija 1999 izdalo odločbo, da akt vpisa po nadzorstveni pravici razveljavi. Tako se je tudi zgodilo. To je Antona Horvata zelo prizadelo in odločil se je, da se bo z vsemi sredstvi boril za svoje pravice. Medtem je že sprožen tudi upravni spor, poslanec državnega zbora Igor Štemberger pa je posredoval predsedniku zbora pisno poslansko vprašanje. Zanima ga, ali je mogoče v omenjenem primeru »ukrepati, da bi Antonu Horvatu povsem zaslužno priznali status vojnega veterana, in kakšni so nadaljnji postopki za to«. V podkrepitev tega so navedena priznanja, ki jih je Horvat prejel za sodelovanje v vojni za Slovenijo, med katerimi

Anton Horvat z Razkrižja se ne more sprijazniti, da so mu odvzeli status veterana vojne za Slovenijo, saj je bil pripravljen v vojni za samostojnost Slovenije marsikaj storiti. Foto: J. G.

je tudi znak MSNZ 1990, ki daje po spremenjeni zakonodaji pravico do pridobitve statusa vojnega veterana tudi osebam, ki so delovale kot pripadniki manevrske strukture narodne zaščite v obdobju od 17. 5. 1990 do 25. 6. 1991. Iz poslanskega vprašanja tudi povzemamo navedbo, da je več kot očitno, »da gre v naveden primeru za nagajanje Upravne enote Ljutomer«.

»Odločno oporekamo ...«

Načelnik UE Ljutomer Tomislav Nemec, katerega smo seznanili s poslanskim vprašanjem in zaprosili za njegova pojasnila, v dokaj obsežnem odgovoru pojasnjuje, zakaj je bila Antonu Hor-

vatu najprej podeljena, nato pa razveljavljena pravica do vpisa v register veteranov vojne za Slovenijo in s tem tudi do veteranskega dodatka, in sicer da je UE Ljutomer to storila na podlagi odločbe Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, ki je v postopku preverjanja dokumentacije ugotovilo, da so bila predložena tri različna potrdila.

»Zoper odločbo ministrstva je stranka res sprožila upravni spor in predmetna odločba je bila odpravljena iz procesnih razlogov ... Zadeva je bila tako v januarju 2003 vrnjena UE Ljutomer. Ta je v obnovljenem postopku ponovno zaslišala stranko in izvedla dokaze, ki jih je ta predlagala. Z odločbo z dne 19. 3. 2003 je odpravila vse dotedanje odločbe in odločila o zahtevkih stranke iz leta 1997 in 1998. Oba zahtevka za priznanje statusa je tako zavrnila, v isti odločbi pa je tudi navedla, da bo o zahtevku stranke na podlagi podeljenega »znaka MSNZ« odločeno v nadaljevanju postopka.«

Kar se tiče odgovora v zvezi s trditvami v poslanskem vprašanju, pa Tomislav Nemec med drugim odgovarja, da nikoli niso oporekali sodelovanja Antona Horvata s takratno teritorialno obrambo. Dokazi, ki jih je predložil g. Horvat o njegovem načinu sodelovanja, pa ne zadostujejo kriterijem zakona, saj je zakonodajalec takratno naštel primere, v katerih so stranke upravičene do statusa vojnega veterana. Upravna enota je kot taka le izvajalec zakona in let tega ne more spreminjati.

Ker pa je bil o zadevi sprožen upravni spor, Upravna enota do rešitve le-tega v zadevi ne more odločiti. »Upravna enota Ljutomer pa tudi odločno oporeka navedbam poslanca, ki jih povzema, da gre v navedenem primeru za nagajanje Upravne enote Ljutomer.«

Jože Graj

Baromer

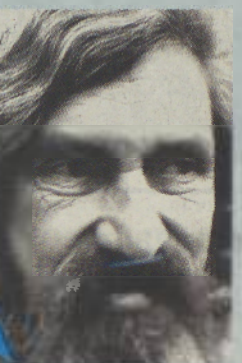
Marjan Maučec, desna roka novega predsednika SLS Janeza Podobnika, je po hitrem vzponu v politično orbito v zadnjem obdobju v torek le padel na tla. V državnem svetu mu ni še enkrat uspelo »zminirati« Zakona o izbrisanih.

Ivan Obal na srečanju z okodovanimi kmeti v Markovcih ni bil všečen, bil je realen in jim je povedal, da če bo parlament izglasoval plačilo škode, ki jo povzroča divjad, iz državnega proračuna, te odškodnine kmetje lahko realno pričakujejo šele po dobrem letu dni.

Alojz Peterle je dobil v torku v Bruslju visoko priznanje za dosežek leta. Je namreč prvi funkcionar kandidat, ki se je kot član predsedstva konvencije o prihodnosti Evrope prebil v koluarje vpliva EU.

Jože Olaj, pesnik, publicist, novinar, predvsem pa prevajalec, ki se ga je ob dnevu prevajalcev kaže spomniti zaradi nekaterih njegovih perfekcionističnih prevodov iz madžarščine, kljub njegovi sedanjí ustvarjalni pasivnosti.

Zlatko Hohnjec, predsednik uprave Radenske, kot kaže, na srbskem trgu teče mrtev tek, saj se je v nakup Knjaza Miloša vmešal predsednik košarkarskega kluba Partizan in igralec lige NBA Vlado Divac.

Društvo ljubiteljev divjih mačk

Ni to, na kar ste morda pomislili

Mačke, družina zveri; hodijo po prstih in kremplje navadno potegnajo; do žrtve se priplavijo in jo naskočijo; odlično vidijo, slišijo in tipajo. Vrste: ris, leopard, lev, tiger, leopard, jaguar, puma. Evropska divja mačka je večja od domače, bolj krepka. Domača mačka je po poreklu iz nubijske podvrste. Pasma: angorska, siamska

Tako je v leksikonu CZ zapisano o mačkah - zvereh. Slovar slovenskega jezika pa je gostobesednejši, kajti beseda (domači) maček - mačka je večpomenska, saj zanj(o) ne vemo le, da lovi miši, ampak označuje človeka, ki je prišel potihoma (kot maček), je prebrisan (kot maček), je previden (kot star maček) ... si tudi vemo, kaj imamo dan po kosanju (mačka). Moški pa se za lepoto, ki gre po ulici, ne le ozirajo, ampak pravimo, da je dobra

po tem uvodu pa končno h končni zadevi. Gre za Društvo ljubiteljev divjih mačk.

biteljev divjih mačk, ki so ga pred letom ustanovili Simona Zver, Andrej Horvat in Romana Sovič, ki je predsednica, zato je tudi najpogostejše na sedežu društva v Babincih pri Ljutomeru. Tudi ob mojem obisku je bila v društvenem lokalu in še preden sem dobil kavičo, sem se »moral« včlaniti.

Romana Sovič - predsednica in soustanoviteljica Društva ljubiteljev divjih mačk. Foto: Š. S.

Zakaj prav tako ime? Romana, ki ni bila ravno navdušena nad mojim poizvedovanjem in pisanjem o društvu, je povedala, da so vsi ustanovitelji in poznejši člani, ki jih je (nas je) že štiristo, zagotovo ljubitelji živali (psov, perutnine, golobov ...) in tako tudi ljubitelji mačk. Ko so tuhtali, kakšno ime naj dajo društvu, je padla ideja, da ga poimenujejo po divjih mačkah, s čimer so želeli tudi malo provocirati

(razdražiti, izzvati) javnost. S tem pa so zagotovo uspeli, kajti ljudje kar prihajajo in se včlanjujejo. Zanimivo: članarine sploh ne pobirajo, ampak se novinci le vpišejo v knjigo članstva, s čimer pridobijo določene obveznosti, predvsem pa pravice, med katerimi so tudi obiskovanje gostinskega lokala oziroma kluba, udeležba na društvenih piknikih, turnirjih v kartanju, ekskurzije, izmenjevanje izkušenj z mačkami ...

Š. S.

Nagrajenci mesečnega žrebanja:

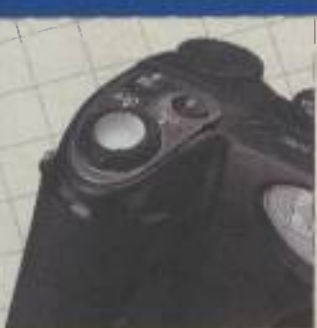
- Valčka Glavnik, Radomerje 9e, 9240 Ljutomer - radio
 - Nina Bobovec, Mostje 72, 9220 Lendava - knjižna nagrada za izraz BREČALO
 - Andrej Baligač, Vučja gomila 86, 9208 Fokovci - majica
 - Irena Časar, Puconci 199, 9201 Puconci - majica
 - Jani Božič, Postružnikova 4, 9240 Ljutomer - majica
 - Ladislav Banko, Noršinci 23, 9221 Martjanci - majica
 - Karel Lebar, Dolina, Glavna ul. 52, 9220 Lendava - majica
 - Emil Hodošek, Zenkovci 38, 9265 Bodonci - majica
 - Marija Maučec, Gančani 151, 9221 Beltinci - majica
 - Darja Zdravce, Strehovci 43, 9223 Dobrovnik - majica
 - Ciril Vrabelj, Pršetinci 9, 2258 Sv. Tomaž - majica
 - Karel Šalamon, Sveti Jurij 27a, 9262 Rogošovci - majica
- Nagrade oz. potrdilo o nagradi bodo izrebranci prejeli po pošti. ČESTITAMO!

NAŠIH 100 let

Piknik in finalno žrebanje maja 2004 v Termah 3000

Vestnik praznuje in nagrajuje

Domači izraz meseca: digitalni fotoaparati ali

Od oktobra 2003 do maja 2004 se lahko vsak mesec potegujete za glavno mesečno nagrado, 10 tolažilnih in knjigo za domači izraz meseca (prekmurski, prleški ali štajerski). V maju 2004 pa bodo vsi kuponi v velikem bobnu za 55 Vestnikovih koles. Vsak mesec bomo objavili mrežo z nagrado meseca, vi pa pošljite izpolnjeno mrežo in domači izraz za glavno nagrado meseca na naš naslov.

December - digitalni fotoaparati

Decembra bomo sestavljali digitalni fotoaparati. Na mrežo prilepite prvo sličico, do konca meseca pa bomo objavili še manjkajoče tri. 1. januarja bomo objavili tudi jokerja, s katerim lahko nadomestite katero od manjkajočih sličic. Izpolnjeno mrežo nalepite na dopisnico in jo do 7. januarja 2003 pošljite na naslov: VESTNIK, Ul. arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

Ne pozabite na kupon pripisati še domačih izrazov za digitalni fotoaparati: prekmurskih, prleških, štajerskih ... Najduhovitejši in najizvirnejši izraz bo nagradila posebna komisija. Žrebanje bo v živo v sredo, 7. januarja, na Radiu Murski val. Rezultate bomo objavili tudi v Vestniku, 8. januarja, ko bomo objavili novo mrežo z novo glavno nagrado meseca.

Nagrade: 1. nagrada RADIO in 10 jubilejnih Vestnikovih majic ter knjiga za domači izraz

Pomagajte družini Horvat iz Podgradja

Moram iti naprej

39-letni Jože Horvat je v sredo, 26. novembra, umrl za posledicami prometne nesreče v rakičanski bolnišnici

Pomagajmo

Pomoč Dragici in njenim sedmim otrokom prihaja. In nujno jo potrebujejo, da se bodo prebili skozi to zimo.

Na pobudo ljubljanske Karitas s podporo Vestnika in Radija Murski val se bo jutri pri ljubljanskem županu sestel iniciativni odbor in zastavil dobrodelno akcijo za ureditev osnovnih bivalnih razmer, ki jih nesrečna družina v zdajšnjem domu nima. Že zdaj vabimo k sodelovanju in darovanju podjetja, podjetnike, obrtnike in posameznike. Ob denarju bo dobrodošla tudi pomoč z raznim gradbenim materialom, opremo in podobnim. O podrobnostih že prihodnji teden na Radiu Murski val in v prihodnji številki Vestnika.

Večina se nas bo veselila prazničnih dni, a poskrbimo, da bo topleje pri srcu tudi Marku, Primožu, Polonci, Martini, Veroniki, Ani, Urošu in njihovim mami Dragici!

Kad ali banja pred hišo Horvatovih. Mama Dragica jo vsak večer odnese v kuhinjo in vanjo natoči vodo. Potem se umivajo vsi po vrsti, od najmlajšega do najstarejšega. Dragica porabi slabo uro, da jih nato spravi v posteljo. Si sploh lahko predstavljate veselje Dragice in njenih otrok, če bi se lahko umivali v navadni kopalnici?

Primož je star 11 let in je Markov sošolec. Rad igra košarko. Je zelo samozavesten in komunikativen. »Sem za tehnične stvari, zato bi bil rad mehanik. Doma sem sam popravil kolo,« se je pohvalil. Na vprašanje, ali sta se s Primožem kdaj stepala, se je le smejal. Vendar je mama hitro dodala, da sta se že velikokrat stepala in da naj kar prizna.

Družina Horvat v kuhinji, v kateri preživijo največ časa. Poleg njih je Dragičina sestra, ki ji pomaga, še posebej sedaj po moževi smrti. Vozi jo po opravkih in pomaga pri hišnih opravilih.

Mama Dragica z osemnajst mesecev staro Ano in trimesečnim Urošem. Med našim obiskom sta najmlajša spala na kavču, poleg pa je Dragica pripravljala kosilo za preostale, ki se bodo vrnili iz šole.

Sedemletna Polonca je zelo pridna v šoli, saj hodi k plesnemu in ekološkemu krožku. O sebi ni veliko govorila, a so nam drugi povedali, da ima fanta Kristjana in da bi rada postala frizerka. Rojstni dan ima 7. januarja. Ga bo lahko praznovala že v novi sobi? In si umivala zobe v topli kopalnici?

Tako so dvanajstletni Marko, enajstletni Primož, sedemletna Polonca, šestletna Martina, petletna Veronika, osemnajst mesecev stara Ana in trimesečni Uroš ter njihova 33-letna mama Dragica ostali brez očeta in moža.

Ko smo Horvatove obiskali na njihovem domu, če temu, v čemer živijo, sploh lahko rečemo dom, nismo mogli verjeti svojim očem. Da se take stvari še dogajajo, in to v času, ko se postavljamo drug pred drugim, kako veliko hišo imamo ali pa koliko počitniških hišic ima kdo in kdo ima najdražji avto? A kar nas je še bolj presenetilo, je bilo njihovo dobro razpoloženje, še posebej otrok – mama Dragica je bila sicer zadržana –, kljub vsej žalosti in pomanjkanju. Že na poti do njih sta nas najstarejša lepo pozdravila, Polonca je ponudila kavo, Martina pa začela na veliko govoriti o sebi. Očitno sta ta dobra volja in njihova medsebojna skrb edini recept, da se

Marko ima na desni nogo protezo, saj je bilo pri porodu nekaj narobe in so mu morali amputirati nogo pri kolenu. V prostem času najraje kolesari in igra nogomet. Hodi v četrti razred osnovne šole v Ljutomeru in je odlični šofer, nam je zaupal. Mama za njega pravi, da je zelo skrben do mlajših in da njej veliko pomaga. Veronika je stara pet let in je še v vrtcu. Ni nam hotela povedati, kaj bi rada počela, ko bo »velika«. Martina je bila zelo zgovorna, čeprav je stara le šest let. Hodi v prvi razred devetletke v Stroški vasi. Želi biti kuharica.

lahko prebijejo skozi vse to.

Horvatovi se preživljajo le s socialno pomočjo in otroškimi dodatki. Po Jožetovi smrti so sicer mnogi ponudili pomoč, vendar do zdaj konkretne pomoči še niso dobili. Do zdaj jim je pomagal le ljubljanski Center za socialno delo (CSD), ki jim je obljubil pomoč na domu. Tako k Horvatovim prihaja delavka s CSD, ki pomaga otrokom pri učenju in Dragici pri

različnih opravkih.

Največja želja mame Dragice je, omogočiti svojim otrokom, da bi se lahko umivali v kopalnici in da bi jim lahko dala še eno sobo. To sta želela storiti tudi z možem, a njegova smrt je to preprečila.

Na dan našega obiska so otroci v šoli pisali Božičku in dedku Mrazu. Bi jim lahko Vi pomagali izpolniti njihove želje?

A. B., foto: N. J.

Dragica je v svojem življenju doživela že marsikaj hudega. Že v zgodnjem otroštvu je izgubila očeta, pred petimi leti ji je umrla sestra, leto zatem pa mama. Poleg tega so ji na zdravniških pregledih za službo odkrili izostanke na hrbtenici, zato se ni mogla nikjer poslati. »Moram iti naprej. Že zdaj otrok se moram potruditi, da ne bodo občutili žalosti in pomanjkanja. Vendar sem poskrbela za njihove želje. Letos bom tudi njihov Božiček in dedek Mraz,« je povedala.

Galerija kot živ prostor srečevanja z umetnostjo Tudi vodstva po razstavah, pogovori z avtorji, predavanja o slikarstvu

Soboška galerija je gotovo ena pomembnih kulturnih ustanov v mestu, znana in za ustvarjalce privlačna pa je tudi v preostali Sloveniji. Ob stalni razstavi dejavnosti pa poteka tudi spremljevalno, lahko bi rekli kar pedagoško delo, o katerem sta pripovedovala mag. Franc Obal, direktor Galerije, in višji kustos Robert Inhof. Obiskovalci tu seveda dobro poznamo, prav tako njuno delo, vendar pa, kot je uvodoma poudaril direktor, je Galerija javni zavod, želi biti "naša galerija", odprta za vse, in napak je misliti, da so otvoritve razstav namenjene le tistim z vabili, Robert Inhof pa je dodal, da umetnost ni sama sebi namen, da ni le odnos med umetnikom in galerijo, ampak odnos med umetnikom, galerijo in ljudmi. Srečni da smo lahko, ker takšno institucijo imamo, saj je ne glede na življenjske okoliščine zanimanje za umetnost vedno prisotno.

Ker o razstavah poročamo sproti, upamo, da bo za bralce zanimivo zvedeti tudi o ostalem, kar se dogaja v galeriji. Že nekaj let pripravljajo kmalu po otvoritvi strokovno vodstvo po razstavah, običajno ob četrtkih ob petih popoldne. Ta vodstva služijo približevanju likovne umetnosti obiskovalcem, saj umevanje likovne umetnosti je dolga pot, ni več samoumevno, radi bi jo iz glav odstranili tudi floskulo: kaj takega pa lahko narišem sam. Ljudje sprašujejo, ku-

stosi pa lahko uporabijo svoj strokovni potencial in tako je razgovor v korist obojim – vse v prid vedenju, zakaj nekaj je umetnost ali zakaj nekaj ni.

V Galeriji pa izvajajo tudi neke vrste pedagoški program za šole oziroma nudijo to možnost likovnim pedagogom. Res so v šolah zmanjšali število ur za umetnostno vzgojo, a po izkušnjah utegnejo biti te ure zelo učinkovite. Pri programu za osnovne šole sodeluje tudi informatorka Jelka Geder Kosi – pripravljajo ure, pri katerih učenci slikajo na motive razstavljen del. Ravno zaradi sodelovanja s šolami razmišljajo tudi o kustosu pedagogu, ki bi se s programom popularizacije likovne umetnosti ukvarjal stalno – z galerijsko dejavnostjo pa bi se lahko povezal tudi učni program umetnostne vzgoje v šolah.

Zanimivi pa so tudi pogovori z avtorji, ki so jih uvedli pred

dvema letoma. Njihov namen je, da se avtor predstavi tudi kot človek, saj ga kot umetnika predstavi stroka v katalogu. Na ta način tako avtor kot obiskovalec ali morebitni kupec dobita priložnost za stik. Umetniki se radi odzivajo, saj se zavedajo, da je umetnost treba približati trgu, ki je majhen, zato morajo tudi sami prispevati svoj delež. Dolej so se obiskovalcem predstavili Suzanne Kiraly Moss, Jože Denko, Helmut Bruch, Franc Benčak in Natalija Šeruga.

Kot pravi Robert Inhof, v galeriji ne mislijo, da bi morala biti prav likovna umetnost v središču zanimanja, saj so vse umetnosti enakovredne. Njihov cilj so manjše skupine in gotovo bo marsikdo ravno v zanimanju za likovno umetnost našel sebe. Mag. Franc Obal pa je dodal, da so ponosni tudi na svoje strokovno delo v katalogih, saj jih ne izda vsaka to-

liko kot soboška galerija. Pa tudi sicer so si ustvarili renome, saj bi marsikdo rad razstavljal pri njih. Razen dobrih razstavljalcev pa imajo tudi dobro publiko – ljudi, ki si res ogledajo, kar so prišli gledat, in so zlasti ob otvoritvah nepogrešljivi.

Pozornost pritegujejo tudi občasna predavanja o klasičnem slikarstvu, ki se bodo spet začela spomladi. V decembru pripravljajo razstavo Vladimirja Potočnika, v mislih pa imajo tudi že Evropski triennale skulpture malih dimenzij, ki ga bodo odprli oktobra naslednje leto in bo trajal do konca leta – tema bo hipec človeškega telesa v evropski mali plastiki od padca berlinskega zidu do danes. Ob Prešernovem rojstnem dnevu, dnevu odprtih vrat, pa bodo do konca tedna prodajali svoje kataloge po "smešno nizki" ceni.

To pa še ni čisto vse. V Galeriji se lahko zatečemo tudi, če hočemo oceniti umetniško delo ali ugotoviti njegovo pristnost. Poiskali nam bodo odgovor ali nas usmerili na pravi naslov.

B. B. L., foto: N. J.

Beda narcisov in njihovih žrtev

Thomas Bernhard: Izboljševalec sveta

Avstrijski pisatelj in dramatik Thomas Bernhard je izdal kot soustvarjalec evropske drame absurda 18 dram, s katerimi si je v avstrijski književnosti, poleg številnih nagrad, pridobil tudi naziv sovražnik ljudi, upravičenost tega pa gotovo potrjuje tudi drama, nastala leta 1979, ki smo si jo kot drugo predstavo ogledali v soboškem gradu.

Izboljševalec sveta v liku ostarelega pohabljenega učenjaka, ki terorizira svojo Žensko, prinese namreč čisto druge zaključke, kot jih je obetal naslov – izboljševalec sveta ni več heroj, ne Antigona, ne Hamlet ali kdorkoli drug, je ostareli narcis, ki v ogledalu ne najde več vsečne podobe, zato se zrcali v Ženski: ponižani, prestrašeni, naveličani, suženjski. Zdi se, da je popolnoma odvisna od njega, pa ni čisto tako. Tudi on je popolnoma odvisen od nje – narcis ne more biti brez zrcala –, ona pa je njegovo zadnje. Tudi če je njegov skrivnostni in slaven traktat o izboljševanju sveta preveden v 38 jezikov, tudi če bo vsak hip dobil častni doktorat univerze domačega mesta – je vse to le beden odsev resničnosti. Ta pa se odkriva v telesni nemoči, ki ju sili v najintimnejši odnos: ženska ga oblači, umiva, neguje, hrani. Pa tudi nenehno posluša: vse izlive samovšečnosti, občutljivosti, sovraštva in včasih tudi ljubezni. In v čem je bistvo skrivnostnega traktata, za katerega pravi, da si ne zasluži izvedeti vsebine. V enem samem stavku: svet je mogoče izboljšati le tako, da ga ukinemo! Kaj bi pa drugega lahko pričakovali od narcisoidnega človeka, čigar želja, da bi svet premislil skupaj z njim, je popolnoma logična. Konec je odprt – ali pa celo zelo zaprt: simbolična igra, v past ujeta miš, ki se lahko giblje le na zelo omejenem prostoru in tako izraža njun odnos, ki se nenehno spreminja iz sovraštva v ljubezen, iz ljubezni v sovraštvo. Povezana sta totalno. Ko je miš zaprta v pasti, tudi past ne more nikamor več.

Radko Polič je bil v svoji tragikomični vlogi sijajen – držal nas je dve uri, ki sta minili kot bi pihnil. Katja Levstik kot njegova Ženska, molčeča, je vse izrazila z obrazom. Delegacija z univerze, skupaj z županom in natakariji (Kristjan Muck, Boris Juh, Matija Rozman, Zvone Hribar, Dominik Cedilnik, Peter Steničnik), se je pojavila groteskno in za kratek čas.

Predstava ljubljanske Drame je bila, tako kot prejšnja, kranjska, na Borštnikovem srečanju, kjer je Radko Polič dobil nagrado občinstva, že pred tem je bila nagrajena na Ptuj, Katja Levstik pa je dobila nagrado na festivalu Zlati lev v Umagu.

B. B. L.

Imre Kertész: Brezusodnost

Nenavadna lahkost strašljivega

Ko je lani prejel Nobelovo nagrado za književnost madžarski pisatelj Imre Kertész (1929), dolga leta sicer živeč v Berlinu, se je literarni svet spogledal: spet je dobitnik najvišje nagrade pisatelj, ki neutrudno piše o holokavstvu, povrh vsega pa je še žid.

Seveda oboje drži, a če vzamemo v roke Kertészov roman Brezusodnost, ki je izšel davnega leta 1975, letos pa je izšel v prevodu Jožeta Hradila pri ljubljanski študentski založbi Beletrina, smo malce v zadregi. Nikjer tistega strašljivega očitajočega prsta, nikjer zolajevskega ja'cuse, ne, iz pripovedi glavnega »junaka«, bolj rečeno prvoosebnega pripovedovalca, petnajstletnega Györgya Kővesa, ki je več kot eno leto prebil po nemških koncentracijskih taboriščih, veje neka prijazna toplota. Ob prebiranju knjige, ki se vrti kot slow motion, nas vse bolj in bolj – kako paradokso! – pomirja čudno Györgyjevo spriznjenje, ki ga je označil kot »občutek, da je nenadejano butnil v sredino neke brezumne gledališke predstave, v kateri ne zna ravno dobro svoje vloge«.

Roman se začne z očetovim odhodom v delovno taborišče, njihova židovska družinska skupnost v malem budimpeštanskem stanovanju se ob tem razbije, Györgyjevo zadnje vojno poletje, ko si je želel le de-

lati, ne pa živeti po otroško, pa nenadoma zavrtinčijo strašljivi vetrovi. Kaj kmalu se zaposli v neki peštanski vojni tovarni, na poti na delo njihov tramvaj nena doma ustavi, nekaj dni prebije s skupino svojih delovnih tovarišev, prav tako mladcev, v peštanski carinarnici, ko pa jih po nekaj dneh vožnje v Auschwitz – Birkenau izkrcajo iz vagonov, postane kolešček velikanskega nacističnega uničevalnega stroja. Ali kot sam pravi: »Kar je sledilo, bi težko opisal: kašasto je zburile in vrtinčasta poplava je drla, pograbila me je, ponesla s seboj.«

Znašel sem se v obroču shlajenih, potemjenih obrazov, strmehih drug v drugega in nenehno sprašujočih: »Kaj pravite? Kaj pravite?« Odgovora pa običajno ni bilo ali pa je bil vsakokrat enak: Grozno. Po nekaj dnevih Auschwitzu ga premestijo v Buchenwald, ki se mu zdi prijaznejši kraj, od tod v delovno taborišče v Zeitzu, v katerem se spoprijatelji z Bandijem Citrom. In nadaljuje: »Moje izkušnje so bile take: za zdaj je dovolj, da postanem dober jetnik, prihodnost bo potem že prinesla vse drugo – tako je bilo moje mnenje, na njem sem zasnoval način svojega življenja, tako kot sem to videl tudi pri drugih.«

V Zeitzu, ki se mu zdel »precej znosen kraj«, so tekli taboriščni dnevi, v katerih se je vse bolj zavedal, da »ostane domišljija svoboda tudi v ječi, obenem pa nobena kljubovalnost, nikakršna molitev ali pobeg niso mogli rešiti ene

stvari: lakote.« Prav telesna izčrpanost, boj za vsakdanji čedalje manjši odmerek kruha sta ga, petnajstletnika, spremenila v starca, njegovo telo ga ni več ubogalo, rane na kolenu so postajale vse bolj neznosne in zanj hkrati tudi ena od rešitev: nazadnje se znajde v, začuda, »urejeni« bolnišnici, kjer dočaka tudi osvoboditev. Vrnitev domov v rodno Budimpešto je bila podobna vrnitvam tisočev kacetnikov, mestoma razdejana Budimpešta ga pričaka s tujim obrazom, srečanje z novinarjem nekega demokratičnega časopisa pa ga dodobra zaznamuje: torej ne molčati. A kako povedati, kar je bilo že tisočkrat povedano? Pisatelj odgovarja: »Vsi me sprašujejo samo o nezgodah, o »grozotah«, čeprav ostane zame, morda, to doživetje neizbrisno. Da, o tem jim bom moral kdaj govoriti, o sreči v koncentracijskih taboriščih, ko me bodo vprašali.«

O kakšni sreči? Da so bili res dnevi v kacetih, ki so se obrobili z nekakšnim sijem sreče? O sreči, da si preстал?

Kakor koli: ko odložiš ta roman, za katerega je prav za ta prevod prispeval spremeno besedo sam Péter Esterházy, te ne mine čudno vznemirjenje ob lahkosti pripovedi, ob slikah, ki se s časom vse bolj in bolj zlepijo v potemljen kaleidoskop usod in zgodb, ki so pisane naravno, brez patetike in obtožujočega naklona; po mojem je prav to odločilo, da Imre Kertész dobiva – ne zgolj zaradi Nobelove nagrade – vedno večji krog bralstva, zelo vesel pa bi bil, da bi se meni, ki odslej tudi spadam mednje, pridružili tudi slovenski »knjigoljubci«.

Milan Vincetič

Jubilej Kapelskega kvarteta

10 let delovanja

V dvorani družbe Kapela - vinogradništvo in vinarstvo, d. d., na Kapelskem Vrhu se je pesem članov vokalne skupine Kapelske fante – okteta-kvarteta, ki letos praznuje desetletnico svojega obstoja in neutrudnega, uspešnega delovanja.

Vokalna skupina daje že vrsto let pečat kulturnemu dogajanju v krajevni skupnosti Kapela, občini Radenci in drugod po svetu. Zbrani fanteje, Zvezek Kosmajer, Ludvik Knez, Milan Markovič in Zvezek Mikl, so ponosni, da so leta 2000 lahko nastopili v ZDA, v daljni Pensilvaniji na mednarodnem

pevskem festivalu Duh Betlehema, kjer je nastopilo kar 200 skupin iz 12 držav. Njihov kulturni zaklad je že posnet na dveh kasetah, tretja je pripravljena, na vidiku pa je že četrta kaset. Deseto obletnico delovanja praznujejo pod geslom »Kakor naših rož najlepši cvet – tako najlepše je slovenske ljudske pesmi pet ...«. Na srečanju s člani Kapelskega kvarteta so nastopili še Stanko Ilješ, humorista Milan Zrinski (Radio Murski val) in Emil Šmid (Anton aus Tirol) ter povezovalce programa Jože Tkalec (predsednik TD Kapela).

D. M.

Stanislav Raščan, državni podsekretar na zunanjem ministrstvu

Naporni začetki slovenske diplomacije v Aziji

Stanislav Raščan iz Velike Polane se je po končani gimnaziji v Murski Soboti odločil za študij medicine in jo tudi končal, a ga je pot kmalu zanesla v diplomatske in politološke vode. Po diplomatski službi na Japonskem in v Iranu je sedaj državni podsekretar na zunanjem ministrstvu, na Fakulteti za družbene vede končuje magistrski študij mednarodne politologije, pred kratkim pa je postal tudi predsednik slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa.

Kot državni podsekretar na zunanjem ministrstvu se na Centru za raziskave posveča predvsem Severni in Južni Ameriki s poudarkom na Združenih državah Amerike.

Naslov magistrske naloge, ki jo končuje, je Analiza varnostne politike Združenih držav Amerike po 11. septembru 2001. Kaj se spreminja?

Izhajam iz hipoteze, da je ameriška politika po obdobju hladne vojne izgubila sovražnika in z 11. septembrom je spet dobila nevarnega sovražnika, to je mednarodni terorizem. Tako sedaj v skladu s tem obnavlja svoj varnostni, obrambni in obveščevalni sistem. Ob napadu so se namreč pokazale napake pri delu obveščevalnih služb.

Kljub temu pa se vpliv ZDA v svetu nenehno krepi.

Vpliv Amerike se krepi na tistih področjih, kjer je takšen njihov nacionalni interes. Karkoli delajo, je zaradi njihovega nacionalnega interesa, in tudi dosežki njihove diplomacije se merijo z gospodarskimi dosežki. Kot bistveni interes v zunanji politiki pa poudarjajo širitev demokracije in tržnega gospodarstva, kar prinese za sabo tudi globalizacijo in multinacionalke, ki so večinoma Ameriške. Njihov cilj je, da se v čim več sveta prodajajo ameriški izdelki, ker bo sta s tem ameriško gospodarstvo in moč rasla.

Bili ste med tistimi, ki so utirali pot slovenske diplomacije v svetu. Kakšni so bili začetki?

Bil sem prvi sekretar na veleposlaništvu Slovenije v Tokiu in v začetku sem tudi nekaj časa vodil veleposlaništvo, dokler ni bilo veleposlanika. Odgovoren sem bil za zelo širok spekter odnosov, za gospodarstvo, politiko, znanost, kulturo. Enkrat sem moral sodelovati na nekam vojaškem srečanju tudi kot vojaški ataše. Tudi Slovence, ki so živeli na Japonskem, je bilo težko pritegniti k delu, na podoben nezaupanje so naši diplomati našli tudi drugje, saj so bili naši rojaki navajeni, da so jih iz prej-

šnjih jugoslovanskih veleposlaništev predvsem kontrolirali, nadzirali. Med prvimi, ki sem jih uspel pritegniti k sodelovanju na Japonskem, je bil dr. Vladimir Kos, jezuit, ki je rojen v Murski Soboti in je več kot 50 let živel v tej azijski državi.

Pri Japonski se običajno spominimo na gospodarske uspehe in precej krute medčloveške odnose v preteklosti. Kako ste to doživel vi?

Za Japonce je zelo pomembna kakovost in za kakovost so tudi pripravljeni veliko plačati. Ne bi pa se strinjal, da je japonska kultura tako nehumana do sočloveka, kot nam to pogosto prikazujejo ameriški filmi. Res je, da so Japonci zelo vodljivi in da sledijo avtoriteti. Ko jih je najvišja avtoriteta cesar povedel v krute osvajaalne vojne, so mu sledili, ko je leta 1945 povedal, da so najbolj miroljuben narod na svetu, so to sprejeli in danes nimajo več vojske v osvajaalnem smislu.

Prestop iz medicine v diplomacijo je najbrž zahteval precej drugačno izobraževanje.

Seveda sem moral nadgraditi predhodno znanje z izobraževanjem na diplomatski akademiji na Dunaju, opraviti pa sem moral še vrsto drugih diplomatskih tečajev.

Diplomatska dejavnost in zunanja politika nasploh sta me vedno zelo zanimali, vendar sem v prejšnji državi vedel, da zaradi političnega in verskega prepričanja ne bom mogel postati jugoslovanski diplomat. Danes mora diplomat majhne države, ki si ne more privoščiti veliko kadrov na posameznem predstavništvu, obvladati zelo široko področje mednarodnih odnosov.

Kako ste svojo diplomatsko dejavnost usklajevali z družino?

Hčerka Ema je bila rojena na Japonskem, sin Pavel pa v Sloveniji, ko smo se pred štirimi leti vrnili. Soproga Irena je doktorica medicinskih znanosti s področja genetike in docentka na farmaceutski fakulteti. Če se le da, greva z ženo

skupaj na delo v tujino in ona tudi tam nadaljuje z delom in raziskovalno dejavnostjo. Tako sva šla skupaj v Kanado in na Japonsko, v Iran pa mi ni sledila.

Ste tudi predsednik Svetovnega slovenskega kongresa. Med izseljenci je bilo v preteklosti precejšnje nezaupanje do prejšnje države. Kako je danes?

Odkar je Slovenija samostojna država, je seveda boljše sodelovanje z našimi izseljenci. Na diplomatskih predstavništvih smo se vedno trudili skrbeti za interese Slovencev v tujini, ne glede na slovensko državljanstvo. Tako smo tudi vzpostavili stik s kar veliko izseljenci, ki prej z uradno oblastjo države Jugoslavije niso imeli nobenih stikov, tudi z nekaterimi do-

ktorji znanosti, največjimi umi slovenske emigracije, ne.

V tujini se človeku najbrž spremeni pogled na Slovenijo in Prekmurje. Kako je bilo pri vas?

Seveda se spremeni. Tudi mnogi izseljenci Slovenijo doživljajo veliko bolj čustveno, govorijo predivsem o njeni lepoti.

Vračanje domov je vedno posebno doživetje, ki se ga ne da opisati. Moja otroka vedno pravita, da se vrnemo domov, ko gremo iz tujine v Ljubljano, kjer sedaj živimo, ali iz Ljubljane v Prekmurje. Našemu Prekmurju dajejo poseben čar, ki ostane vedno v spominu, četudi si več desetletij v tujini domačnost, ljubeznivost, spoštovanje.

Jože Gaber

Pogovor z Andrejem Drapalom iz družbe za komunikacijski management

Kdor ne zna komunicirati z javnostmi, je na poti, da propade

Vidnost ali prepoznavnost neke organizacije ali okolja in njenih ključnih ljudi je vrednota, na katero marsikje pozabljajo. Privlači kapital in ljudi, v slabih časih pa tudi blaži nesrečo. Ljudje imamo na splošno raje znane kot neznane stvari, znanemu bolj zaupamo kot neznanemu, ljudem in organizacijam z dobrim in znanim slovesom pa tudi priznamo pravico do kakšne napake, če do nje pride nenamena. Na splošno pa se bojimo neznanega in sovražimo ošabno, pravijo avtorji priročnika Z odnosi z mediji, z njegovo vsebino pa bi se morali seznaniti odgovorni v vseh organizacijah in okoljih. Kdor danes ne zna komunicirati z mediji in javnostmi, je na poti, da propade.

Žal so še vedno okolja, kjer ne vedo ali nočejo komunicirati z javnostmi. O tem smo se pogovarjali z Andrejem Drapalom iz Pristopa, družbe za komunikacijski management, ki pravi, da je včasih lahko tudi nekomunikacija komunikacija.

Če je molk premišljen, je to del komunikacije. Če pa molčimo iz strahu, ker se bojimo, ker ne vemo predvideti posledic, potem ima molk lahko tudi negativne posledice. Komuniciranje z mediji se običajno izogiba v tistih organizacijah, kjer imajo s tem slabe izkušnje.

Velikokrat se dogaja, da organizacije informacij ne skrivajo le pred mediji, pač pa tudi pred drugimi javnostmi, zaposlenimi. Denimo, da vodstvo nekega podjetja ve, da je v težavah. Je težave bolje prikrivati ali z njimi seznaniti zaposlene?

Pri komuniciranju je zanimivo, da pri tem v večini primerov deluje tako imenovana gospodinjska, kuhinjska logika. Tako, kot bi počel doma, moraš početi tudi v organizacijah in organizacijskem komuniciranju. Če doma nekaj prikrivamo, bo prej ali slej prišlo na dan in udarilo z dvojno močjo. Razen v izjemnih primerih je zato vedno prvo pravilo, da mora biti komunikacija

Andrej Drpal je diplomiral iz filozofije in književnosti. Svojo kariero je začel kot kulturni urednik študentskega časopisa Tribuna in menedžer založniške hiše ŠKUC. Štiri leta je bil urednik različnih programov Radia Študent ter nato njegov glavni urednik in direktor. Od leta 1986 do 1991 je bil vodja gledališkega programa v Cankarjevem domu in nato direktor Mednarodnega tiskovnega središča Ljubljana, ki se je pozneje združilo s Centrom za odnose z javnostmi v Pristop, družbo za komunikacijski management. Je solastnik Pristopa in svetovalec za odnose z javnostmi.

pravočasna. Od primera do primera je seveda odvisno, kako in na kakšen način bomo komunicirali, zato se morajo s tem ukvarjati strokovnjaki, ki zelo dobro poznajo okolje, s katerim komunicirajo. Izdelati morajo natančen načrt, koliko in kakšne informacije posredovati v določenem trenutku.

Menite, da je v podjetjih in tudi v drugih okoljih dovolj kakovostnega kadra za opravljanje te funkcije?

Ta stroka je v Sloveniji prisotna že nekaj časa, vendar se je začela resneje organizirati ter nabirati znanje in izkušnje tudi v tujini šele v začetku devetdesetih let. Je pa pri nas število tovrstnih strokovnjakov še relativno majhno. Mislim predvsem na kakovostne strokovnjake za to področje, saj so službe za odnose z javnostmi marsikje nastale po sili. Organizacije so namreč spoznale, da jih potrebujejo, zato so začele povpraševati po njih. In če je povpraševanje veliko, ponudba pa majhna, potem je rezultat takšen, da je kakovost teh služb zelo neizenačena. Moram pa reči, da je v Sloveniji že veliko okolij, kjer imajo kakovostne in zelo dobro organizirane tovrstne službe, ki so postale sestavni del funkcije upravljanja.

Komunikacija je orodje, s pomočjo katerega se podjetje ali druga okolja tudi promovirajo, postanejo prepoznavna. Katera oblika komunika-

cije je najprimernejša? Določeno okolje navsezadnje lahko promovira tudi njegov izdelek.

To drži, čeprav na to marsikje pozabljajo. Nekdo si bili prepričani, da mora biti izdelek dober in ga bodo potrošniki sprejeli. To je bila ena skrajnost. V času tranzicije so bili v mnogih organizacijah prepričani, da je vseeno, kaj delajo, pomembno je le, da se oglašujejo, reklamirajo, in to je bila druga skrajnost. Nobena teh skrajnosti ni dobra in v resnici mora veljati pravilo, da to, kar o izdelku govorimo, mora izdelek tudi nuditi. Če, denimo, Pomurje obljublja svojim obiskovalcem, gostom, prijetno okolje, prijazne ljudi in dobro hrano, mora to obljubo tudi izpolniti. Podobno velja za vsak izdelek ali storitev. Največja napaka je, če obljube ne izpolnimo.

Pomurci sami ugotavljamo, da imidž regije ni ustrezen. Če želimo pritegniti vlagatelje, se moramo ustrezno promovirati. Kaj pravite k temu?

Pomurje je velik potencial, ki pa je v širšem prostoru premalo poznan. Tu je veliko gospodarstva na stopnji, ki zahteva aktivnejše komuniciranje in seveda tudi več izobraževanja na tem področju. Žal pa je razumevanje te funkcije v Pomurju bistveno manj razvito kot bi moralo biti.

Bi lahko boljše komuniciranje prispevalo k hitrejšemu razvoju regije, ki je zdaj na repu slovenske razvitosti?

To, kdo je na začetku in kdo na repu, so v 21. stoletju nianse. Tudi kapital ali ustrezne prometne povezave danes niso več najpomembnejši dejavniki. Bolj kot ti fizični dejavniki, ki so bili pomembni v preteklosti, so danes pomembne tako imenovane »mehke stvari«. Uspešni primeri v Sloveniji ali tujini uspeji pravilno pozicionirati, torej tudi »komunicirati«. Vsaka regija, tudi pomurska, torej najlažje naredi preboj pri teh mehkih dejavnikih, potrebno je le več znanja in sposobnosti na tem področju.

Ludvik Kováč

Goričanci kritično o novi lovski zakonodaji

Zahtevajo omejitev divjadi na znosno število

Ni sprejemljivo, da zakon lastnike zemljišč zavezuje, da jih zaščiti pred divjadjo. Ograjevanje ne sodi v Krajski park Goričko

Na okrogli mizi o novem zakonu o lovstvu, ki ga je pripravil v začetku tedna v Markovcih na Goričkem Kmetijsko-gozdarski zavod Murska Sobota, so se ves čas kresale polemike okoli škode, ki jo v kmetijstvu povzroča divjad. Lokacije za okroglo mizo organizatorji niso izbrali po naključju, saj je to območje najbolj ogroženo in divjad tu kmetijstvu povzroča največjo škodo. Četrtnina vse škode v Sloveniji, ki jo divjad povzroči v kmetijstvu, nastane na Goričkem, s povrnitvijo škode pa imajo tamkajšnji kmetje slabe izkušnje.

ponuja drugačno rešitev. Za upravljanje lovišča bo lovška organizacija plačevala koncesijsko dajatev državi v višini od 10 do 50 odstotkov od prodane divjačine, država pa bo zagotavljala tudi del sredstev za povračilo škode. Tam, kjer škoda, ki jo povzroči divjad, presega 50 odstotkov vrednosti, ki jo za prodano divjačino dobi lovška organizacija, mora razliko škode, ki jo naredijo divji prašiči in jelenjad, plačati država.

Po besedah Ivana Obala, državnega sekretarja na ministrstvu za kmetijstvo, predlog novega zakona ne razrešuje problema škod, ki jih povzroči di-

oškodovanci dobili škodo tudi poravnano.

Kmetje se nikakor ne morejo sprijazniti s tistim delom zakona, ki jim nalaga, da kot skrbni gospodarji storijo vse, da svoje površine zavarujejo pred divjadjo. Po njihovem mora biti to naloga lovskih organizacij, saj so kmetje v preteklosti svoje površine ograjevali zgolj zato, da njihova živina ne bi uhajala na sosede.

Sicer pa ograjevanje ni rešitev in ne sodi v nastajajoči Krajski park Goričko. Tudi druge rešitve, ki jih prinaša novi zakon, ne zagotavljajo, da se bodo razmere izboljšale, so prepričani kmetje.

Zorica Rengeo, kmetica: Divjad nam uniči vse, prihaja celo na naša dvorišča, in če se problem ne reši, se tu ne bo dalo več kmetovati. Ne uničuje le poljskih pridelkov, pač pa tudi travnike, saj zaradi iztrebkov s to krmno ne moremo krmiti živine.

Ludvik Lepoša, kmet: S plačilom škode smo imeli kmetje že doslej težave in bojimo se, da bodo po reorganizaciji Gojitvenega lovišča Kompas, ki upravlja lovišče na našem območju, težave še večje, saj ne vemo, kdo nam bo takrat poravnal škodo.

Aleksander Abraham, župan: Škoda, ki jo povzroči divjad, je treba oškodovancem povrniti v celoti po tekočih tržnih cenah in ne po cenah, ki so veljale v preteklem letu.

Geza Džuban, poslanec: S sredstvi, ki jih bo dobila od koncesij, bo država plačevala škodo tam, kjer je ne bodo sposobne z lastnimi sredstvi poravnati lovške organizacije.

Tibor Vöröš, kmet: V zakon je treba zapisati, da se divjad omeji na znosno število, če ne želimo, da bodo kmetje v obmejnem območju obsojeni na propad.

za kmetijstvo. Zavedajo se, da se škode v celoti ne bo dalo nikoli preprečiti, zato pa zahtevajo, da jo dobijo v celoti povrnjeno. Pri izračunu škode pa je treba upoštevati trenutne tržne cene in ne cene prejšnjega leta, kot predvideva nova zakonodaja.

Po besedah Štefana Kovača z območne enote Zavoda za gozdove na tem območju, ki ga upravlja Gojitveno lovišče Kompas iz Gornjih Petrovec, z lovsko-gojitvenimi načrti vsako leto povečujejo odstrel divjadi. Tako se je odstrel jelenov s 175 v letu 1996 povečal letos na 300, odstrel divjih prašičev pa se je podvojil.

Ludvik Kovač

Zanimanje za ponedeljkovo okroglo mizo v Markovcih je dokaz, da kmetom ni vseeno, kakšna bo nova lovška zakonodaja.

Ceprav so organizatorji okrogle mize želeli predvsem zbrati pripombe na predlagani zakon, pred poslanci še tretja obravnava in sprejem, se je razprava čisto sprevrgla v medsebojna obtoževanja in očitke. Da je posameznikom zavrta tudi kri in pri obtoževanju niso izbrali besed, ne preseneča, saj poznavalci razmer na tem območju lahko potrdijo, da je divjad marsikateremu kmetu že ogrozila existenco.

Vendar zgolj prelaganje odgovornosti z enih na druge in obtoževanja ne bodo prispevala k razrešitvi problematike in bo prej ali slej treba poiskati skupni jezik.

Tako kmetje kot lovci bodo morali spoznati, da jim je v tem prostoru usojeno skupno življenje, zato bo treba najti takšne rešitve, ki bodo zadovoljile oboje.

Poslanec Geza Džuban, ki je član na okrogli mizi predložil predlog novega zakona, ni naspel prepričati kmetov in predstavnikov lokalnih skupnosti, da je zakon bistveno boljši od dosedanjega. Čeprav po njegovem prinaša nekatere novosti predvsem za obmejna območja, kjer je veliko jelenjadi in divjih prašičev.

Predlogu novega zakona namreč škodo, ki jo povzroči divjad, poravnati lovške organizacije, za kraje ob meji pa

Ivan Obal, državni sekretar: Ta zakon ne rešuje problema škod, ki jih povzroča divjad, in ni bistveno boljši od dosedanjega, največje finančno breme pri poravnavanju škode pa prenaša na kmetijsko ministrstvo, ki v prihodnjem letu za to nima zagotovljenega niti tolarja sredstev.

vjad, in ni bistveno boljši od dosedanjega. Finančno breme tega zakona je namreč naloženo kmetijskemu ministrstvu, v proračunu za prihodnje leto pa nimajo zagotovljenega niti tolarja sredstev, s katerimi bi plačevali škodo. Če bo zakon v predlagani obliki sprejet, pa bodo po Obalovih besedah v vlado vložili zahtevo za odprtje posebne postavke in zagotovitev sredstev za te potrebe.

Sicer pa imajo kmetje z državnimi nadomestili slabe izkušnje in Obal priznava, da lahko preteče tudi leto dni, preden bodo

saj se divjad vedno bolj pomika v notranjost in prihaja celo na kmečka dvorišča.

Ena od rešitev, ki jih predlagajo, je ta, da se poveča odstrel divjadi, njihovo število pa se omeji na obseg, ki je še sprejemljiv

V občini Radenci lastno vinogradniško društvo

Več kot 80 članov

Bojazen, da bo Društvo vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric, ki je povezovalo vinogradnike iz občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, predvsem zaradi množičnosti razpadlo, se je tudi uresničila

V Radencih je namreč na pobudo predsednika občinskega odbora za kmetijstvo Ožbalta Rožanca in predsednika iniciativnega odbora dr. Alojza Slaviča potekal ustanovni občni zbor lastnega društva vinogradnikov in prijateljev vina.

Na ustanovnem zboru se je zbralo več kot sto članov in članic ter gostov, ki jih je med drugim pozdravil tudi raden-

ski župan Jože Toplak. Že ob ustanovitvi se je v novo društvo včlanilo več kot 80 članic in članov, ki so sprejeli program dela in finančni načrt društva za leto 2004, ko bodo namenjali največjo pozornost izobraževanju članstva, druženju, organiziranju prireditve, promociji vina, strokovnim ekskurzijam ipd.

Sodelovali bodo s sorodnimi društvi iz sosesčine, predlagali pa so tudi, da bi ustanovili ne-

kakšno zvezo društev na območju Upravne enote Gornja Radgona.

Da bo delovanje novega društva uspešno in bo uresničilo pričakovanja članstva, je zatrdil tudi prvi predsednik društva, mladi kmetijski strokovnjak univ. dipl. agr. Danilo Rihtarič, ki tudi sam obdeluje 6 hektarjev vinograda in ki je takoj po izvolitvi nagovoril navzoče.

O. B.

Cene v kmetijskih trgovinah

SKZ Kmetovalec Ljutomer			
Trgovaško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg	
pu-predstarter	10/1	177,00	
pu-starter	10/1	107,00	
pu starter	40/1	97,00	
bek 1	40/1	68,75	
super bek 35	10/1	105,00	
super bek 35	40/1	95,00	
tl-starter	10/1	82,00	
tl-starter	40/1	75,50	
tl-pit 1	40/1	58,00	
krnilo za kunce	10/1	84,00	
KZ-extra, krnilo za krave molznice	40/1	65,50	
krnilna moka	40/1	32,00	
sončične tropine	30/1	43,66	
sojine tropine	40/1	81,83	
sojine tropine	rinfuza	75,95	
ječmen	rinfuza	36,89	
koruza	rinfuza	37,98	
ječmen	50/1	41,78	
pesni rezanci	35/1	41,00	
živinska sol	50/1	31,40	
mlečni nadomestki:			
prelac	25/1	97,80	
inntaler I.	25/1	362,00	
inntaler II.	25/1	311,60	
mineralno gnojilo*:			
KAN 27% N	50/1	38,58	
NPK 15-15-15	50/1	45,57	
NPK 7-20-30	50/1	57,09	
UREA 46% N	40/1	47,20	
NPK 5-20-30	50/1	58,00	
NPK 0-10-30+0,2 B	50/1	43,67	
NPK 0-10-30+3+1	50/1	55,40	
NPK 6-12-24	50/1	48,00	

* Cene mineralnih gnojil so izvensezonske in veljajo za nabavo in plačilo le do 5. decembra 2003.

Trgovina Robert Hožjan, Žižki 95/A

Trgovaško ime	Pakiranje	MPC v SIT / kg	
pu-predstarter	10/1	139,00	
pu-starter	10/1	96,00	
pu starter	50/1	91,00	
bek 1	50/1	63,00	
super bek 35	10/1	105,00	
super bek 35	50/1	95,00	
tl-starter	10/1	93,00	
tl-pit 1	50/1	57,00	
tl-pit 2	50/1	49,00	
ns-k (za nesnice)	10/1	76,50	
krnilo za kunce	10/1	76,00	
KZ-krnilo za krave molznice	50/1	67,00	
krnilna moka	35/1	33,00	
sončične tropine	40/1	49,00	
sojine tropine	50/1	93,00	
pesni rezanci	45/1	46,00	
živinska sol	50/1	37,00	
vitaredin	2/1	297,50	
kravimin 3 bio Zn	5/1	279,00	
kravimin 6 bio Zn	25/1	189,00	
mineralno gnojilo*:			
KAN 27% N	50/1	43,20	
NPK 15-15-15	50/1	48,50	
NPK 7-20-30	50/1	60,70	
NPK 8-24-24	50/1	59,80	
NPK 5-20-30	50/1	57,70	
NPK 0-10-30+0,2 B	50/1	47,30	
NPK 0-10-30+3+0,1	50/1	58,20	

Turnišče: cene pujskov

Pujski, ki jih zdaj ponujajo na sejmu v Turnišču, do letošnjih kolin ne bodo več primerni za zakol in verjetno zato tudi ni povpraševanja po njih. Prejšnji četrtek so jih rejci ponujali 22, prodali pa niso niti enega. Za pujska, starega do enajst tednov in težkega od 25 do 30 kilogramov, so zahtevali od 9.000 do 10.500 tolarjev.

Lukavci: kapelica v Domu

Letošnje tradicionalno srečanje svojcev in stanovalcev v Domu Lukavci smo združili še z blagoslovitvijo nove domače kapelice. Blagoslovitev je opravil križevski župnik Štefan Vinkovič.

Idejni projekt je izdelal arhitekt Peter Požauko. Kapela je v prostoru, kjer je bila dotlej mrliška veža. V kapelici ne bo bogoslužja, saj se to opravlja v večnamenskem prostoru vsak prvi petek v mesecu ter ob verskih praznikih, pač pa je namenjena zasebni pobožnosti oziroma meditaciji.

Vso opremo za kapelico so izdelali na delovni terapiji ob pomoči stanovalcev, kar je pocenilo izvedbo, stanovalci pa so kapelo sprejeli in občutili kot svojo stvaritev. Ob tem je treba pohvaliti odprtost in razumevanje vodstva doma, ki je podprlo ta projekt. Tako imamo danes namenski prostor, kjer stanovalci lahko doživljamo in zadovoljujemo svoje duhovne potrebe.

Lado N.

Krajevna skupnost Dokležovje

Čemu so namenjene črne cevi?

Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi zaradi rekreacije

Čeprav je lokalna samouprava zelo razpršena, saj imamo zelo veliko občin, v nekaterih še naprej delujejo krajevne skupnosti. Imajo jih tudi v vseh krajih beltske občine. O prizadevanjih KS Dokležovje sem se pogovarjal z njenim predsednikom Simonom Horvatom.

Sogovornik je najprej pove-

dal, da imajo edini v beltinski občini še vedno svoj vaški vodovod, medtem ko so drugi kraji že priključeni na »mestni« vodovod. Vprašanje pa je, kako dolgo bo tako, pa ne, da ne bi bilo vode, ampak, ker so tako drage sprotne in izredne analize vode.

Da, voda postaja vse bolj dragocena in draga. V Dokležovju plačujejo od kubičnega metra

porabljene vode dodatno še 106,65 tolarja občinske takse, denar pa ostaja »doma« in ga namenijo v sklad za izgradnjo kanalizacije. Podobno je v sosednjih krajevnih skupnostih. Dokležovje, Izakovci in Melinci bodo imeli skupno kanalizacijsko omrežje in skupno čistilno napravo, ki bo nekje v bližini Mure pri Melincih. Iz tiste smeri

V Dokležovju so uredili rekreacijski center na prostem, zdaj pa bi radi opremlili še dvorano s športnimi rekviziti.

njem smo že lepo uredili dvorano za razne prireditve in je tudi centralno ogrevana. Na objektu smo zamenjali okna, zdaj pa načrtujemo še obnovitev pročelja in prekritje strehe. Želimo pa si, da bi občina našla v svojem proračunu tudi kaj denarja za dodatno opremo dvorane, v kateri bi potem solarji naše podružnične šole lahko telovadili, športniki in drugi odrasli pa bi se v njej pozimi lahko rekreirali,« je povedal predsednik Simon Horvat in še dodal, da krajevna skupnost nima lastnih finančnih virov (krajevnega samopriskrbe, zato so predvsem odvisni od dajatev iz občinskega proračuna. Od tam dobivajo 30 odstotkov od vrednosti določenih naložb v krajevni skupnosti.

Skozi Dokležovje pelje občinska cesta (Dokležovje-Bakovci-Murska Sobota) in po njej je gost promet. Tudi nesreče so že bile. Uredili so sicer ovinek na Glavni ulici, k večji prometni varnosti prispeva tudi semaforizirano križišče na regionalni cesti Lipovci-Veržej, zelo koristno pa bi bila tudi ureditev pločnikov na Glavni ulici (po skromnem mnenju predsednika: vsaj enega). Tudi za to si zelo prizadevajo.

V Dokležovju imajo (v nasprotju s preostalimi vasmi beltinske občine) povsem samostojno župnijo. Imajo podružnično šolo, vrtec, štiri gostišča,

Kramljanje z ženskama iz goriških Panovec

Ena je želela ostati anonimna ...

... druga pa je povedala ime

Prva ženska, ki sem jo ogoril, je povedala skoraj vse, kar sem jo vprašal, le svojega imena in priimka ni hotela razkriti. Zanj bi sicer lahko zvedel od sosedovih, a sem ji obljubil, da ne bom poizvedoval. In res nisem!

Povedala je, da se je v Panovce prisožila pred 50 leti, ko je v kraju živelo veliko ljudi, vse je bilo obdelano, nikjer nobene pasike (zapuščeni svet), izkopani šanci (obcestni jarki), utrjena cesta, na katero so gramoz vozili s kravjimi vpregami

Potem se je z mislimi sprehodila od hiše do hiše. Naštela je le še deset naseljenih hiš in skupaj v njih 18 duš (ljudi). Povedala je, to pa sem seveda tudi sam videl, da je

Sidonija Barber: »Ko sem se pred 55 leti poročila iz Nerađnovca v Panovce, sem bila stara 23 let. Bila sem mlada in tudi Panovci so bili mlado- stni. Zdaj pa ...«

Motiv iz Panovec, kjer je propadlo že veliko hiš, nekaj pa se jih je vendarle ohranilo in so lepe, le obnoviti jih bo treba.

večina hiš praznih, zato je vedno več takih, ki se podirajo. S ponosom je pokazala novo hišo v svoji sosesčini, ki da jo je zgradil zdomski par iz Maribora. Še tri druge (prej zapuščene) hiše naj bi imeli ljudje iz drugih krajev in jih, potem ko so jih obnovili, uporabljajo le v dopustniškem času.

Z žensko, ki je že dlje časa vdova in živi sama, saj sta si hčerki ustvarili družini v drugih krajih, sem izmenjal teh nekaj besed in si jih zapisal v beležnico – pri vhodnih vratih dvorišča. Potem je prišel sosed in v rokah nosil plastično vrečko z živili iz trgovine. Še njega sem pozdravil in ogovoril, a nič konkretnega ni maral povedati, le z roko je zamahnil in pokazal po Panovcih, kar pa sem razumel kot: Sami vidite, kako je v kraju.

Poslovil sem se. Sosesta sta odšla

v hišo, jaz pa sem se zapeljal proti domačiji Sidonije Barber, ki pa tudi ni mlada, saj je dopolnila 78 let. »Do leta 1948, ko sem se poročila z Viljemom Barberjem, sem se pisala Lenarčič in sem živela v Nerađnovcih. Zdaj sem že sedmo leto vdova. Sreča je, ker sva imela z možem potomstvo – dva sinova: Vlado živi v Kopru, Elemir pa doma. Že se je srečal z abrahamom, poročil pa se ni.«

Sin, ki živi pri materi, je zaposlen v tovarni v bližnjem kraju. Sidonija je povedala, da so v vasi še trije drugi starejši neporočeni fantje. Kar zadeva nekdanje in sedanje življenje v Panovcih, je menila enako kot njena »anonimna« sovaščanka z drugega konca vasi.

»Ko sem pred 55 leti prišla za snaho v Panovce, je bilo vse obdelano in pri hišah je bilo do pet lju-

di. Potem (po drugi svetovni vojni) so mladi začeli odhajati v Mursko Soboto in drugam, stari so delali na njivah in kljubovali, kot tudi zdaj še jaz, dokler so pač lahko »migali«; potem pa so umrli in kmetije in hiše so začele propadati.«

Podobno, kot je v Panovcih, je tudi drugje po Pomurju, a zdi se, da je najhuje prav v tem kraju. Ker pa v zadnjem času tja prihajajo tujci, naselja vendarle ne moremo kar odpisati. Če pa se tudi kateri od Pomurcev zanima za nakup hišice, naj le stopi tja dol ali gor v Panovce (vasica je v dolini in na pobočjih), morda bo našel kaj za svojo dušo. Pametno bo vztrajati in ne posnemati nekega Čentibčana, ki je kupil, potem pa odšel in pustil, da vse propada. S. S.

Simon Horvat, predsednik KS Dokležovje: »Še vedno vztrajamo z lastnim vodovodom, vprašanje pa je, kako dolgo še, saj so analize vode zelo drage.«

so prav te dni začeli polagati povezovalne tlačne cevovode, torej črne cevi, po kateri bodo odtekale odplake do čistilne naprave, iz nje pa čista voda v Muro. S to začetno gradnjo bodo porabili denar, ki se je nabral na račun omenjene takse za porabljeno vodo. Čistilno napravo pa naj bi začeli graditi prihodnje leto, seveda, če bo denar. Njena zmogljivost bo 3.000 enot. Načrti so že pripravljani. Globoko v žep bodo morali seči tudi v gospodinjstvih. Sicer pa to počnejo že zdaj, ko plačujejo odvajanje odplak s cisternami.

Ko bi imeli vsaj en pločnik ...

»V Dokležovju že nekaj časa posodabljam vaški dom. V

Ob murskem nasipu v Dokležovju so se pred leti naselili Romi in na tujih parcelah zgradili koče, pozneje pa prave hiše. Dolgo so si prizadevali za priključitev na vaški vodovod, zdaj pa se izmikajo plačevanju vode. Nekateri vaščani bi se jih radi znebili, a iz te moke ne bo kruha, zato si bo treba bolj prizadevati za njihovo vključitev v vaško življenje. Izkušnje nekaterih drugih krajev, kjer so ravnali tako, na primer v Črenšovcih, so dobre.

Besedilo in foto: Š. Sobočan

Srečanje s Francem Mariničem iz Banovec

Prevozil dva milijona kilometrov in pol

Mož z najvišjim gasilskim činom

V mojih mladih letih mislil sem na to, / kakšno dekle dobil bom za ženo. / Pa zgodilo se je tako, da iz Stare Nove vasi moja žena bo. / Dekle z verande zažvižgala je na glas, / ugotovil sem, da bil je to zinkin glas. / Obrnil hitro staro sem kolo, / nato prislovenil sem ga ob drevo. / Pogovor med nama tekkel je lepo / in spoznala sva, kdo je kdo. / Najinih obiskov bil dolg je že čas, / ko dve leti zahajal sem v Staro Novo vas. / Nato med nama sklenjeno je bilo, / da gostija 5. februarja 1961. v Banovcih bo ...

Tako se glasijo štiri od sicer osmih kitic, ki jih je sestavil Franc Marinič, rojstno leto 1935, iz Banovec in tako orisal zakonsko navezo s svojo Zinko, ki traja že dvainštirideset let. Pesem je nastala ob štiridesetletnici. Namerno sem začel z njegovim sestavljanjem verzov, kajti to je novejšje poglavje v njegovem življenju. Sicer že vrsto let zapisuje pomembnejše dogodke iz sveta, države, pokrajine, občine, kraja in svoje družine ..., pesem pa sestavlja od 1994. leta, ko je pred martinovim napisal priložnostno pesem, ki seveda opeva vinsko trto in vino ... Ljudje pa so lepo sprejeli in to ga je podbudilo, da je od takrat pa do danes, to pa je devet let, napisal štirinajstdeset pesmi – vsako leto sedem. Nekaj jih je tudi objavil v knjižici Glas srca, kateri je izbor pesmi več avtorjev z območja Prekije, izdala jo je Zveza kulturnih društev in Ljutomer, Križevci, Veržej in Razkrižje. Prav gotovo bo še kaj spesnil, čeprav ima zadnje čase težave z vidom.

Franc Marinič iz Banovec pa ni imel ostro oko (oči), ko je bil mlajši, drugače ne bo mogel postati voznik motornih vozil. Naj iz večje Mariničeve kmetije, ki pa so ji povojne oblasti vzele zemljo in je smela obdržati le tedanji zemljiški maks-

Franc Marinič je 1994. leta – štiri leta po upokojitvi – vzel v roke svinčnik in začel pisati priložnostne pesmi. – Foto: Š. S.

mun. Franc, ki je končal nižjo gimnazijo, pozneje pa še višjo, je naredil šoferski izpit in začel voziti tovornjak v KZ Veržej, Križevci, Lenart, nazadnje pa pri Avtoradgoni, kjer je bil poklicni voznik dvaindvajset let, ko se je (1990. leta) upokojil.

»Prevozil sem dva milijona kilometrov in pol in k sreči brez prometnih nesreč,« se je malo pohvalil. Le kdo se pa ne bi, če bi ga spremljala taka sreča. Vozil

je po vsej nekdanji Jugoslaviji, tudi na skoraj vseh otokih Jadranskega morja je bil s svojim (no, da – Avtoradgonim) vozilom in seveda – veliko zdoma. Žena Zinka ter hčerki Branka in Vera so moža in očeta seveda vselej težko pričakovale. Zdaj je bolj ali manj doma. Medtem se je družina povečala, saj se je Vera poročila domov in član družine je postal njen Rado ter seveda tudi njuna otroka – Franče-

Prevozil sem dva milijona kilometrov in pol in k sreči brez nesreč.

V mojih mladih letih mislil sem na to, kakšno dekle dobil bom za ženo.

va in Zinkina vnuka. Druga dva vnuka – sinova žal že pokojne hčerke Branke – pa živita v Mariboru.

Kdo ni gasilec (in nogometaš), ta menda ni Slovenec. Franc Marinič iz Banovec je gasilec od mladih let. Dlje časa je bil celo predsednik, tajnik, poveljnik, gasilski sodnik, pomočnik poveljnika občinske gasilske zveze. Zdaj, ko je dopolnil določeno starost, je gasilski veteran. Ponošen je na čin višjega gasilskega častnika II. stopnje.

Začel sem Frančevo pesmico ob poroki. Tudi večino drugih pesmi je napisal za določene priložnosti. Zapis naj sklenem z zadnjo kitico pesmice ob štiridesetletnici zakonske zveze z Zinko:

Najino jesensko življenje naj teče tako, da čim lepše in zdravo bi bilo. / Da čim manj potrebne bo zdravniške pomoči. / tako bova dolgo sposobna še kaj pomagati.

Njuna pomoč je seveda dobrodošla na domačiji in tudi v vinogradu. Imajo kar dva: v Radomersčaku, katerega lastnika sta Vera in Rado, in na Murščaku, ki je v lastni Franca in Zinke. Oba pa složno obdelujejo prav vsi, kar kaže tudi na slogu dveh generacij. Pardon: treh, saj so zraven tudi vnuki.

Štefan Sobočan

Dobrovnik: konji za abrahama

Jože Bertalančič je velik ljubitelj narave. Močno si je želel, da bi imel konje. Želja se mu je uresničila ob nedavnem praznovanju abrahama: dobil je kobili Geto in Limbo. »Spoznal« ju je na Brdu pri Kranju in ju obiskoval ter tako pripravljati na novo okolje. Kar živeli sta se v Dobrovniku, veselo tečeta in sta prava paša za oči. Sicer pa ju bo uporabljal predvsem v turistične namene. Tako se konji spet vračajo, le da jih zdaj ne uporabljajo več za vleko plugov, vozov ..., ampak za vprego kočij, kolesljev ... in za ježo. – Foto: F. Bobovec

Zapis s postanka v Kovačevcih

Ko bi ne bilo begunskega centra ...

... bi najbrž še hodili po blatnih cestah

Franc Drvarič iz Kovačevca gospodari s svojo družino na veliki kmetiji, najde pa tudi čas za družbenopolitično delo (kot smo rekli nekoč), saj je svetnik občine Grad in predsednik vaškega odbora. Kaj je povedal?

Franc Drvarič: »Najemlna od begunskega centra ostaja v Vidoncih in Kovačevcih.« – Foto: Š. S.

V Vidoncih in Kovačevcih imajo »srečo«, ker je med tema dvema vasema (Vidonci št. 1) ustanova Center za begunce, od katerega pa najemnino kasira graška občina, vendar denar ostaja omenjenima krajema za komunalno infrastrukturo.

»V Kovačevcih smo lani s pomočjo tega denarja asfaltirali 2,5 kilometra cest. V letih 2001/2002 smo obnovili pokopališko vežico, h kateri smo postavili tudi nadstrešek, pod katerim se tik pred pokopom poslavljamo od pokojnikov; na pokopališču smo položili tlakovce, postavili nov marmornat križ, le kipa Križanega in Marije sta od prejšnjega križa, a obnovljena.«

Tako svetnik in predsednik Franc, ki pa je nekaj povedal tudi o letošnjem programu del.

»Že res, da imamo veliko cest asfaltiranih, dva odseka pa vendarle še čakata na modernizacijo. Gre Ubrovo in Horvatovo cesto. Prva je dolga 300, druga pa 200 metrov. Letos bomo ta odseka, če že ne asfaltirali, pa vsaj utrdili in pripravili za modernizacijo v prihodnjem letu.«

Goriški Kovačevci so vas, kjer nimajo vaškega vodovoda, ampak vsako gospodinjstvo (razen nekaj izjem, kjer imajo dva trije ... skupna zajetja) posamično rešuje problem z vodo.

»Ta čas še ni znano, ali se bo vas priključila na soboški vodovod. To bi zagotovo storili, če bi že dosegel sosednje Poznanovce. Druga možnost je, da damo poiskati vodo v Kovačevcih, seveda pa bi bilo treba potem izvrtati globoko vrtino. Na tistem smo računali, da bomo vodo dobili iz vidonske vrtine, a niso našli dovolj močnega izvira.«

Naslednje leto bodo torej v Kovačevcih še bolj zagrnano kot doslej iskali možnosti za zanesljivo oskrbo z vodo. Pa še druge načrte imajo. Tako bodo ob glavni cesti, ki pelje skozi vas (spet imajo srečo, saj je občinska, zato jim za modernizacijo ni bilo treba prispevati denarja), postavili dve pokriti čakalnici. Uporabljali ju bodo predvsem otroci, ki se s šolskim avtobusom vozijo v šolo h Gradu.

Š. S.

Gornja Radgona: srečanje zakoncev jubilarov

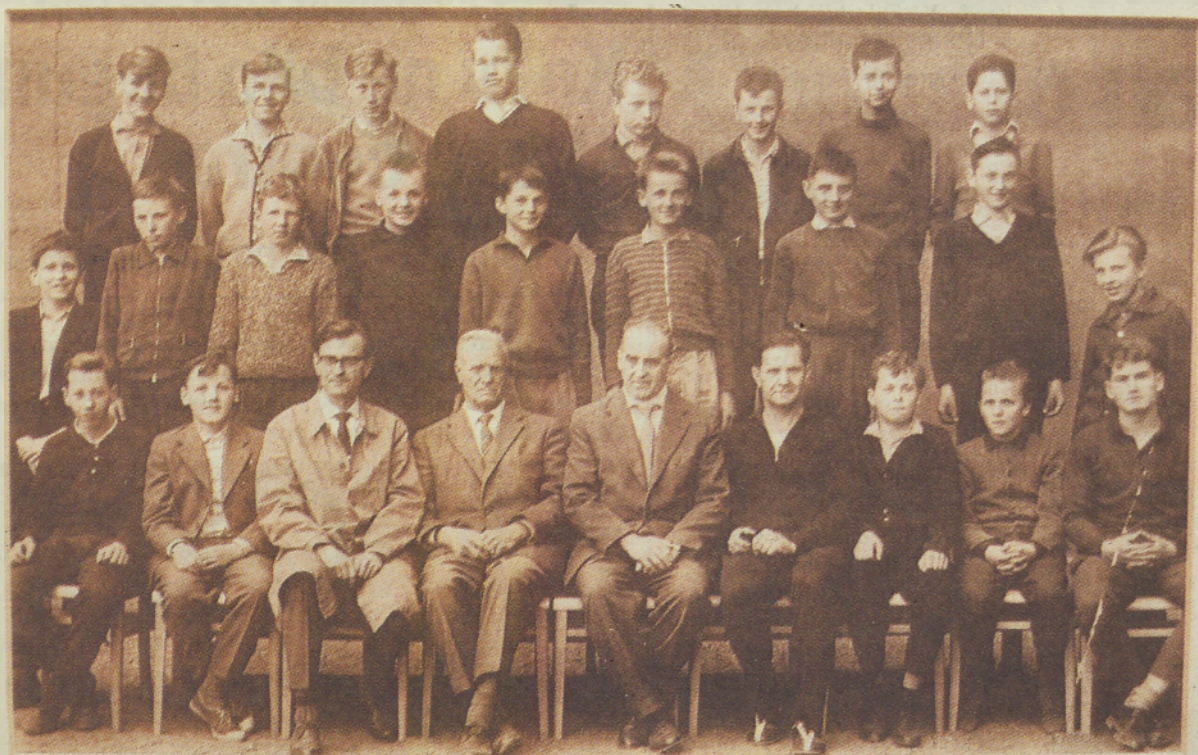

cerkvi je bilo srečanje zakoncev, poročenih v tej cerkvi, ki so že ali pa še bodo v tem letu obhajali obletnico poroke, deljivo s pet. Srečanje je vodil občan župnika Francu Hozjanu Franc Puncer, upokojeni radgonski župnik in častni občan radgonske občine. Na srečanju, katerega se je udeležilo 59 zakoncev, sta bila tudi Terezija in Viktor Vukan, poročena že 55 let! Med jubilarji pa so bili tudi zlatoporočenci: Anton in Milka Kurbus z Noričkega Vrha, Janko in Vrabl iz Gornje Radgone ter Andrej in Elizabeta Klemenčič iz Spodnje Ščavnice. Po zahvalnem bogoslužju so se zadržali še v Trstenjakovem domu, kjer so gostili s prigrizkom in napitki. F. Klemenčič

Beltinci: srečanje veteranov

Gasilska zveza Beltinci je pripravila srečanje gasilcev, starih nad 63 let, torej veteranov. Udeležilo se ga je več kot 40 gasilcev, ki so veliko prispevali k razvoju gasilstva v posameznih društvih. Na srečanju so tudi podelili gasilske veteranske plakete, ki so jih prejeli: Franc Rous, Jože Klemenčič, Matija Gabor, Rudolf Zver, Martin Pucko, Jože Verbančič, Franc Plej, Leopold Jerič, Alojz Lopert, Jože Verčec, Štefan Sobočan in Matija Krampač. – Foto: J. Ž.

Skupinska slika razreda iz osnovne šole. »Arnie« je četrti z leve v zgomlji vrsti. Že tedaj je bil »razred zase«.

Po sledih novega guvernerja Kalifornije

Tam, kjer je bil Arnie ravbar

Najrajši je pospravil jabolčni zavitek

Rojstni kraj filmskega igralca in novega guvernerja Kalifornije Arnolda Schwarzeneggerja ni ravno lahko najti. Še posebej ne slovenskim obiskovalcem, ki so navajeni nakupovanja v Gradcu, okolica tega mesta pa jim je bolj »španska vas«.

Okraj Thal je osem kilometrov zahodno od Gradca in ima 2320 prebivalcev. Tisto, kar iskanje Arniejeve hiše še bolj otežuje, je razdelitev Thala na množino majhnih zaselkov, ki imajo vsi najprej ime Thal, nato pa je dodano še lokalno ime. Tako se je Schwarzenegger rodil v zaselku Thal - Linak/Kirchberg, ki bi lahko potrdil tezo, da je Terminator odšel v širni svet iz od boga pozabljenega zaselka - dobesedno - za gozdovi in hribi.

Ampak po drugi strani njegova življenjska zgodba daje upanje vsem tistim, ki ne prihajajo iz centrov, da je pot »od trnja do zvezd« mogoča tudi v realnem življenju. Arnold je vedno imel lastnosti, kot so vztrajnost, ambicioznost in trdo delo, ki so bile vse naravnane k enemu cilju.

Tisti, ki ga poznajo, pravijo, da si je vedno želel postati to, kar je danes, in da je večkrat omenil, da bo nekoč velik in pomemben mož. Danes je na »njegovi« šoli moto, ki se ga je najbolj držal: Če obstaja vera, ki lahko premika bregove, je to vera v lastno moč.

Po njegovi izvolitvi za guvernerja Kalifornije so tuji novinarji nekaj časa »oblegali« Thal, sedaj pa je to ob navadnih dnevih spet samo miren kraj. Največ turistov privlači jezero

Doma narejena oprema za fitness in jabolčni zavitki so mu pomagali do izklesane postave.

Hiša v Thal-Linaku 145, v kateri se je 30. julija 1947 rodil Arnold Schwarzenegger. Živel je v prvem nadstropju z očetom Gustavom in mamo Avreljo.

Oče, ki je bil policist, je umrl leta 1972, mama, gospodinja, pa leta 1998. Schwarzenegger se je po maminini smrti le še enkrat vrnil v rojstno vas.

Karel Kling, lastnik restavracije ob jezeru Thal, ki se lahko pohvali z lepim razgledom in dobro ponudbo hrane. S Schwarzeneggerjem sta bila v otroštvu prijatelja. Izvedeli smo, da je mlad Arnold Schwarzenegger najrajši jedel jabolčni zavitek.

Domačin Walter Aminger nam je povedal marsikaj zanimivega o Schwarzeneggerju. V ozadju 700 let star grad, kjer se je Arnie v otroštvu s svojimi prijatelji igral ravbarje in žandarje.

Thal s sprehajalnimi potmi, klopki, raznovrstnimi ptiči in labodi ter gostilno tik ob jezeru.

Tukaj si je Arnie v mladosti večkrat nabiral kondicijo, rad pa je zaval tudi v restavracijo, kjer mu je najbolj teknil jabolčni zavitek. Pozna se, da je ta gostilna velik turistični magnet, kar smo

občutili tudi pri ceni, saj smo za tri kafe pučine in en schweppes plačali kar 10 evrov.

Še dobro, da se Terminator ni kaj dosti mudil v naših krajih, čeprav se sliša, da je nekoč s svojimi starši morda že obiskal Mursko Soboto ...

A. B., T. K., foto: N. J.

Osnovno šolo je obiskoval v Thal-Linaku. V spomin na »najmočnejšega« šolarja so oktobra letos polepšali zid šole. Poleg šole je še občina, kjer ima župan dvakrat tedensko uradne ure, ki so namenjene predvsem novinarjem in turistom, ki jih zanima Schwarzenegger. Nad šolo je cerkev, ki je bila zgrajena 1994. leta, tudi z njegovo pomočjo.

Prebivalci Gradca so nogometni stadion poimenovali po Arnoldu Schwarzeneggerju. V prostorih stadiona (ne bi bilo slabo, če bi imeli podoben objekt pri nas) je fitness. Tam so razstavljene uteži in drugi pripomočki za vadbo v fitnesu, ki jih je Schwarzenegger sam izdelal v domači kleti.

V restavraciji visijo fotografije znanih ljudi, ki so obiskali Kingovo restavracijo Thalersee. Med njimi lahko najdemo ameriškega filmskega igralca Patricka Swayzeja, nemškega boksačja Axela Schultza in mnoge druge.

Uspešni policisti iz Gornjih Petrovec

Patrulja Policijskega oddelka Gornji Petrovci je 16. novembra pri vlonu v gostinski objekt Carda na Hodošu prišla mladoletna P. J. in D. S., oba s Hodoša. Pri takojšnjem pregledu in na podlagi zbranih obvestil so policisti ugotovili, da sta osumljenca iz objekta odtujila več stvari.

Zoper osumljenca so odredili pridržanje. V pogovoru z njima so ugotovili, da so skupaj s K. R., prav tako s Hodoša, storili več kaznivih dejanj. Večkrat so vlomili v trgovino Kmetijske zadruge Šatovci in od tam odnesli večje število predmetov. Opravili so tudi več tatvin pnevmatik z osebnih avtomobilov v Murski Soboti. S temi dejanji so si osumljenci pridobili za približno pol milijona tolarjev vrednosti. Policisti so pri hišnih preiskavah našli in zasegli večino ukradenih predmetov. Zoper vse navedene osumljence so policisti podali devet kazenskih ovadb na okrožno državno tožilstvo v Murski Soboti.

Policisti Policijskega oddelka Gornji Petrovci so 19. novembra na podlagi odredbe sodišča opravili še hišno preiskavo v Dolini, kjer so našli ročno bombo. Podarilo bodo le poročilo na tožilstvo, saj je lastnik bombe že pokojni. Istega dne so opravili hišno preiskavo v naselju Trdkova, kjer so osumljencu D. Č. zasegli kovinski gradbeni oder, ki si ga je protipravno prilastil v naselju Dolac. Zoper osumljenega je bila podana kazenska ovadba.

A. B.

Spet smrtna žrtev pomurskih cest

V petek, 28. novembra, ob 13.40 se je zgodila na regionalni cesti zunaj naselja Vidanovci pri Ljutomeru prometna nesreča, v kateri je bil udeležen voznik kombiniranega vozila. 64-letni voznik Bogomir Ploj iz Gresovčaka v občini Ljutomer je vozil po regionalni cesti od Sv. Tomaža proti Ljutomeru. Zunaj naselja Vidanovci je v ostrem ovinku zapeljal na levo stran ceste, od tam pa zavil nazaj na svoj vozič. Na mokrem in spolzkem vozišču ga je začelo zanašati, tako da je zdrsel s ceste, kjer je z levim bočnim delom vozila trčil v drevo. Voznik kombiniranega vozila je umrl na kraju nesreče, sopotnika pa so hudo poškodovanega odpeljali v bolnišnico v Rakičanu. - A. B.

Tudi novinarje tožijo, mar ne?

V četrtek, 27. novembra, se je na Okrajnem sodišču v Murski Soboti začela pravdna zadeva, v kateri tožeča stranka Marija Bugar zahteva od Podjetja za informiranje in novinarja Jožeta Graja plačilo odškodnine. Po predložitvi dokazov in zaslišanju prič se je obravnava do nadaljnjega preložila.

Novinar se je očitno »zameril« Bugarjevi s tem, ko je 22. januarja 1998 v Vestniku izšel članek z naslovom Prizadeti imajo nasprotne dokaze, v katerem je povzeto anonimno pismo o tem, kako so na Srednji zdravstveni šoli v Rakičanu izbirali ponudbe o plesnih tečajih. Avtor anonimnega pisma obtožuje profesorico Bugarjevo, da je vplivala na izbor ponudbe plesnih tečajev, za nagrado pa naj bi zaposleni na šoli dobili zastojni plesni tečaj. Enako pismo je bilo poslano tudi na Zvezo potrošnikov Pomurja.

Pred pisanjem članka se je novinar oglašil na omenjeni šoli, pogovoril s prizadeto profesorico in ravnateljico ter jima pokazal tudi anonimno pismo, ki je prišlo skupaj s pošto na uredništvo Vestnika. V članku je novinar želel predstaviti zgodbe obeh vpletenih strani, zato je bilo mnenje profesorice vključeno v članek, prav tako izjava dijakov četrtih letnikov, da so se sami prostovoljno odločili, na podlagi izkušenj in ponujenih ponudb, za plesno šolo Devčej. Tudi iz plesne šole je bilo potrjeno, da ni bilo

nič narobe z izborom. Tako je bilo ugotovljeno, da očitno navedbe iz anonimnega pisma ne držijo in da imajo vpleteni (profesorica Bugarjeva, ki je bila omenjena v pismu) za to tudi dokaze, kar potrjuje tudi naslov članka Prizadeti imajo nasprotne dokaze. V članku je bilo lepo razvidno, da je novinar prikazal zgodbe in argumente obeh vpletenih strani, kar je na koncu omenjeno tudi z zapisom, da je avtor anonimnega pisma sicer uspel očrtniti zdravstveno šolo, da pa dokazi govorijo drugače.

Članek je bil napisan v skladu s Kodeksom slovenskih novinarjev, prav tako pa ni bil v nasprotju z Zakonom o informiranju. In kakšen bo epilog na sodišču?

A. B.

Zgodilo se je ...

V preteklem tednu se je zgodilo na slovenskih cestah 128 prometnih nesreč, v katerih se je poškodovalo 169 oseb, trije ljudje pa so umrli. Zadnji konec tedna se je zgodilo 10 prometnih nesreč s telesnimi poškodbami, v katerih se je poškodovalo 11 oseb, dve pa sta umrli. Najpogostejši vzroki so bili nepravilna hitrost, neupoštevanje pravil o prednosti in nepravilen premik. Letos je na naših cestah umrlo 216 oseb, lani v enakem obdobju pa 248.

Črne pomurske ceste

Na pomurskih cestah se je zgodilo med 26. novembrom in 3. decembrom 37 prometnih nesreč, v katerih je ena oseba umrla, dve sta se hudo poškodovali, šest pa lažje. Pri drugih nesrečah je nastala le materialna škoda. V sredo je za posledicami prometne nesreče umrl 39-letni Jože Horvat, tako da se je število mrtvih na pomurskih cestah letos povzpelo na 19. Lani v enakem obdobju jih je umrlo 13.

Kolesar hudo poškodovan

Prometna nesreča s hudimi telesnimi poškodbami se je pripetila v nedeljo, 30. novembra, v Gančanih. Kolesar A. S. je v križišču zaradi neupoštevanja prednosti zapeljal na prednostno cesto in zaprl pot voznici osebnega avtomobila. Pri trčenju se je A. S. hudo telesno poškodoval.

Letos že 37 pobegov s kraja prometnih nesreč

V četrtek, 27. novembra, ob 6.30 je voznica osebnega avtomobila M. K. zaradi nepravilne strani vožnje v naselju Lukavci trčila v voznika kolesa z motorjem S. T. Slednji je po trčenju padel in utrpel hudo telesno poškodbo. Voznica na kraju nesreče ni ustavila in poškodovanemu ponudila pomoči, ampak je odpeljala naprej. Policisti so po ogledu kraja prometne nesreče in zbiranjem obvestil odkrili pobeglo voznico osebnega avtomobila M. K. Zoper njo bo podana kazenska ovadba na okrožno državno tožilstvo zaradi zapustitve poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči. Lani je bilo na pomurskih cestah 16 pobegov s kraja prometne nesreče, letos že 37. Policisti so pobegle voznice in voznike odkrili v 36 primerih.

Tovornjak trčil v avto

V krožnem križišču v Veržju je voznik tovornega avtomobila M. Š. zaradi nepravilne hitrosti trčil v osebni avtomobil. Voznik osebnega avtomobila se je lažje telesno poškodoval, škode pa je za pol milijona tolarjev.

Hitra voznica v most

Voznica osebnega avtomobila P. P. je v Markovcih zaradi nepravilne hitrosti trčila v mostno ograjo. Pri tem se je voznica lažje telesno poškodovala, nastalo pa je približno za milijon tolarjev škode.

Traktorist v Jarku

Voznik traktorja M. K. je zaradi vožnje preblizu desnega roba vozišča zapeljal v jarek ob cesti. Traktor se je pri tem prevrnil na bok, voznik pa je utrpel lahko telesno poškodbo. Posredovati so morali gasilci.

18 : 16 za kršitelje javnega reda in miru v zasebnih prostorih

Javni red in mir je bil na območju Policijske uprave Murske Sobotne kršen 34-krat, od tega 18-krat v zasebnih prostorih in 16-krat na javnem kraju. Policisti so šest kršiteljev pridržali, vsi pa bodo predlagani v postopek sodniku za prekrške. »Izstopale« je voznik osebnega avtomobila J. C., ki je vozil pod vplivom alkohola. Med postopkom s policisti se je razburjal, jih žalil in hotel z njimi fizično obračunati. Ker se ni hotel pomiriti, je bilo zoper njega odredeno pridržanje do streznitve. Policisti so pridržali tudi tujca, ki je z osebnim avtomobilom prekorachil dovoljeno hitrost in ni želel poravnati denarne kazni, pri postopku pa se je nedostojno obnašal.

Zažgal lokal

Neznaneec je v četrtek, 27. novembra, med pol šesto in pol sedmo vlomil v zaprt gostinski lokal Kava bar v Gornji Radgoni. Po točilnem pultu in tleh je polil neznano tekočino in jo potem zažgal. Nato je odšel iz lokala ter zunaj zažgal zabojnike za smeti in električno omarico. Požar so pogasili gasilci iz PGD Gornja Radgona. Nastalo je za približno pol milijona tolarjev škode. Policisti in kriminalisti za neznancem še poizvedujejo.

Kradla v Radovcih, prijeta v Mostju

V torek, 25. novembra, sta Z. L. in F. O. poskušala vlomiti v stanovanjsko hišo, vendar ju je pri tem zalotil lastnik hiše, nato pa sta zbežala. Lendavski policisti so ju kasneje prijeli v Mostju.

Ukradli avto, športno opremo in pol tone zelja

V Radencih je neznani storilec ukradel osebni avtomobil znamke Nissan, ki je bil kasneje najden ob reki Muri v Ižakovcih. Iz osnovne šole v Puconcih so ukradli osem različnih žog v vrednosti 40.000 tolarjev, v Gornji Radgoni pa dva nogometna gola z mrežama in tablo za košarko. Neznanci pa so med 27. novembrom in 1. decembrom z njive v Vučji Gomili ukradli 455 kg zelja.

A. B.

Piše: Katica Mladenović, prof. ped.-soc.

Učenje kot proces komuniciranja

Nekonstruktivni učitelj v komunikaciji

Učitelj je nekonstruktiven že zaradi vsega prej omenjenega, vendar predvsem zaradi preobsežnih učnih načrtov pa tudi zaradi osebnostnih značilnosti in pomanjkljivosti. Vsi imajo le komunikacijo, ki prihaja od učitelja. Tako ne pride spri do potrebne informacije. Dijak ga dostikrat ne razume, ker razlaga povprečno namesto da bi povezoval znanje, predstave, spomine. Prepogosto uporablja frontalno obliko in metodo razlaganja. Večinoma le pisno preverja znanje. Ta oblika preverjanja pa temelji predvsem na faktografski in je najpogostejša v predkonferenčnih obdobjih. Če pa v pisnih nalogah zahteva, da dijaki priporočajo, analizirajo, ločijo, ne vedo, kaj naj pišejo, razen boljših, saj se učitelj zaradi časovne stiske o tem z njimi ne pogovarja.

Na Gimnaziji Murska Sobota sem v tem šolskem letu ob koncu prvega redovalnega obdobja opravila raziskavo med dijaki četrtega letnika. V intervjuju in anketi sem jim zastavila naslednja vprašanja: Ali čutiš, da si ovmejen? Če si, zakaj? Zakaj najpogosteje izostaneš od pouka? Kaj je vzrok tvoje neuspeha v šoli? Ali odkrito govorijo o vzrokih in tudi krivcih s svoje strani, strani učitelja, vrstnikov, šolskega sistema?

in učiteljev. Z raziskavo pa sem hkrati potrdila svojo hipotezo, da v učnem procesu prevladuje enosmerna komunikacija, da je socialnega konstruktivizma premalo. Sociološki konstruktivizem je pogosto vprašljiv.

Individualni je pogostejši, zlasti pri dobrih oziroma sposobnih dijakih, ki največkrat sami ugotovijo, kako je treba znanje izgrajevati oziroma dograjevati. Pri tem pa je pomagala tudi svetovalna služba s širokim izborom predavanj in delavnic.

Konstruktivni dijak v komunikaciji

Pri vzgoji konstruktivnega dijaka so pomembni starši, vrstniki, učitelji, družba. Starši naj bi že v zgodnjih otrokovih letih razvijali delovne navade in odnos do dela skozi različne starševske vloge in vzgojne metode (vsakdanje navajanje, pohvale, graje, kazni, obljube, grožnje, zgled, spodbude, posnemanje, igranje vlog ...). Z istimi metodami lahko nanje vplivajo tudi vrstniki in učitelji. Ali jih bo dijak upošteval, je odvisno predvsem od njegove osebne naravnosti, dispozicij vsakega posameznika, kar je sicer enkratna, ne pa edina posebnost. Pomembni sta torej primarna in sekundarna socializacija in vsi njeni dejavniki (mediji, različne organizacije, društva, šola, družina, vrstniki, religiozne skupine ...).

Moško truplo na Moti pri Ljutomeru

V nedeljo, 30. novembra, okoli pol treh popoldan je lastnik gostišča pri ribniku na Moti pri Ljutomeru odkril truplo. Gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Ljutomer so truplo izvlekli iz vode. Utopil naj bi se 48-letni Janez Kerin s Cvena. Policisti in kriminalisti Policijske uprave Murska Sobota so med postopkom ugotovili, da je Janez Kerin najverjetneje umrl po spletu nesrečnih okoliščin. Odrejena je bila obdukcija, ta pa je potrdila domneve policije. Med 26. novembrom in 3. decembrom je v Pomurju umrlo sedem oseb, od tega dve za posledicami prometnih nesreč, štiri zaradi samomora in ena zaradi utopitve. Na posnetku je ribnik na Moti, v katerem se je utopil Janez Kerin. - A. B., foto: N. J.

Po naših znanih poteh

Posvet z mentorji turističnih podmladkov Tema festivala bo Mladi za mlade

Mladi za mlade je naslov teme 18. festivala Turizmu pomaga lastna glava, katerega zaključek bo 15. in 16. aprila 2004 v organizaciji Turistične zveze Slovenije. In o tem, kako narediti čim boljše projekte, ki bodo tekmovali na festivalu, so razpravljali mentorji turističnih podmladkov pomurskih osnovnih šol na posvetu v sejni sobi hotela Radin v Radencih.

Razgovor z mentorji sta vodila podpredsednik Turistične zveze Slovenije Alojz Šoster in vodja projekta mag. Jurij Smerdelj. Osnovno vodilo je vprašanje, kako bi se mladi turisti in drugi mladi obiskovalci lahko zabavali v njihovem kraju, pri čemer pa tokrat ne bo toliko poudarek na zgodovini in zgodovinskih znamenitostih.

Mentorji turističnih podmladkov so povedali, da imajo tudi letos šolarji na njihovih šolah veliko zanimivih predlogov za projekte.

stih, ampak bolj na sedanjosti in prihodnosti ter otroški domišljiji, kako turistično ponudbo njihovega kraja narediti čim zanimivejšo. Mentorji so se z gosti pogovarjali tako o izvedbi idej oziroma predlogih šolarjev in tudi o izvedbi v pisni obliki in javni predstavitvi. Pomurski turistični krožki na osnovnih šolah so bili pri tem projektu med aktivnejšimi že prejšnja leta.

Ob tem je s svojo predstavo nastopil tudi podmladek OŠ iz Murske Sobotice, ki se je lani uvrstil na državno tekmovanje z uprizoritvijo projekta Jože Kološa - Kološa »Sobotne nega več«, po predstavi pa je režiser Peter Miladinov vodil seminarsko delavnico z naslovom Kako pripraviti dobro odrsko predstavitev.

J. Ga.

Razstava ob adventnem času v Ljutomeru

V Mestni hiši v Ljutomeru so v petek dopoldne odprli razstavo, ki so si jo lahko obiskovalci ogledali še v soboto in nedeljo, z naslovom Razstava ob adventnem času. Pripravili sta jo Sekcija cvetličarjev in vrtnarjev in Sekcija domače in umetne obrti pri Območni obrtni zbornici Ljutomer.

Svoje delo so v razstavnem prostoru, ki je odražalo pravo adventno vzdušje, predstavili obrtniki iz Ljutomerja in okoliških krajev: Vrtnarstvo in cvetličarstvo Lilija Jacqueline Steržaj, Cvetličarna, vrtnarstvo in urejanje okolice Vere Slavčič, Lectarja Vere Peischl, Cvetličarna Botanika Igorja Horvata, Cvetličarna Marjetica Marjana Jurše, Tarakota Milana Hramusa, Vrtnarstvo in cvetličarstvo Puconja Nataše Küplen, Vrtnarstvo-cvetličarstvo Mitje Žitnika, Cvetličarna Regina Vilijama Kosalca, Unikat Belec Milana Belca in Lončarstvo, domača in umetna obrt Saše Žumana. - J. Ga.

Terme 3000 med najbolje urejenimi zdravilišči

V Snežni dvorani hotela Planja na Rogli so podelili priznanja slovenskim zdraviliščem, ki so dosegla najboljše rezultate v projektu Moja dežela - lepa in gostoljubna. Med večjimi zdravilišči so tretjo nagrado podelili Termam 3000, ki so se uvrstile za Termami Čatež in Termami Zreče. Podelitev so pripravili obenem s slovesno otvoritvijo wellness centra in štirisedežnice na Rogli. Med manjšimi zdravilišči pa je komisija najbolje ocenila zdravilišča Dolenjske Toplice, Laško in Šmarješke Toplice. - J. Ga.

Z avtobusom v Porabje

V podjetju Avtobusni promet Murska Sobotica si želijo, da bi v prihodnje Porabje bolje povezali z Mursko Sobotico in drugimi kraji Slovenije tudi z avtobusnimi povezavami, zato so pripravili skupaj s Turistično agencijo Klas promocijsko vožnjo v Porabje.

Na vožnjo so povabili še predstavnike pomurskih občin, turističnih podjetij in organizacij ter medijev, da bi ugotovili interes javnosti in organizacij za boljše avtobusno povezavo med Pomurjem in Porabjem. Na precejšnjo podporo pobudi pa so že pred tem naleteli v občini Šalovci in drugih krajih, ki ležijo ob cesti Murska Sobotica-Monšter. - J. Ga.

Do vrha Koprive in po Šprincu navzdol Prijazni in dobri ljudje

Lahko greste ali se peljete tudi tik ob meji s Hrvaško

Kam na nekajurni sprehod, da bo tudi prijetno in zanimivo? To vprašanje si je najbrž marsikdo med nami že večkrat zastavil. Ljubitelje hribov iz naših krajev po navadi »vleče« na Pohorje ali še kam dlje. Gotovo pa obstajajo zanimive pohodniške poti tudi v našem okolju. O tem smo se lahko med drugim prepričali to nedeljo, ko smo se iz Veščice pri Razkrižju podali do vrha Kopriva in potem po Šprincu navzdol.

Tale pitar se nekam pelje, a nikamor ne pride.

Biserka je našla jesenske zvončke, kar je nekaj neverjetnega za ta letni čas.

Srečali smo sprehajalko z jesenskimi zvončki

Če bi se želeli že na začetku pohoda nekoliko okrepiti, bi lahko zavili do Vinogradništva Krampač, ki je znano daleč naokrog. Njihova domačija je skoraj vedno odprta za goste, ki lahko poskusijo in si kupijo različne sorte vin. Gojijo kar 18.000 trt in se ponašajo s številnimi medaljami. No, našo pozornost je najprej pritegnila sprehajalka Biserka Levačič iz Veščice, ki je v eni roki držala šopek rož, v

drugi pa vnuka Klemna. Prijazno nam je odgovorila, da se po tej poti pogosto sprehaja. Tokrat je zagledala na enem od travnikov tudi cvetlice, ki jim pravijo jesenski zvončki. Neverjetno je, da so zacveteli skoraj na pragu zime.

Kapela in stolp

Naslednja točka za postanek je kapela, ki stoji že skoraj na vrhu Koprive. Lepo je obnovljena in tudi okolica je urejena. Najbližji sosed Drago Erhatic nam je vedel povedati, da je dala postaviti kapelo leta 1933 Frančiška Škrobar iz Mote v čast in spomin svojemu sinu, ki je padel v 1. svetovni vojni.

Od leta 1992, ko so jo obnovili, so tamkaj 15. avgusta (Marijin praznik) vsako leto maše s proščenjem. Od tu naprej se lahko spustite po Šprincu navzdol ali

V bližnji okolici je tudi nekaj gostiln s pestro ponudbo hrane. Tako lahko dobite Na gmajni (Razkrižje) poleg jedi po naročilu in pic tudi gmajniške žepke z zdrobovimi kroketi, ocvrte bukove ostrigarje, pijani ramstek s krompirjevimi ocvrtki, gmajniško zarebmico, več vrst domačih zlivank idr.

pa se še nekoliko povzpnete in nadaljujete pot do vodovodnega stolpa, ki so ga zgradili leta 1983. No, tam morate biti previdni, kajti na drugi strani ceste je že Hrvaška (naselje Banfi).

Pitar na kolesu

Ob spustu pa si ne morete kaj da se ne bi ustavili pri Vinotoku Tigeli v Šprincu in si najprej ogledali zanimivega možakarja - pitara na kolesu.

Šefinja Mihaela (tudi delavka v lokalu), nam je povedala, da sta za realizacijo tega projekta poskrbela predvsem Miran in Janko iz Radomerja, ki rada zahajata k njim. Imajo dobro vino, domači narezek ter sok iz belega in jurke.

Pitar bo še nekaj časa zunaj, potem pa ga bodo najbrž sneli, da bi ga zaščitili pred dežjem in snegom.

Besedilo in foto: Jože Graj

Pri tej kapeli imajo 15. avgusta proščenje.

Atilova pot primer dobre prakse

Kako z razvijanjem partnerstva do novih turističnih produktov, so na delovnem posvetu predsednikov turističnih društev in zvez Pomurja prejšnji teden posebej predstavili projekt Atilova pot, ki ga ob finančni podpori Evropske unije izvajajo Turistično društvo Klopotečs Kapela, Osnovna šola Kapela in Prleška razvojna agencija.

Kdo si ti, ki rušiš prestole, pustošiš dežele, podjarmljaš ljudstvo! »Ego sum Atila flagellum dei - Sem Atila, bič božji.« S temi besedami se začne pot Atila in Hunov, divjega azijskega ljudstva iz 5. stoletja skozi Prlekijo. Na prostoru današnje cerkve na Kapelskem vrhu je nekod stala kapelica, ki naj bi bila po ustnem izročilu zgrajena iz kamena oziroma ostankov Atilovega gradu. O hunskem kralju Atili je v kraju in njegovi okolici ohranjenih veliko legend.

Svoje izkušnje sodelovanja pri projektu so predstavili Nasa Pavlica iz Prleške razvojne agencije, predsednik Turističnega društva Klopotečs Kapela Jože Tkalec in Bernarda Rodi - Pintarič, profesorica zgodovine iz OŠ Kapela, katere šolarji so se prav tako zelo aktivno vključili v sodelovanje pri izvedbi projekta. Sodelujoči so se strinjali, da so z dosedanjim izvedbo projekta zadovoljni, saj so uredili sedem kilometrov dolgo pot z izhodiščem v Radencih in odsekom proti Kapeli, po poti, ki jo obiskovalci običajno prehodijo v dveh do treh urah, vidijo tudi oznake s simboli in predstavivijo poti, po kateri vas vodi Atilova priprava o preteklosti. Ob nadaljnjih aktivnostih pa si bodo morali še bolj prizadevati, kako ta produkt čim bolj prodati, torej, kako pritegniti čim več obiskovalcev. - J. Ga.

Razstava domačih izdelkov v Martjancih

Turistično društvo Martin iz Martjancev je pripravilo minulo soboto v središču vasi ob cesti Murska Sobotica-Moravske Toplice razstavo domačih božično-adventnih izdelkov. Razstava je bila organizirana z namenom obujanja sejemske tradicije v Martjancih, obiskovalci pa so lahko stvari, ki so jim bile všeč, tudi odnesli s sabo domov. Poleg adventnih venčkov in sveč so bile na ogled ročno narejene voščilnice (med katerimi si niti dve nista bili enaki), na pokušino pa so bili tudi zeliščni in zdravilni napitki. Razstava je vzbudila zanimanje tudi pri turistih, ki so se lahko okrepčali s čajem in kuhanim vinom. - T. K.

Vestnikov izbor pomurskih športnikov

Marika Kardinar in Robi Markoja športnika Pomurja 2003

KK Radenska Creativ Sobota najboljši športni kolektiv

Uredništvo Vestnika je pripravo že 40. izbor najboljših športnic, športnikov in športnih kolektivov za leto 2003. Glasovali so pomurski novinarji in dopisniki (Oste Bakal, Franc Bobovec, Mario Cep, Gorazd Gider, Tonček Gider, Milan Jerše, Mirjana Ljuboje, Tomo Koleš, Bojan Peček, Miha Šoštar, Niko Šoštar, Mirko Unger in Ludvik Zelko) ter bralci domačega tednika, ki so se v velikem številu odzvali na anketo. Ti so dali največ glasov Mariki Kardinar (kegljanje), Maji Uršič (judo) in Anici Korpič (nogomet) pri športnicah, Robiju Markoji (streljanje), Simonu Špilaku (kolesarstvo) in Denisu Ficku (karate) pri športnikih ter KK Radenska Creativ Sobota, AK Pomurje in NTK Kema Puconci pri športnih kolektivih.

Špilak drugi, Ficko tretji

V skupnem seštevku je za najboljšega pomurskega športnika v letošnjem letu izbran strellec Robi Markoja, član SD Štefana Kovarja Turnišče. Že vrsto let je državni reprezentant, ki se je letos izkazal z izjemnim uspehom na svetovnem prvenstvu v belgijskem Zvevegemu. 13. septembra 2003 bo zapisan z zlatimi črkami. Postal je namreč svetovni prvak v samostrelju na 30 metrov klee. Zadel je kar 295 krogov, kar je tudi nov svetovni rekord. Za nameček je osvojil še srebrno medaljo v skupnem seštevku kleečega in stoječega položaja (673 krogov). Ta velika dosežka sta krona dolgoletne uspešne kariera 30-letnega Robija Markoje. Gomilice pri Turnišču, ki se s strelstvom ukvarja že od 5. razreda osnovne šole. Zdaj je zaposlen v športni enoti Slovenske vojske, kjer ima odlične možnosti za razvoj. V zadnjem obdobju tvorno sodeluje z Rajmondom Debeverem in trenerjem Lojzeto Mikolom iz Ljubljane, ki je tudi selektor državne reprezentance. Posebna vrlina novega svetovnega prvaka in rekorderja je skromnost, zato se lahko nadajamo še nekaj njegovih odmevnejših rezultatov.

Drugo mesto v tej konkurenci pripadlo 17-letnemu kolesarju Simonu Špilaku iz Tropovca. Kot član KK Radenska Rog Trojci se je izkazal na mladinskih svetovnih prvenstvih v krosu, kjer je prepričljivo zasedel prvo mesto. Tekmovanje je uspešno organiziral KK Tropovci, ki je bil za ves trud poplačan z milijoni uspehom domačega kolesarja na 20,4 kilometra dolgi progi.

Na mednarodni kolesarski dirki v Šibeniku je Simon Špilak prepričljivo zmagal, saj je zasledovalce pustil na kar za krog. Na svetovnem prvenstvu v kanadskem Hamiltonu je v kronometru za mladince zasedel odlično 10. mesto. S tem je dokazal, da spada v mladinski kolektiv prav v vrh slovenskega kolesarstva, čedalje bolj pa

trka tudi na vrata članske reprezentance.

Tretji je Denis Ficko, 19-letni karateist iz Mlajtnec, študent 1. letnika Fakultete za šport v Ljubljani. Letošnjega septembra je na Dunaju postal evropski mladinski prvak v karateju v kategoriji športnih borb nad 80 kg. V finalu je premagal trenutno absolutnega slovenskega prvaka Mladena Stojniča. Za Denisom Fickom je več kot sedem let naporovnih treningov. Zablestel je že v kategoriji starejših dečkov, kjer je bil državni podprvak, kasneje je postal državni kadetski prvak v borbah, uveljavil pa se je tudi na številnih mednarodnih tekmovanjih. Sedaj je registriran za KK Partizan Ljutomer, za katerega tudi uspešno tekmuje.

Maji Uršič srebro, Sonji Roman bron

Za najboljšo športnico Pomurja je bila izbrana kegljačica Marika

Drugo mesto je pripadlo 16-letni judoistki Maji Uršič iz Murske Sobote, članici JK Sankaku iz Celja, kjer obiskuje 3. letnik Srednje elektrotehniške šole. Ima odličnega trenerja Marjana Fabjana, nekdanjega uspešnega tekmovalca in reprezentanta ter zdajšnjega slovenskega selektorja. Njen prvi trener v Murski Soboti je bil Daniel Kisilak, ki o svoji nekdanji varovanki ne varčuje z lepimi besedami o njeni skromnosti in vztrajnosti. Na olimpijskem festivalu evropske mladine v Parizu, kjer je nastopilo kar 2500 tekmovalcev in tekmovalcev iz 48 držav, je osvojila srebrno odličje med kadetkinjami v kategoriji do 63 kg. V tej disciplini je tudi srednješolska državna prvakinja. Je prva Pomurka z osvojenim črnim pasom in državna mladinska prvakinja. Njen največji cilj pa je nastop na olimpiadi v Pekingu leta 2008.

Tretja je atletinja Sonja Roman, sicer rojakinja s Hodoša, ki

članov (do 20 let) v košarki. Sodelovalo je šest evropskih reprezentanc, katerih vodstva so pohvalila soboške košarkarske delavce. Odlične igre v državnem prvenstvu 1. B SKL za moške s skoraj popolnim izkupičkom in boj za uvrstitev v elitno slovensko košarkarsko ligo so košarkarje Radenske Creativa Sobote postavile v ospredje zanimanja športne javnosti. Izkazali pa so se tudi v slovenskem pokalnem tekmovanju, saj so šele po ogorčenem boju izgubili s prvoligaško ekipo Rogle iz Zreč. Uspešni sta tudi mladinska in kadetska ekipa, kar pomeni, da veliko pozornost namenajo mlajšim košarkarjem.

Drugo mesto je pripadlo Atletskemu klubu Pomurje – PDU iz Murske Sobote. Iz njegovih vrst izhajajo številni mladinski državni reprezentanti in rekorderji. Na letošnjih državnih prvenstvih so med mlajšimi in starejšimi mladinci ter pionirji osvojili kar 7 zlatih, 4 srebrne in

Kardinar iz Dobrovnika. Je večkratna svetovna prvakinja in rekorderka ter nesporno najboljša slovenska kegljačica vseh časov. Ravno letos, ko je srečala abraham, je dosegla izjemna rezultata: Na svetovnem klubskem pokalnem tekmovanju na Češkem je osvojila zlato medaljo. Tekmovala je v ekipi celjskega Miroteksta, ki je v finalnem srečanju kar z 8:0 odpravil nemškega prvaka Victorio iz Bamberga. Velik delež k temu uspehu je prispevala tudi Marika Kardinar, saj je podrla odličnih 582 kegljev, kar bi ji lahko zavidal marsikateri moški tekmovallec. S srebrnim odličjem s tekmovanja za svetovni pokal posameznic, ki je bilo v Skopju, pa je zbralo medalj z velikih svetovnih in evropskih prvenstev zaokrožila na neverjetnih 30. Tako je 9. novembra 2003 vnovič zgodovinski mejnik v bogati kegljaški karieri nenučljive Marike Kardinar. Že sedaj pa se spogleduje s svetovnim prvenstvom v Romuniji, ki bo prihodnje leto.

zadnja leta nastopa za Maribor. Na tekmovanju za atletski evropski pokal v Velenju je pripravila največje presenečenje v slovenski reprezentanci. V teku na 1500 metrov je namreč prepričljivo zmagala s časom 4:10,50. Med drugim je premagala tudi eno najboljših srednjeprogašic vseh časov Portugalko Carlo Sacramento, nekdanjo svetovno rekorderko. Sonja Roman je kot predstavnica mariborske občinske reprezentance upravičila vlogo favoritinje na letošnjem republiškem krosu v Železnikih. Zmagala je med članicami na 3 kilometre dolgi progi.

Atleti in nogometaši ob bok košarkarjem

Naziv najboljšega športnega kolektiva Pomurja je pripadel Košarkarskemu klubu Radenska Creativ Sobota. Bil je organizator kvalifikacijskega turnirja za evropsko prvenstvo mlajših

7 bronastih medalj. Tako se je strokovno delo z mladimi, za katere skrbijo trije trenerji, nadvse obrestovalo. Izkazali pa so se tudi z organizacijo že tradicionalnih tekmovanj z mednarodno udeležbo v M. Soboti, kot so Priložnost za mlade, miting ob občinskem prazniku in srečanje atletskih moštev s Ptuj, iz Čakovca, Nedelišča, Zalacgerszega, Lipnice in M. Sobote. Ob vrsti prvih mest domačinov je bilo v ospredju predvsem druženje in prijateljstvo med mladimi sosednjih držav.

Tretji je Nogometni klub Mura iz M. Sobote. Je nosilec nogometa v Pomurju. V sedem selekcij je vključenih okrog 150 nogometašev. Najmlajše generacije dosegajo najboljše rezultate, kar je spodbudno za razvoj te športne dejavnosti v pokrajini ob Muri.

Se naprej pa ostaja poglobitveni cilj, da NK Mura ostane v vrhu slovenskega nogometa. Ni zanemarljiv podatek, da NK Mura podpira kar 57 velikih in majhnih sponzorjev.

Milan Jerše

Športniki Pomurja 2003

1. Robert Markoja (strelstvo), 184, 2. Simon Špilak (kolesarstvo) 125, 3. Denis Ficko (karate) 95, 4. Bojan Ropoša (namizni tenis) 85, 5. Marko Slavič (kasaštvo) 55, 6. Dejan Šernek (rokoborba) 48, 7. Roman Zelenko (motor-no padalstvo) 43, 8. Dejan Čeleš (atletika) 38, 9. Fabijan Cipot (nogomet) 31, 10. Izidor Hreščak (strelstvo) 15.

Športnice Pomurja 2003

1. Marika Kardinar (kegljanje) 140, 2. Maja Uršič (judo) 119, 3. Sonja Roman (atletika) 92, 4. Daliborka Jocič (košarka) 76, 5. Jožica Šiftar (atletika) 68, 6. Vanja Bransberger (golf) 62, 7. Anica Korpič (nogomet) 55, 8. Tina Jureš (atletika) 54, 9. Sendi Lešnjak (judo) 35, 10. Tina Küplen (rolanje) 29.

Športni kolektivi Pomurja 2003

1. KK Radenska Creativ Sobota 110, 2. AK Pomurje – PDU 100, 3. NK Mura 88, 4. NTK Kema Puconci 86, 5. ŽNK Pomurje Len Filovci 84, 6. HK Lek Lipovci 70, 7. NTK Moravske Toplice Sobota 53, 8. RK Sobota 52, 9. KK Ljutomer 50, 10. OK Zav. MB Ljutomer 32.

In memoriam Gezi Abrahamu

Rodil se je 17. 9. 1947 na Hodošu. Poklicno šolo za orodjarja je končal v M. Soboti in se zaposlil v takratni Panoniji. Leta 1967 se je včlanil v judo sekcijo TVD Partizan M. Sobota in vzljubil to borilno veščino.

Na treningih je bil zelo marljiv in prizadeven in že kmalu je sodeloval na ligaških tekmovanjih. Za vse, s katerimi se je srečal na blazinah, je bil neugoden nasprotnik. Bil je umirjen, a hiter, izredno dober je znal odkriti nasprotnikove šibke točke in uporabljati moč. Hitro je dosegel stopnjo 3. kyu in osvojil zeleni pas. Vedno bolj pa ga je pritegoval tudi karate. Kmalu je odšel na delo v ZRN, v mesto Krefeld, kjer je s čedalje večjim navdušenjem treniral karate. Tudi v tej veščini je zelo hitro napredoval in jo ob obisku predstavil v M. Soboti. Zaradi velikega zanimanja je bila leta 1974 ustanovljena karate sekcija pri TVD Partizan in Geza Abraham je postal njen trener. Medtem je opravil mojstrski izpit in postal nosilec črnega pasu 1. dan. Leta 1975 se je preselil bliže domovini, in sicer v mesto Ingolstadt, tako da je za konec tedna večkrat prihajal domov in vodil treninge ter seminarje karateja. S svojim znanjem je učence hitro pripeljal do prvega izpita. Kljub skromnim sredstvom je bil vedno pripravljen pomagati in prenašati svoje znanje na učence. V Ingolstadtu je kmalu postal profesionalni trener. Organiziral je mnoga športna srečanja med mestoma Ingolstadt in M. Sobota in tako pomagal k partnerstvu obeh mest. Njegovo ime se je začelo pojavljati širom po Evropi. Leta 1978 je ustanovil pri TSV Ingolstadt-nord karate sekcijo in bil njen vodja. V letih 1982-84 je bil trikrat zapored prvak Nemčije v katah. Postal je tudi mojster karateja 4. dan. Njegova najuspešnejša učenka se je več kot dvajsetkrat uvrstila med prve tri na evropskih in svetovnih prvenstvih ter bila tudi dvakratna evropska in svetovna prvakinja. Ob 25-letnici karateja v M. Soboti je organiziral v sodelovanju s klubom Mura-ken turnir, ki se ga je udeležilo več aktualnih svetovnih prvakov. Poleg dela z vrhunskimi tekmovalci se je posebej posvetil mladim. Nazadnje je delal z 80 otroki različnih narodnosti in jim bil odličen vzornik. Spremljal jih je na številna državna in mednarodna tekmovanja, kjer so dosegali najvišje uvrstitve. Nazadnje je bil tudi trener zgornjebavarske reprezentance.

Bil je ne samo tekmovalac in trener, ampak tudi izumitelj pripomočkov – aparatov za trening borilnih veščin. Njegov izum »exdy-mat« (merilnik sposobnosti moči in hitrosti) je vzbudil na svetovnem prvenstvu v Münchnu leta 2000 ogromno zanimanja, univerzitetni profesorji pa so ga znanstveno priznali. Mnogi menijo, da ta izum ni sodil v to desetletje, ampak kar v prihodnje. Svoje znanje je želel predstaviti tudi v knjižni obliki, kar bi bilo zagotovo neprecenljive vrednosti za prihodnje rodove učencev borilnih veščin, a je izdajo knjige žal preprečila nepričakovana in prezgodnja smrt.

Bil je še veliko več kot samo dober športnik, trener in izumitelj, bil je, kakor imenujejo takšne ljudi na Vzhodu, učitelj. Z njim smo izgubili sijajnega človeka in prijatelja, ki je s svojim delom in vzorom pomagal oblikovati značaje svojih učencev širom po svetu.

Anton Tonček Kos, Roland Horvat in Štefan Kerčmar

Šport od tod in tam

Namizni tenis – V 5. kolu rekreacijske lige puconске Keme so igrali: Pong Ping Černelavci – Diana 5 : 5, Jelenov hram Beznovci – Beltinci 5 : 5, Markišavci – Ka-El Puconci 1 : 9. Vrstni red: Ka-El 7, Jelenov hram 6, Diana in Rekreativci MS po 4, Markišavci in Beltinci po 3, Pong ping 1. (D. D.)

Namizni tenis – Na medobčinskem turnirju ŠZ Ljutomer je nastopilo 5 ekip. Prvi je bil Cv-en I, ki je v finalu s 5 : 4 ugnal svojo drugo ekipo, tretji pa Ljutomer I. (N. Š.)

Rokoborba – Na mednarodnem turnirju v avstrijskem Södingu so Ljutomerčani Aleš in Sanja Ivanuša, Kosi in Čiričeva zasedli prva mesta, kar je uspelo tudi Bartosu (RK MS). (F. B., N. Š.)

Karate – V Postojni je bilo 2. kolo osnovnošolske lige. Med 158 tekmovalci iz 29 OŠ so predstavniki karate kluba Rofix iz M. S., Grega Benko (kate in borbe), Jasmina in Damjana Hajdinjak, zasedli prvo mesto, drugi so bili Rok Petrijan, Blaž Lebar, Mirko Ljuboja, Daša Flisar in Barbara Senčar, tretji pa Silvija Rajnar, Luka Petrijan in Sebastijan Koltaj. (M. J.)

Karate – V Oplotnici je bila 2. pokalna tekma KZS za kadete in člane. Član karate sekcije TVD Partizan Ljutomer David Marin je zmagal v borbah med člani (nad 80 kg), Samo Prelog pa je bil drugi v katah in borbah (do 73 kg) pri kadetih. (N. Š.)

Košarka – V finalu mednarodnega veteranskega turnirja v Lendavi so gostitelji, KK Lindau, premagali Radence z 58 : 50. Tretji so bili veterani Zalae-gerszega, ki so ugnali Nagxkanizso s 70 : 53. (F. H.)

Strelstvo – V 2. krogu regijske lige v streljanju s standardno zračno puško je slavil Varstroj s 1666 krogi pred Radgono, 1633, in Črenšovci, 1623. Med posamezniki je zmagal Peter Somogy (Coal), 590, pred Pericem (Varstroj), 577, in Šijan-cem (J. Jurkovič), 562. Pri pionirjih pa MS, 529, in Jernej Ferčak 180. (F. H.)

Hokej na ledu – V 3. kolu območne rekreacijske lige je ekipa Ledenih strel iz M. S. v Mariboru premagala ekipo Geleri Flajers s 3 : 0. Dvakrat je zadel Ivo Peši, enkrat pa Leon Lebar. (T. G.)

Šah – V tekmovanju pomurske lige osnovnošolcev je sodelovalo 14 ekip, zmago pa so slavili Lendavčani. Vrstni red: DOŠ Lendava, 29, OŠ III MS, 24,5, OŠ Sv. Jurij, 23, itd. (F. B.)

Šah

Boris Kovač in Obrtna zbornica

Na pomurskem delavskem prvenstvu v restavraciji Zvezda v Murski Soboti je nastopilo sedem 4-članskih moštev.

Po hudem boju je prvo mesto zasedla ekipa **Obrtne zbornice**, za katero so igrali Boris Kovač, Bogdan Hari, Matija Gabor in Franc Vučko. Zbrali so 22 točk. Le točko manj je osvojilo Društvo upokojencev MS, tretji pa je bil

Judo

Bogata bera Prekmurcev

JK Olimpija iz Ljubljane je pripravljen že 40. mednarodno tekmovalje za pokal Nagaoka, ki se ga je udeležilo 418 judoistov in judoistk iz 5 držav. Izkazali so se tudi nekateri pomurski predstavniki. Prva mesta so zasedli: Tadej Časar (do 60 kg), Blaž Mlinarič (do 81 kg) pri kadetih, kjer je ekipno zmagal JK Lendava s 27

točkami, Sendi Lešnjak (KBV Lendava) med kadetinjami do 57 kg in Mario Kramberger (JK MS) med mlajšimi dečki do 46 kg. Druga mesta so zasedli: Dominik Dominko (do 50 kg) pri kadetih, Lea Benko (do 70 kg) pri članicah in Tadeja Rojko (do 57 kg) pri mlajših članicah, vsi JK Lendava, ter mlajši dečko Miha Lju-

boja (do 38 kg) iz JK MS. Tretja mesta pa so pripadla kadetinjama Doris Žunič (do 52 kg) in Sanji Jaklin (do 70 kg) ter kadetu Tomiju Ozmeu (do 50 kg), predstavnikom KBV Lendava, ki je bil tretji v ekipni konkurenci, in Sobočanu Urošu Kavčiču (do 38 kg) med starejšimi dečki.

M. J.

Košarka

Zanesljiva igra Radenske

V 7. krogu 1. B SKL je Radenska Creativ Sobotna v Ljubljani premagala moštvo Union Olimpija mladi z 90 : 67. Strelci: Juteršnik 3, Milič 13, Vöröš 3, A. Novak 8, Adamovič 15, Bratkovič 16, Ravnikar 7, Dominko 7, Majc 4, T. Novak 12, Pok 2. Sobočani, ki bodo v naslednjem krogu igrali doma z Li-

tijo, so še vedno med vodilnimi.

V 7. krogu 2. SKL za mladince so igralci Radenske Creativa Sobotne premagali KK Paloma z visokim rezultatom 90 : 55. Strelci za Sobočane, ki premočno vodijo na lestvici, so bili: Vöröš, 22, Gomboc, 21, Lopert, 18, Juteršnik in Bilič, po 10, Brinar, 4, Kolman, 3,

ter Farkaš in Vogrinčič, po 2. Zmagali so tudi v 8. krogu proti KŠ Mario Primorac s 77 : 71. Največ košev je dosegel Vöröš (31). V 6. kolu 3. SKL vzhod pa so Beltinci v Podčetrtku premagali Pivovarno Haler s 117 : 111 (po 3 podaljških). Čor je dosegel kar 41 košev.

M. J., T. G.

Odbojka

En niz proti Salonitu

V 8. kolu 1. SOL za moške so igralci Pomurja Galexa Regala na domačem terenu klonili proti Salonitu iz Anhovega. Čeprav so odigrali svojo najboljšo tekmo doma, so morali priznati premoč gostov, ki so zmagali s 3 : 1 (20, -22, 21, 21). Sobočani so imeli v prvem nizu priložnost za zmago, saj so vodili že z 19 : 16, a so Kanalcji preobrnili potek igre z delnim izidom 9 : 1. Za osvojeni 2. niz sta najzaslužnejša Boris Gut in Bogdan Marič z odlično igro v bloku. V 4. nizu so domači sicer povedli s 16 : 15, toda gostje so nato pokazali svojo pravo vrednost. **Pomurje**: Flisar, Terzer, Čeleš, Marič, Novitovič, Horvat, Topovšek, B. Grut, A. Grut, Pirher. Sobočani so izgubili tudi v 9. krogu v Ljubljani z Olimpijo 1 : 3 (21, -22, -21, -24).

M. J.

Namizni tenis

Ljutomerčani na vrhu

V 4. krogu v tretji slovenski namiznoteniški ligi za člane sta dosegli obe pomurski ekipi visoki zmagi proti drugouvrščenemu Rakeku. Ljutomerčani so zmagali brez izgubljene partije in si tako priborili lepo prednost na prvem mestu. Druga ekipa Keme je prav tako visoko zmagala, pri čemer je navdušil najmlajši član ekipe, kadet Dominik Škraban, in pred zadnjim krogom zaseda tretje mesto.

Rezultati: Kap. Broker Ljutomer – Rakek 6 : 0 (Solar 2, Puhan 2, Tkalec 2), Kema II – Rakek 6 : 2 (Gorčan 3, Škraban 2, Gider 1).

Škraban tretji

Na drugem odprtem državnem turnirju za kadete v Izoli je nastopilo 88 igralcev iz 25 slovenskih klubov. Najuspešnejši med desetimi Pomurci je bil Dominik Škraban, ki je zmagal na prvem turnirju, tokrat pa je zasedel tretje mesto. Med najboljših 16 se je uvrstil Sobočan Maček, v finalno skupino pa še brata Matavž (Žogica), Horvat in Železen (Kema) ter Žibrat in Nerat (Sobota).

M. U.

Kegljanje

Radenska že druga

V 10. krogu 1. slovenske B-lige za moške je dosegla ekipa Radenske nadvse pomembno zmago v igri z moštvom Simona Jenka, s katerim je v prvem delu tekmovanja izgubila v gosteh. Rezultat je bil 6 : 2 (3269 : 3055).

Za Radenčane so zmagali: Borovič (534), Harc (526), Kuzma (576) in Kovačič z odličnim izidom 609 podrtih kegljev, kar je bil najboljši rezultat v ligi. Nastopila sta še Šebjanič in Emeršič. Vrstni red: Hidro in Radenska po 15, Kočevje 14 točk itd.

V 10. krogu 2. slovenske lige vzhod za moške pa je Nafta na gostovanju v Šoštanju doživela tešen poraz 3 : 5 (3068 : 3072). Za Nafto so zmagali Felšo (508), Matjašič (507) in Žalik (535). Premočno vodi Korotan z 19 točkami pred Miklavžem, 14, lendavska Nafta pa je peta z 9 točkami.

Točka z vodilnim Korotanom

V 8. krogu 2. slovenske lige vzhod za ženske je Radenska iztržila neodločen izid 4 : 4 (2890 : 2974) v gosteh z vodilno ekipo Korotana. Za Radenčanke so zmagale Divjakova (496), Tibautova (493), Kavčičeva (498) in Novakova (481). Lendavska Nafta pa je doma izgubila s Fužinarjem z 2 : 6 (2794 : 2867). Za Lendavčanke sta zmagali Žalikova (446) in Staničeva (493). Obe pomurski ekipi sta doslej zbrali po 5 točk.

Kegljači Nafta II, ki tekmujejo v 1. mariborski ligi, so prvi del tekmovanja končali s 4 zmagami in porazom. Tako se Lendavčani borijo prav za vrh.

M. J., F. B.

Odbojka

Presenečenje v Benediktu

Izid tekme 9. kroga 1. SOL (ž.): Benedikt – Zavarovalnica Maribor Ljutomer 1 : 3 (22 : 25, 20 : 25, 25 : 11, 23 : 25).

Zavarovalnica Maribor Ljutomer: Kodila, Tretinjak, Praprotnik, Vrbančič, Jozelj, Vrbnjak Oletič, Pirher, Drvarič, Jureš,

Mörec, Kadiš. V štajerskem obračunu so presenečljivo zmagale ljutomerske odbojkarice, ki so odlično odigrale končnico v prvem in drugem setu, bolj zbrane pa so bile tudi v odločilnih trenutkih četrtega seta.

V ekipi Benedikta je bila

najboljša Štumperjeva (23 točk), pri Ljutomeru pa Oletičeva (19). N. Š.

V 8. krogu 3. DOL moški pa so Ljutomerčani izgubili z ekipo Fužinar II Metal Ravne z 0 : 3 (-22, -17, -18).

N. Š.

Rokomet

Arcont – Drava 31 : 23

Pred nabito polno dvorano OŠ Apače je dosegla ekipa Arcont Radgona pomembno zmago v lokalnem derbiju s ptujsko Dravo. Čeprav so zbrali Ptujčani v dosedanjem delu prvenstva le tri točke in so na predzadnjem mestu v ligi, se je še enkrat izkazalo, da stanje na lestvici v obračunih sosedskih ekip ne pomeni veliko. Na prvi pogled je končna razlika kar velika, a je bila tekma večji del zelo izenačena in razburljiva. V prvem polčasu so imeli rahlo pobudo gostje, a so jih domačini hitro ujeli pri 5 : 5. V nadaljevanju so imeli gostje ves čas pred-

nost enega ali dveh golov. Na odmor sta ekipi odšli izenačeni pri rezultatu 13 : 13. Tudi v začetku drugega polčasa so gostje ves čas vodili za en gol do izenačenja 17 : 17. Takrat pa so domačini dosegli delni izid 4 : 0. Prelomna je bila 44. minuta, v kateri so domačini na krilih bučne publike z igralcem manj dosegli dva gola in niso prejeli nobenega, ob tem pa je domači vratar Veruš ubranil še sedemmetrovko gostujočega kapetana Selinska. Od takrat naprej se je prednost domačih le še večala do končnih 31 : 23. Strelci za Arcont: Buzeti 8, Hojs 7, Zorko in

N. Klun po 6, Kolmanko 3 in Kanet 1.

Veseli, da so Radgončani v zadnjih dveh tekmah dosegli obe zmagi s skupno razliko v zadetih +19 in se tako prebili na 6. mesto prvenstvene lestvice. Upamo, da bodo podobno nadaljevali tudi v zadnjih dveh krogih jesenskega dela sezone na gostovanju v Radovljici in na zadnji tekmi doma z Ajdovščino.

Drugi izidi: Dobova – Grca Kočevje 33 : 29, Atom Krško – Šmartno 99 : 30, 25, Alpes Železniki – Radeče 24 : 18, Izola – Ajdovščina 29 : 21, Cerklje – Radovljica 26 : 20.

Vodi Dobova s 16 točkami pred Cerkljami 15 in Šmartnim 13, Arcont pa ima 9 točk.

N. K.

Z derbija v Apačah. Foto: J. Z.

Strelstvo

Zmaga Kocbeka, Tišinčani drugi

V 2. kolu mednarodne lige treh dežel v streljanju s standardno zračno puško v Bad Gleichenbergu je med ekipami iz Hrvaške, Avstrije in Slovenije zmagal Zelenbor s 1751 krogi. Strelci Kolomana Flisarja s Tišine (Dušan

Ziško, Branko Bukovec in Drago Pertoci) so bili drugi s 1750 krogov, ekipa Štefana Kovača iz Turnišča (Robi Markoja, Denis Lebar in Uroš Mauček) pa četrta. Med posamezniki je zmagal Gorazd Kocbek (SD Janka Jurkoviča od

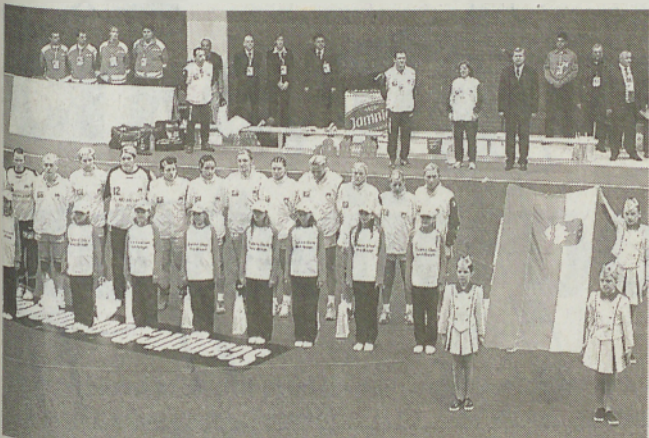
Sv. Jurija) s 588 krogi, Dušan Žiško je bil šesti, Branko Bukovec sedmi, Rajko Robnik osmi, Robi Markoja in Drago Pertoci sta si razdelila deseto mesto.

Po dveh kolih je v vodstvu ekipa Zelenbora iz Hrvaške (3513

krogov) pred Kolomanom Flisarjem s Tišine (3504), tretji pa so strelci Štefan Kovača iz Turnišča (3473). Med posamezniki vodi Miroslav Turk (Zelenbor), 1179, drugi je Gorazd Kocbek, (J. Jurkovič), 1175, tretji pa Robi Markoja (Štefana Kovača Turnišče), 1174 krogov.

Tonček Gider

Svetovno prvenstvo pred durmi Pomurja V rokometni Čakovec z debelo denarnico

V Čakovcu pripravljajo po tekmi Slovenija – Danska v bližnjem velikem šotoru veliko zabavo s skupino Psihomodo Pop in go-go plesalkami. Čeprav so hostese zelo prijazne in simpatične, se tudi tukaj ne morejo pohvaliti z nizkimi cenami, saj pivo npr. stane 500 tolarjev. Druge tekme predskupin se igrajo v Karlovcu, Poreču in Zagrebu, kjer se gibljejo cene vstopnic v navadnih kategorijah od 20 do 50 kun. Foto: T. K.

Le redko se zgodi, da bi kako svetovno prvenstvo potekalo tik pred vrati Pomurja, zato velja tako priložnost izkoristiti. Ena od skupin svetovnega prvenstva v rokometu za ženske, ki traja od 1. do 14. decembra, je locirana tudi v Čakovcu, in kar je še boljše, tudi Slovenke so v tej skupini. Tekme potekajo v lepi športni dvorani gradbene šole, kjer je prostora za 1500 gledalcev. Dvorano ni težko najti, saj je takoj za nogometnim stadionom, ki se vidi že z obvoznice. Če se kdo še vedno boji kakšne nevednosti, ki bi jo povzročili hrvaški navijači, ga je treba pomiriti, saj se nogometna zgodba v množici rokometnih navdušencev povsem oddaljuje. Ni pa šla čisto v pozabo, na kar naju je opozoril hrvaški carinik, ko nama je »crknila« ena od žarnic na avtu: »Pustil vaju bom dalje, ker smo vas premagali v nogometu, drugače vaju ne bi.«

Na prvi tekmi naših rokometaric proti Kitajkam je bila več kot polovica gledalcev slovenskih navijačev. Med njimi je bil tudi »boss« Zoran Jankovič, ki je celo srečanje stal za slovensko klopjo in pred zmagovitim koncem (36 : 28) vsako od igralok potrepljal po glavi. Ko sva šla iz dvorane, sva slišala Jankovičevega šoferja, kako pravi: »Šef bo ostal na otvoritvi.«

Ce se boste danes odpravili proti Čakovcu, še lahko ujamete tekmo z Madžarkami, v soboto in nedeljo pa derbija z Dansko oz. Nemčijo. Le debelo denarnico si pripravite, saj so poleg odlične organizacije značilnost čakovske skupine tudi astronomske cene vstopnic (seveda zato, da domačini vedo, da bo prišlo polno Slovencev in Madžarov): vstopnice po 75 kun ni več, zato so sedaj na voljo samo še vstopnice po 150 in 500 kun (4500 in 5700 tolarjev)!
T. K., A. B.

Nogomet

Velika vrnitev Mure

Med gosti tudi selektor Prašnikar

Tekma po okusu ljubiteljev največjih srhljivk Hitchcocka se je tokrat dogajala v soboški Fazaneriji. Po zaostanku že z 0 : 2 in 2 : 3 zmagati s 4 : 3, ni mačji kašelj. Tako se je za Muro vendarle srečno iztekel prvenstveni dvoboj s Primorjem iz Ajdovščine, še posebej zato, ker v moštvu zaradi izključitev na prejšnji tekmi s Koprom niso mogli igrati Obilinič, Kapič in Sulejmanović. Toda tudi tako okrnjena postava je od prve minute krenila odločno v napad, saj jim je le zmagala dajala možnost za uvrstitev med najboljšo šesterico, ki se bo borila za naslov prvaka.

Zato je bila za največje privržence Mure hladna prha, ko je že v 8. minuti najnevarnejši napadalec gostov Vogrič po lepi podaji Komca z glavo zadel domačo

mrežo. In ko je v 11. minuti Komac z roba kazenskega prostora na presenečenje gledalcev še drugič matiral nezanesljivega vratarja Pejčkoviča, se je zdelo, da je Murina barka dokončno potonila. Očitno pa se s tem niso sprijaznili dokaj bojevitih nogometaši Mure, ki so uprizarjali nevarne akcije pred vrati Primorja. To se jim je obrestovalo v 42. minuti, ko je Rakovič, ki je pred tem dvakrat le za las zgrešil nasprotnikovo mrežo, s pravim evrogolom zadel zgornji levi kot. Samo tri minute kasneje je prišlo do izenačenja na 2 : 2. Gostje so v kazenskem prostoru zrušili Ipačca in sodnik Kandare je takoj pokazal na belo točko. Zanesljiv realizator je bil spet Rakovič.

Drugi polčas je vrata Mure branil Luk, ki je zamenjal nerazpo-

Mura – Primorje 4 : 3 (2 : 2). Stadion v Fazaneriji, gledalcev 2000, sodnik Kandare (Lj).

Postava Mure: Pejčkovič (Luk), Fridl, Kokol (Jeličič), Rakovič, Mesarič (Mejač), Cifer, Lunder, Peršič, Radosavljevič, Tisnikar, Ipavec. Primorje: Strajnar, Tanjič, Vincetič, Vogrič (Jankovič), Jolič, Krstič, Komac, Vidmar, Ostojič (Barut), Zatkovič (Mlakar), Kalin.

Strelci: 0 : 1 Vogrič (8), 0 : 2 Komac (11), 1 : 2 Rakovič (42), 2 : 2 Rakovič (45 – 11-m), 2 : 3 Vogrič (61), 3 : 3 Radosavljevič (75), 4 : 3 Rakovič (83 – 11 m).

viran sam prodiral proti vratom Primorja, lahko povišal rezultat, vendar je zadel vratarja.

Izjavi po tekmi – Ivan Matkovič, trener Primorja: »Mislim, da je današnja tekma ponudila vse tisto, kar krasi nogomet in privablja gledalce na stadion. Bilo je veliko akcij in zadetkov ter tudi

Pred vrati Primorja je bilo ves čas »vroče«. Foto: J. Z.

Nogomet

Murini kadeti na čelu

V 1. kadetski ligi bodo igralci Mure do 16 let »prezimali« na odličnem prvem mestu. Očitno sta trener Štefan Ivanič in tehnični vodja Milan Varga našla pravo formulo za ta uspeh.

Izidi 15. kroga: Šmartno – Mura 0 : 4, Izola – Triglav 2 : 0, Olimpija – Publikum 1 : 1, Primorje – Maribor 1 : 2, Dravograd – Koper 2 : 2, Rudar – Gorica 0 : 1, Factor – Slovan 1 : 0.

Mura	15	11	0	4	28	18	33
Maribor	15	10	2	3	53	19	32
Koper	15	9	2	4	35	20	29
Rudar	15	9	2	4	35	23	29
Factor	15	8	4	3	28	10	28
Publikum	15	8	1	6	25	16	25
Olimpija	15	7	2	6	27	21	23
Triglav	15	6	3	6	26	22	21
Dravograd	15	5	2	8	19	19	17
Slovan	14	5	1	8	22	23	16
Izola	14	4	4	6	20	21	16
Šmartno	15	4	3	8	19	29	15
Dravograd	15	4	1	10	12	31	13
Izola	15	0	1	14	4	82	1

Prihodnost so mladi. Foto: J. Z.

Mladinci četrti

Mladinci NK Mura iz Murske Sobote, ki nastopajo v 1. slovenski mladinski ligi (do 18 let starosti), so po jesenskem delu prvenstva na solidnem četrtem mestu. Pred njimi so le mladinci Kopra, Gorice in Maribora.

Iz Murinih vrst je tudi šesti najboljši strelec 1. SML Mario Zlatar, ki je dosegel devet zadetkov. Pod strokovnim vodstvom trenerja Slobodana Đuriča in tehničnega vodje Jožeta Kulčarja stopajo v spomladanski del prvenstva s precejšnjimi obeti za dobro končno uvrstitev.

V zadnjem jesenskem krogu so igrali takole: Šmartno – Mura 0 : 0, Izola – Triglav 0 : 4, Olimpija – Publikum 1 : 1, Primorje – Maribor 2 : 0, Dravograd – Koper 0 : 1, Factor – Slovan 0 : 0, Rudar

Velenje – Gorica 0 : 0.

Koper	15	11	2	2	38	15	35
Gorica	15	9	3	3	42	19	30
Maribor	15	7	7	1	29	9	28
Mura	15	7	4	4	23	16	25
Primorje	14	7	3	4	25	15	24
Rudar	15	6	4	5	26	19	22
Dravograd	15	6	3	6	31	26	21
Publikum	15	5	6	4	25	25	21
Factor	15	4	5	6	18	35	17
Triglav	15	4	4	7	22	24	16
Olimpija	15	4	4	7	15	22	16
Slovan	14	4	4	6	15	24	16
Šmartno	15	1	6	8	10	31	9
Izola	15	1	1	13	12	51	4

Po skupni lestvici je NK Mura na visokem tretjem mestu z 58 točkami. Pred njo sta le Koper s 64 in Maribor s 60 točkami. Prav tako je spodbudno, da je Murina nogometna šola pod vodstvom koordinatorskega Janija Lipiča kljub finančnim težavam zopet zaživela.

Trenutno deluje šest selekcij: U-8, U-10, U-12, U-14, U-16 in U-18. Tretje mesto selekcije U-14 na lestvici slovenske lige predstavlja zagotovo lep dosežek.

Milan Jerše

loženega Pejčkoviča. Po obojestransko odprti igri so nogometaši Primorja v 61. minuti vnovič povedli. Po idealni podaji Komca, ki je bil nerešljiva uganka za Murino obrambo, je Vogrič z glavo iz neposredne bližine žogo dobesedno zabil pod prečko. Z vstopom Mejača in Jeličiča so domači nogometaši še odločneje krenili v napad. To se jim je obrestovalo v 75. minuti, ko je Radosavljevič po lepi dvojni podaji med Tisnikarjem in Rakovičem še tretjič premagal ajdovskega vratarja Strajnara. Trenutek odločitve pa je prišel v 83. minuti, ko je gostujoči čuvar mreže podrl agilnega Ipačca. In enajstmetrovke je v polno zadel trikratni strelec Rakovič, že v sodnikovem podaljškju pa bi Mejač, ki je neo-

preobratov, česar se že dolgo ni videlo na slovenskih nogometnih igriščih. Želeli smo zmagati in smo psihološko gledano zmagovalci mi. Tekmo z Muro je bilo zelo težko dobiti, ker se nismo nadejali, da bo sodnik proti nam tako zlahka dosodil dve enajstmetrovki.

Milan Mirkavič, trener Mure: »Gotovo tekma ni bila lahka, toda ekipa je pokazala ves pozitiven karakter. Zmaga je povsem zaslužena, zato so vsakršne pripombe odvečne. Kljub temu, da je Primorje igralo zelo dobro, smo prva dva zadetka dobili zaradi naših napak. Na srečo smo se po zaostanku 0 : 2 še pravočasno »vrnili« in izenačili ter na koncu zmagali.«

Milan Jerše

Nogomet

Lendavčani prvi na Dogarjevem memorialu

Območno društvo nogometnih trenerjev Lendava je bilo v telovadnici OŠ Turnišče organizator 6. Dogarjevega memoriala, na katerem so nastopila 4 moštva iz Slovenije in Hrvaške. Največ uspeha so imeli trenerji ODNT Lendava, ki so najprej ugnali OZT M. Sobota s 7 : 0, v finalu pa trenerje Medžimurja s 5 : 2. Vseh 5 zadetkov je dosegel Damir Rob. F. H.

Utrinek z Dogarjevem memoriala. Foto: J. Z.

Liga Si.mobil

Gorica jesenski prvak

Izidi 18. kroga: Mura – Primorje 4 : 3 (2 : 2), KD Olimpija – Koper SL 2 : 1 (1 : 0), Dravograd – Ljubljana 1 : 3 (1 : 1), Maribor PL – Domžale 1 : 0 (0 : 0), Gorica – Kumho Drava 3 : 0 (0 : 0), CMC Publikum Šmartno 5 : 0 (2 : 0).

Gorica	18	10	5	3	43	19	35
Koper	18	9	5	4	22	11	32
Olimpija	18	9	5	4	32	22	32
Maribor	18	9	5	4	22	20	32
Primorje	18	7	8	3	38	19	29
Mura	18	8	4	6	36	38	28
Publikum	18	8	3	7	39	27	27
Šmartno	18	6	6	6	25	27	24
Domžale	18	6	2	10	21	36	20
Dravograd	18	3	4	11	19	40	13
Ljubljana	18	3	4	11	17	39	13
Drava	18	2	5	11	19	35	11

Mali nogomet

Zmaga v gosteh

Moštvo Bioterme Mala Nedelja, ki nastopa v 2. SMNL vz-hod, je v 8. kolu zopet zmagalo. V gosteh so premagali Pizzerio Vinska trta z 8 : 4. Strelci: D. Novak 4, Z. Matjašič 3 in Dovečar 1. Še preostali izidi: Bakara – Slovenske gorice 3 : 9, Sevnica – Panda MB 4 : 5, Red bat – Tomaž 11 : 8.

Red bat	7	6	0	1	53	46	18
Tomaž	7	5	0	2	51	33	15
Sevnica	7	5	0	2	32	27	15
Bioterme	8	3	1	4	37	41	10
Slov. gorice	7	3	0	4	46	36	9
Cerkvenjak	7	2	2	3	33	36	8
Panda	7	2	1	4	26	39	7
Bakara	6	2	0	4	29	38	6
Vinska trta	6	0	2	4	31	42	2

N. Š.

Mali nogomet

Jesenski prvak je Suhi Vrh

Končan je jesenski del prvenstva v občinski ligi KMN Moravske Toplice. Zasluženo vodi ekipa Suhega Vrha, ki ni doživela nobenega poraza. Iz njenih vrst je tudi Silvo Baranja, najboljši strelec s 23 zadetki. 20 golov je dal Robert Balog (Prosenjakovci), po 19 pa Jože Dravec (Ivanci) in Primož Gjerkiš (Trnje).

Izidi 13. kola: Trnje – Noršinci 2 : 3, Aqua – Suhi Vrh 2 : 4, Moravske Toplice – Filovci 8 : 3, Čarda – Mlajtinci 1 : 4, Prosenjakovci – Ivanci 4 : 6, Vučja Gomila – Sebeborci 3 : 6.

Suhi Vrh	12	10	1	0	60	26	34
Ivanci	12	10	0	2	61	26	30
Aqua	12	8	1	3	64	32	25
Noršinci	12	7	0	5	40	37	21
M. Toplice	12	5	4	3	45	23	19
Čarda	12	5	2	5	41	46	17
Mlajtinci	12	5	2	5	38	47	17
Trnje	12	5	1	6	52	50	16
Prosenjakovci	12	3	5	4	40	44	14
Sebeborci	12	4	2	6	29	52	14
Filovci	12	3	0	9	40	67	9
Vučja Gomila	12	2	1	9	33	64	7
Sveti Laszlo	12	0	1	11	17	56	1

M. J.

SMUČARSKI SEJEM - SK M. Sobota organizira v nedeljo od 7. do 14. ure v prostorih prve osemletke sejem nove in rabljene smučarske opreme. Na voljo bodo tudi smučarski učitelji in serviser. V soboto od 9. do 12. ure pa bo podobni sejem v domu gasilcev v G. Radgoni.

Intervju s sestro Sarah

– Kako ti je ime in kje stanuješ?

»Sem Sarah. Stanujem v Ozki ulici osemnajst.«

– Koliko si stara?

»Štiri leta in pol.«

– V kateri vrtec hodiš?

»V Ringaraja.«

– Ti je lepo? Koliko vas je v skupini?

»Da, lepo mi je. V skupini pa nas je dvaindvajset.«

– Hodite kaj na sprehode?

»Da, v park in mesto.«

– Rada ješ v vrtcu?

»Ja.«

– Kaj pa imaš najraje?

»Solato in krompir.«

Phillip Smith, 3. c/9,
OŠ III Murska Sobota

Gorički večer

Gorički večer je spokojen. Luči v hišah počasi ugašajo, otroci pa se odpravljajo spat. Odrasli gledajo televizijo in berejo knjige, nekateri pa so prišli iz službe. Hrup avtomobilov je manjši in klepet ljudi je tišji. Počasi zaspijo tudi odrasli in večer se spremeni v tiho ter hladno jesensko noč.

Maja Hajdinjak, 3. a,
OŠ Sveti Jurij

Moja družina

Družina šteje šest članov. Sestrici je ime Nuša, očetu Edo, mami pa Brigita. Doma sta še dedek in babica. Babica dela v Avstriji, dedek je zidar in dela v Mariboru. Ati vozi kurilno olje, mami pa je doma. Imamo tri muce in dva psa.

Ines Štelcar, 2. raz.,
OŠ Sv. Jurij ob Ščavnici

Ljubiti

Ko nekoga ljubiš, na ta svet pozabiš, a se spomniš, da ima nekdo te rad, da bi za tabo skočil v prepad, da bi zate počistil kopalno kad, da bi zate storil vse, da ljubila bi ga le.

Barbara Vogrinčič, 8. raz.,
OŠ Bogočina

List

Jeseni se rumeno oblačijo, na veji visi, si plesa želi. Zapihal je vetrič hladan, odpihnil je listič droban. V vrtincu je prijatelja dohitel, skupaj z njim v neznani svet pohitel. Lovila sta se in plesala, se skupaj veselo igrala. Ko veter se je umiril, v mehki travi sta zaspala.

Jasmina Balažič, 5. b,
OŠ Beltinci

Če bi bila opica

Če opica bi bila, po drevju bi skakala, v vodi bi se namakala, po vejah bi se gugala, na lovca bi čakala, da za nos bi ga potegnila.

Petra Hajdinjak, 4. raz.,
OŠ Odranci

Dan odprtih vrat

V soboto smo imeli na OŠ Miška Kranjca v Veliki Polani dan odprtih vrat. Lotili smo se teme letošnjega otoškega parlamenta: Humani medsebojni odnosi in zdrava spolnost. Večjim so v delavnicah pomagali zunanji sodelavci, mlajši pa smo poprijeli za delo sami. Z otroki od 1. do 3. razreda smo se vkricali na ladjico, ki nas je popeljala v svet domišljije. Pripluli smo v deželo, okroglo kot kolač, a razdeljeno na štiri dele. V prvem delu je bilo vse zeleno, v drugem vse rdeče, v tretjem vse rumeno in v četrtem vse modro.

Spoznali smo Grahka, ki je

živel v zelenem delu. Bil je ves zelen, tako kot je po pravilih, toda na ličju je imel tri pikice: rumeno, modro in rdečo. Ker je bil drugačen od drugih, je pogosto postopal sam. Ves nesrečen je nekega dne odšel na zeleno podstrežje in našel zeleno babičino skrinjo. V njej je našel manjšo skrinjico. Odprl jo je in iz nje se je zaslislala glasba, ki je bila ... ja, pisana. Razveselil se je in stekel ven. Sedel je na tla, kjer so se stikale vse štiri meje. Zbrisal je košček meje. Otroci so zaslišali glasbo, se prijemali za roke in vsi skupaj brisali mejo med seboj.

Tudi mi smo v soboto brisali

mejo. Otroci nočemo enoličnega sveta, samo v eni barvi. Premešali smo barve in dobili pišan svet. Naredili smo si mavrično cesto, po kateri prideš do babičine skrinje. Napolnili smo jo z zakladi, ki se skrivajo v nas. Napolnili smo jo s cekini ... Ne, to ni navaden denar. Naši cekini so vredni več, največ. To so zakladi, ki se skrivajo v nas, in taki, ki jih lahko dajemo tudi svojim prijateljem. Ne pozabite, tudi v vsakem od vas se skrivajo cekini. Pravo vrednost dobijo le, če jih boste delili z drugimi.

Otroci z učiteljicami OŠ Miška Kranjca Velika Polana

Tudi na otroškem parlamentu je bilo zanimivo.

Lepše s prijatelji

Vsak človek ima nekje prijatelja. Tudi jaz imam prijateljico. Ime ji je Tatjana. Doma je v Murski Soboti. Pozna se že deset let. To prijateljstvo sva sklenili na morju.

Ima do ramen dolge svetlo rjave lase. Je srednje velika in vitka. Po poklicu je zdravnica. Z ljudmi je prijazna, kajti to zahteva njeno delo. Če imam kak-

Ljubljano. Tam ima Tatjana sina, ki študira elektroniko. V polletnih mesecih gremo skupaj na morje. Ko je pomlad, jo mahujemo v planino.

Dobro prijateljstvo naju povezuje že več let. Je oseba, s katero si upam biti takšna, kakršna sem. Od vsega, kar ti more drost nakloni za popolnoma srečno življenje, je največ vred-

šne težave, mi jih pomaga rešiti. Dobro se razumeva. Je vesela narave in dobrega srca. Med tednom nima dosti prostega časa, ker je v službi. Svojo ordinacijo ima v Radenci. Opravlja ultrazvoke ledvic, trebuha in še česa. Ob koncu tedna se zmeraj pokličeva. Ko je doma, se vedno dogovorimo, kam bomo šli. Včasih, če mi čas dopušča, grem z mojim sinom in z njo v

no, da imaš prijatelja. Življenje brez prijateljstva je prazno.

Renata Potočnik, 8. raz., OŠ
za odrasle pri Ljudski univerzi
Murska Sobota

Dan otrokovih pravic

Na naši šoli smo se skupaj z organizacijo Amnesty International Slovenije odločili, da ob dnevu otrokovih pravic (20. novembra) organiziramo podpisovanje peticije, ki jo bomo poslali Vladi Ruske federacije in s katero smo želeli opozoriti na nečloveški in ponižujoč odnos do otrok s posebnimi potrebami v javnih zavodih. Učitelji smo predhodno učence obvestili o stanju otrok s posebnimi potrebami v Rusiji. To smo prikazali tudi na panojih

po šoli, k temu pa smo dodali še nekaj podatkov o otrokovih pravicah iz Konvencije o otrokovih pravicah ter nekaj splošnih podatkov o otrocih s posebnimi potrebami.

Učenci in učitelji ne odobravajo takšnega nečloveškega ravnanja, ki žal ni edino na svetu, in upamo, da smo s to peticijo napravili vsaj majhen korak k izboljšanju.

Evelina Leskovic in Petra Horvat, OŠ Sveti Jurij

Srečanje s pisateljico Janjo Vidmar

Sedmega novembra je bila na naši šoli pisateljica Janja Vidmar. Na njen obisk smo se že vnaprej pripravili in jo nestrpno pričakovali.

Končno je napočil trenutek, ko smo se lahko vsi osmi razredi in vsi učenci od petega do devetega razreda, ki sodelujejo pri bralni znački, zbrali v knjižnici Osnovne šole II Murska Sobota. Kmalu je prišla pisateljica. Izgledala je zelo dobro, kajti večina si nas predstavlja pisatelje kot starejše učene ljudi.

Pozdravila nas je in se usedla na stol, ki smo ji ga pripravili. Najprej se nam je predstavila in nam povedala, da ima eno hčerko in da je številka njene noge 40. Takoj smo spoznali, da je Janja zelo zanimiva pisateljica. No, to smo že tako vedeli iz njenih zanimivih knjig, ampak zdaj smo jo spoznali še na drug način. Naše srečanje je nadaljevalo s kvizom, pri katerem sta sodelovala Astrid Huber in Bine Barbarič.

Na skoraj vsa vprašanja sta vedela odgovoriti pravilno. Tudi kazni sta si prislužila in na koncu je zmagala Astrid. Za nagrado je dobila njeno knjigo.

Primož med nami

Gotovo ste že slišali za Primoža Suhodolčana in njegovega Ranto. No, Primož nas je v petek obiskal.

Prijatelji ga kličejo tudi Poppek, saj ima tak popek, da ga kar vleče k hrani. Ima še kar nekaj imen, a teh si nisem zapomnila, kajti svoje pripovedovanje je zaviil v humor in nenehno smo se morali smejati. Pošalil se je, da knjige nikakor ne morejo biti naša velika ljubezen, saj ni še nikogar slišal, da bi knjigi pripovedoval, da jo neizmerno ljubi.

Najdalj časa se je zadržal ob svoji domači živali. To je bil papagaj, katerega je naučil peti. Ampak ta papagaj je bil nekaj posebnega. Pel je malce nesramne pesmi, čeprav ga je pisatelj učil le lepih.

Nikakor se ni mogel izogniti ljubezni. Ko je govoril o njej, je na oder povabil »največjega za peljivca deklet« naše šole. Kar v nekaj jezikih ga je naučil povedati: »Ljubim te.« Pisatelj je tudi povedal, da zapeljuje dekleta 21. marca. Dekleta smo želela, da bi nam zapel podobno, kot jo je pel Ranta, a naš zapeljivec se ni dal prepričati. Od srca smo se nasmejali njegovim zgodbicam, ki jih je okrepil z odlično mimiko. Kaša, da je bil kot otrok zelo neroden, saj si je kar nekajkrat razbil glasvo. Morda pa je zato tak vese ljak.

Ura je prehitro minila. Tako je ostalo le še, da smo mu ob koncu zaželeli še veliko ustvarjalnega nemira.

Kaja Cigan, 7.c/9 OŠ Beltinci

Drugo nagrado pa je dobil učenec Mihael Cifer, ker po njenem mnenju najraje bere knjige (ha, ha, ha ...).

Pisateljica se je »spravila« tudi na učiteljice z vprašanjem, kako nekdo ve, da je pred njim na računalniku nekaj pisala učiteljica. Pravilni odgovor je bil, da so tipke razvrščene po abecedi.

Na koncu smo pisateljici postavile nekaj vprašanj.

NUŠA: »Katere knjige ste brali v naših letih?«

JANJA: »Ko sem bila stara približno toliko, kot ste zdaj ve, ni bilo takšne velike izbire knjig za najstnike. Brala sem predvsem dela pisateljev Branke Jurce in Ericha Kästnerja.«

MAŠA: »Večina pisateljev najprej napiše zgodbo in na koncu knjigi da primeren naslov. Ali ste vi pri tem izjema?«

JANJA: »Ja, tu pa sem izjema. Jaz najprej napišem naslov in potem pišem zgodbo okoli tega naslova.«

TINA: »Kje najraje pišete knji-

ge?«

JANJA: »Vse knjige napišem doma.«

NUŠA: »Ali nastajajo te knjige po resničnih dogodkih?«

JANJA: »Ja, nekatere pišem po resničnih dogodkih, nekatere pa nastanejo v moji domišljiji.«

MAŠA: »Po kakšni domišljiji so nastali naslovi vaših knjig?«

JANJA: »Nastali so po moji domišljiji iz nekaterih naših ljevanj in filmov.«

TINA: »Kdaj ste ugotovili, da ste nadarjeni za pisanje?«

JANJA: »Pisanje mi nikoli ni šlo od rok, ampak so me vsi poti vodile nazaj k književnosti.«

Od pisateljice smo izvedeli tudi veliko poučnih zgodbic iz njenega življenja. Vesele smo, da smo spoznali zelo zanimivo osebo, kot je Janja Vidmar.

Maša Štich,
Nuša Antolc,
Tina Zver, 8. b/9
OŠ II Murska Sobota

Čebelica se je izgubila

Čebelica je šla nabirat med. Odletela je nekam daleč in se izgubila. Zagledala je ptico in ga vprašala: »Veš mogoče, kje je čebelnjak?« Ni ji odgovoril. Nato je srečala muco in tudi njo je vprašala: »Veš ti, kje je čebelnjak?« Muca ji je odgovorila: »Ne vem.« Čebelica je letela dalje in zagledala žabo. Tudi njo je vprašala: »Veš, kje je čebelnjak?« Žaba ji je odgovorila: »Seveda vem, lahko te odpeljem tja.« In res jo je odpeljal v čebelnjak. Čebelica je bila presrečna.

Sarah Jančar, 3. c,
OŠ III M. Sobota

Pišite
po internetu:
joze.graj@p-
inf.si

Z učiteljem retorike Zdravkom Zupančičem o moči besed

V glavo si vtepajo črke, namesto da govorijo povzetke

Marsikomu je stopiti pred javnost prava nočna mora. Začnejo se ti potiti v roke, začne te dušiti in klecajo kolena. V tistem trenutku bi marsikdo raje sedel na stolu pri zobozdravniku kot bi spregovoril. Na glas in pred množico. In čeprav se marsikdo pripravi in ima zamisel, kaj vse bi povedal, dobi pred občinstvom tako tremo, da pove nekaj čisto drugega, in še to na kratko. Tako nekako je tudi dijakom in učencem v šoli. Govorijo v javnosti in še ocenjujejo jih, učitelji za oceno, sošolci pa tako. To ni enostavno. Le kako se počutijo učitelji, ki morajo celo uro predavati učencem in paziti, da jim ne popusti koncentracija? Samo spomnite se, kako so se nekateri v šoli vlekle kot neskončnost. Z učiteljem retorike, univ. dipl. režiserjem Zdravkom Zupančičem, sem se v Izobraževalnem centru Rakičan pogovarjala, kako pomembno je znati dobro govoriti.

Otrok se začne učiti govora že pri nekaj mesecih, potem pa pri

30 letih spoznaš, da ne veš govoriti ali kaj povedati.

To ni tragično. Retorika je zgolj prepričljivo govorjenje. Ni kaka pretresljiva znanost, saj vsi znamo govoriti - nekateri pač malo bolj prepričljivo, spet drugi malo manj. Pri dobrem govorjenju uporabljamo moč in čistost glasu, ki je pomembno orodje in orožje. Odpravljamo mašila, ki so lahko moteča, če jih je preveč. Bojujemo se za pozornost poslušalca. Pogled in stik z očmi sta močno orožje, pa volja do govorjenja in poudarjanje tudi. Ključna pa je dobra priprava. Včasih imaš za pripravo na govorni nastop na voljo nekaj dni, včasih eno uro, včasih pa le nekaj drobec časa, v katerih si prav tako lahko ustvariš načrt za govorjenje.

Tudi otroci že zelo zgodaj začnejo nastopati za oceno v šoli, na primer. Kaj bi svetovali učencem, dijakom, študentom, ko odgovarjajo za oceno, za uspeh ...?

Otroci imajo težave z nastopom, kadar so jih vzgajali za negovorce. Ne znajo se osredotočiti na vsebino in na

tisto, kar je treba povedati. Ukvarjajo se predvsem s čustvi, zaskrbljeni so, bojijo se učitelja, zmedejo jih razne okoliščine ... in na ta način ne zmorejo posredovati svojega znanja. Ravno tako se mnogi učenci ne znajo pripraviti na nastop. Učijo se tako, da berejo, v glavo si vtepajo črke, namesto da bi govorili povzetke in si pripravili miselne vzorce za predloge.

Marsikdo vzgaja svoje otroke, učence v smislu: Bolje, da nič ne poveš, kot da poveš in poveš napačno. To jih zaznamuje tudi v odrasli dobi.

Bojijo se govoriti tudi zato, ker učitelj velikokrat išče in brska za neznanjem. Namesto da bi spodbujal. Molk pa je lahko zelo zgovoren, tako ali drugače. Je stvar presoje in okoliščin. Včasih molčiš, pa pravijo - ta človek je pa res moder. Bogve, kaj si misli. Pa si tisti nič ne misli. Je vesel, da mu damo mir. Lahko pa človek molči v resni razpravi in izgubi verodostojnost ali še huje - slednjič le spregovori in sum, da ni ravno bister, se potrdi!

Marsikdo rad reče, govorim, pa me nihče ne posluša. Lahko, da je to doma, v družbi, v službi ali šoli. Tudi učitelji se velikokrat pritožujejo nad tem, da so otroci nezbrani in jih ne poslušajo. Kdo je pri tem kriv, učenci ali učitelji, govornik ali poslušalec?

Če nekdo slabo govori, ga ponavadi nihče ne posluša. Ne obstaja suhoparna vsebina, če imamo željo, da jo dobro predstavimo.

Volja do govorjenja in nastopanja je najmočnejše orožje v bojevanju za pozornost poslušalcev. Če nas ne poslušajo ali ne razumejo, je krivda vselej na strani govornika.

Koliko pa je pomembna prva beseda, prvi stavek?

Prve besede imajo veliko moč. Prve besede pritegnejo ali pa ne pritegnejo. Modro se je dobro pripraviti prav na začetek našega nastopa, čeprav so najbolj učinkovite spontane prve besede, tiste, ki jih narekujejo poslušalci in okoliščine.

A. Nana Rituper Rodež

Vaše pesmi

Ljubezen

Tisto, kar ti zmeša glavo,
tisto, kar ne smeš vzeti kot zabavo,
tisti, tisto je ljubezen.

Po tem, ko ne veš več seštevati,
ko ne veš misliti,
ko se ne veš več umiriti,
potem veš, da si zaljubljen.

Takrat samo sanjaš,
nič, čisto nič ne slišiš,
ne vidiš,
takrat se samo motiš in blefiraš
in, in ... ljubiš.

Ko več ne veš, kaj je ljubezen,
ko misliš, da ta več ne obstaja,
ljubezen nadomesti le bolezen.
Ta te umiri in prizemlji.

Vid Bojnec

Biserna solza

Biserna solza, grenak nasmeh,
zdaj žalosten je tvoj pogled,
počutiš se ujet med štirimi stenami
in gledaš me po strani.
Rad svoboden bi bil,
a jaz ujela sem te,
ljubezen je zate boleča stvar,
če potrudiš se, ne bi bilo zaman.
Zate ljubezen je kot roman,
prebereš ga in ga vržeš stran.
Biserna solza, grenak nasmeh,
zate ljubezen je greh
in ne veš, da ljubezen boli,
če ljubita se dva,
kot bi se lahko midva,
a tebi ni za to,
pustila bi te, pa ni lahko.

Sonja

Povej

Rada te imam! Boš kaj rekel?
Se boš smejal?
Izvedela si, da te imam rada,
pa nič ne rečeš.
Povej mi, če čutiš enako.
Izvedel si, da te imam rada,
pa nič ne poveš.
Se ti zdim smešna?
Zakaj molčiš?
Zakaj samo strmiš?
Povej, zakaj?

Alenka

Vaša čustva

Ko te ni!

Se še spomniš, koliko časa je minilo od takrat, ko sva postala nerazdružljiva. Skupaj sva praktično vsak dan in vsak delček mojega telesa čuti s tabo. Skupaj si ogledava kakšen film, čeprav imava različne okuse, skupaj hodiva po trgovinah, čeprav tebe ne zanimajo tiste, kot mene, pa še veliko je vsega, kar počneva skupaj. Navadila sva se drug na drugega. Danes si težko predstavljam življenje brez tebe. Včasih bi bila rada malo sama, hodila bi na konce in kraje, kot sem hodila nekoč. Morda bi bilo dobro, da bi si vzela kakšen dan ali vsaj kakšno uro zase. Ampak, ko te ni, ne vem, koga naj vprašam »Kaj pa ti misliš?« ali pa debatiram o filmu. Brez tebe mi je dolgčas in ne vem, kaj bi si brez tebe začela. Upam, da tudi ti misliš enako.

Monika

Delimo vstopnice za žur

Repriza najbolj norih žurov

V petek, 12. decembra, se bo zgodil v diskoteki Oxygen že 5. Intelkta party. Gre za tradicionalno zabavo, na kateri so povabljeni maturanti, ki so z agencijo preživeli najbolj 'odtrgan' teden svojih srednješolskih dni, in dijaki tretjih letnikov, ki bodo mogoče z agencijo potovali v naslednji sezoni. Običajno se žura udeleži od 700 do 850 maturantov, pripravljajo pa tudi zanimiv program - poleg DJ Bertija bodo imeli revijo spodnjega perila, ne bo pa manjkalo zabavnih in nagradnih iger, ki jih po meri srednješolskega žepa in glasbenega presenečenja. V prejšnjih letih so igrali Magnifico, Petar Grašo, Pero Lovšin in Soul Fingers. Na žur in prijazno je organiziran avtobusni prevoz iz Lendave, Beltince, M. Sobote, G. Radenec in drugih krajev Slovenije (LJ, MB, CE...). Vsak teden do žura bomo podelili pet vstopnic.

KUPON ŠT. 1

Vaša naloga je, da odgovorite na nagradno vprašanje. Zakaj so koristni maturantski in absolventske izleti?

- da spoznaš, česa vse so sposobni tvoji sošolci in sošolke
- da se naučiš vse o »slemerjih«, »exu« in jutranjih mačkah
- da spoznaš novo deželo in kulturo
- drugo

Če ne veš odgovora, pa nam pošlji fotoburžo, ki je nastala na maturantskem ali absolventske izletu. Med pravilno izpolnjenimi prispelimi kupončki bomo izžrebali pet nagradencev, ki jim bomo podelili vstopnico, ki vključuje tudi prevoz. Odgovore pošljite do 8. decembra na naslov Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota.

Anketa

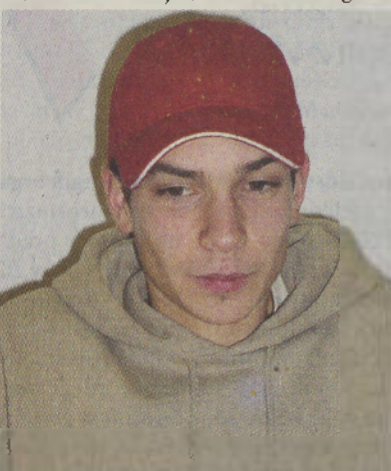
»Malo vaje in to je to«

Vedno več je trenutkov, ko se najdemo pred množico, ko je treba nekaj povedati, pa naj bomo na to pripravljeni ali ne. Nekateri s tem nimajo težav, drugim se posuši grlo in zatresejo hlače. O tremi, javnem nastopanju in motivaciji smo povprašali dijaka Gimnazije Franca Miklošiča in učiteljico OŠ Veržej.

Dijakinja Staša Tkalec, Rakičan: »Osebnostno nimam. Vendar vem, da imajo nekateri s tem težave, ker se bojijo, da se bodo zmotili, da bodo kaj narobe povedali, zato mislim, da je dobro, da imamo v šoli čim več seminarov, nalog in ustnega odgovarjanja, ker tudi to zmanjšuje tremo. Ko nastopaš, se mi zdi najbolj pomembno, da deluješ umirjeno, samozavestno, si zaupaš, da govoriš jasno in razločno, da obvladaš ce-

lotno situacijo, skratka, da držiš vse niti v svojih rokah. Prepričana sem, da ni neznanimiv teme. Vse je odvisno od tega, kako govorci temo predstavi. Če poudarja zanimive stvari, so tudi matematični integrali lahko zelo zanimivi.«

Dijak Uroš Sobočan, Črnelavci: »Že kot otrok sem hodil v glasbeno šolo, in ko si manjši, nimaš takšnega st-

rahu kot takrat, ko si starejši. Zato sem se nekako navadil, da pred nastopi nimam posebne treme. Pa tudi na gimnaziji so nas že od prvega letnika privajali na nastopanje v javnosti. Ko moram predstaviti kakšno seminarsko, posebnih priprav na predstavitev nimam. Malo vaje in to je to. Razmislim o tem, kaj bi rad povedal, in nato napišem oporne točke, ki jim sledim. Pomembno je, da med nastopom ne izgubiš rdeče niti in da govoriš razločno.«

Delavnice v Kriznem centru za mlade

V kriznem centru za mlade v Lendavski 15 v Murski Soboti (za Lendavskimi bloki) pripravljajo v teh dneh ustvarjalne delavnice. Potekajo vsak dan od 2. decembra v dopoldanskem času od 10. do 12. ure ter v popoldanskem času med 15. in 18. uro. Ob tej priložnosti bodo predstavili dogajanje, delovanje in namen varne hiše za otroke in mladostnike. Vabljeni so tako otroci kot odrasli in vsi tisti, ki jih zanima, kam se lahko umaknejo otroci, ki so v stiski. Skupaj z Dušico, Francem, Gregorjem in Simonom pa boste lahko v tem času izdelovali okraske in voščilnice.

A. N. R. R.

Učiteljica Milena Sabotin, Veržej:

»Motivacija je zelo pomembna, saj je od nje odvisen celoten pouk. Zelo pomembno se mi zdi, najti stik in zaupanje z učenci, ter v razredu vzpostaviti sproščujoče razpoloženje, čeprav je disciplino treba obdržati. Pomembna je uvodna motivacija, ki pa je odvisna od razreda in predmeta, ki ga poučuješ. Učence recimo lahko motiviraš z zanimivostmi iz medijev, ki so jih gledali tudi učenci, in jih navežeš na snov, ki jo obravnavas. Jaz mislim, da ima vsak učenec tremo, konec koncev jo imamo tudi mi učitelji, saj gre vendarle za javni nastop. Za zmanjšanje treme učenca je pomemben odnos med učiteljem in učencem. Pri večini predmetov je tako, da če učenec odgovarja, ostaja v klopi in sedi. Seveda ga s spodbujanjem, tudi če pove napačen odgovor, ne zabijemo in mu ne rečemo, da je to čisto zanič, pač pa skupaj z njim poskušamo oblikovati pravilen odgovor.«

Vanja Poljanec, fot: V. P.

Kje so mladi Radgončani?

Gornjeradgonsko mladinsko društvo Grom je pripravilo v novembru kar nekaj prireditev, ki so potekale v okviru preventivnega boja proti drogam. Zadnja v sklopu naj bi bila t. i. stripovska delavnica za mladino in odrasle. Zanimiv dogodek je napovedovalo tudi vabilo na radgonski spletni strani, kjer je bilo napisano nekaj o zgodovini stripa in pomenu stripa skozi čas, še več pa o tem, kako zanimiva, kompleksna in hkrati komunikativna je lahko ta likovna zvrst. Organizatorji so predstavili tudi kratek potek delavnice, ki naj bi jo vodil Gornjeradgončan Damijan Sovec, prof. lik. um., ki se v zadnjih letih aktivno ukvarja s stripom in karikaturami, ki jih objavlja v številnih domačih in tujih časopisih in revijah, sodeloval pa je tudi na več mednarodnih stripovskih razstavah in festivalih. Toda vsa ta priporočila za mlade Gornjeradgončane tokrat očitno niso bila dovolj. Čeprav so bile druge prireditve solidno obiskane, se na to perspektivno delavnico ni prijavil nihče. C. K.

Znižanje krvnega tlaka po naravni poti

Naravne poti naj se uporabljajo zlasti na začetku zdravljenja, saj se lahko bolnik tako izogne prehitremu delovanju stranskih učinkov zdravil

Tako naj raje uporablja vodne terapije po Kneippu s kratkimi mrzlimi dražljaji v obliki oblivov, obkladkov ali kopeli. S tem bo izboljšana regulacija krvi skozi vegetativni živčni sistem. Tudi ultravijolična oziroma sončna svetloba deluje dobrodejno, saj vzbuja nastanek vitamina D v telesu. Ob tem pa je zelo pomembna sprostitev. Z različnimi vajami podnevi in tudi zvečer je mogoče bistveno ublažiti stres, še posebej, če mu je človek izpostavljen dalj časa.

S pomočjo savne si lahko bolniki krepijo vegetativni živčni sistem. Za ohlajanje je najboljša prha. Bolniki se lahko previdno potapljajo v mrzlih bazenih, vendar le tisti, katerih krvni tlak je kolikor toliko stabilen.

Kako pa s telesno aktivnostjo?

Telesna aktivnost je še posebej učinkovita pri mladih ljudeh. Ugodno vpliva na krvni tlak, zato je smiselna vsakodnevna vadba v različnih oblikah vsaj 30 do 40 minut. Med njo spadajo tudi hoja, joga, kolesarjenje ali plavanje. Kdor se prvič ali po daljšem času znova telesno aktivira, naj se pred tem posvetuje z zdravnikom.

Združenje potrošnikov Pomurja svetuje

Nečistoča in mrčes na dopustu

Potrošnik, ki se je oglašil v naši pisarni, je povedal, da je bil z družino na letovanju. Žal pa njihovo počutje v apartmaju ni bilo nič kaj prijetno, saj je bil le ta zelo umazan, poln mrčesa in mravelj, našli pa so celo škorpiona, kar pa je bila zanje še posebna nevarnost, saj so imeli majhnega otroka. Takoj po končanem dopustu je podal reklamacijo na opravljeno storitev. Žal je od turistične agencije prejel negativen odgovor, izgovor, za takšno stanje pa so pripisovali vročini in da se je pač mrčes zatekel v hladnejše prostore. Ker z odgovorom ni bil zadovoljen, nas je prosil za pomoč.

Najprej je treba povedati, da agencija ni ničesar zanikala, prav nasprotno, s tem, ko so napisali, da se je mrčes iz takšnih ali drugačnih razlogov zatekel v njihov apartma, so napako priznali, zato smo na podlagi frankfurtske tabele zahtevali delno vrnitev kupnine, kar je ena od možnosti po Zakonu o varstvu potrošnikov (37. člen). Ker so napako povrnili tudi del vplačane kupnine. Čeprav so vrnili nekaj tisočakov manj, kot smo zahtevali, je bila stranka zadovoljna.

Uradne ure v pisarni v M. Soboti: telefonsko in osebno svetovanje v ponedeljek in sredo od 10. do 13. ure, v torek in petek osebno svetovanje po predhodnem naročilu. Tel.: (02) 534 93 90, faks: (02) 534 93 91, Trg zmag 4, p. p. 207, 9101 M. Sobota.

Uradne ure v pisarni v Ljutomeru: četrtek – telefonsko in osebno svetovanje od 10. do 13. ure, Vražova 1 (občina, III. nad.), Ljutomer. Tel.: centrala (02) 584 90 44 – int. 75, faks: (02) 581 16 10.

Andrej Cimer, vodja pisarne

POMURSKA LEKARNE

www.pomurske-lekarne.si

razkrivajo zdravilne skrivnosti

Kronično vensko popuščanje

Kronično vensko popuščanje je zelo pogosta bolezen, ki prizadene predvsem starejše ljudi. Je opravilna nepravilnost, ki jo povzroči moteno vračanje krvi iz okončin v srce. Ker je napredujoča bolezen, jo je treba zdraviti že pri najzgodnejših simptomih, da se izognemo zapletom, kot so krčne žile, oteklina in venske razjede na nogah.

Vzroki za nastanek krčnih žil

Najpogostejši vzrok za nastanek krčnih žil so okvarjene venske zaklopke. Ker se nezadostno zapirajo, se ustvari obraten tok krvi – venski refluks. Stalno zvišan venski tlak naredi majhne žile in kapilare prepustnejše in nastanejo edemi. Spremembe večinoma prizadenejo spodnjo tretjino noge, kjer je venski tlak najvišji.

Pomembnejši dejavniki tveganja za nastanek krčnih žil so:

- genska nagnjenost,
- staranje,
- čezmerna telesna teža,
- hormonski dejavniki pri ženskah (večkratna nosečnost, menopavza, peroralna kontracepcija)
- in življenjski slog, poklic (dolgotrajno sedenje, delo stoje).

Simptomi

Bolezen spremljajo različne težave, noge so boleče, težke in utrujene, pečejo, srbi, zatekajo

zlasti v gležnjih in stopalih, nemirne so in prebujajo z nočnimi krči.

Blago razširjene vene (varice) prve kažejo na kronično vensko popuščanje, oteklina so naslednji znak. Noge zatekajo čez dan, v mirovanju in ponoči pa oteklina splahnijo. Podnevi se stopnjujejo, hujše so po dolgotrajni stoj ali sedenju. Prej prizadenejo ženske kot moške. Težave pri ženskah so nadležnejše pred menstruacijo, še zlasti spomladi.

Venske oteklina so najbolj vidne na mečih in gležnjih. V napredovalnih stadijih se koža zaradi bioloških sprememb temno obarva in otrdi. Končni in najhujši kožni zaplet so dejavne venske razjede na nogah.

Simptomi kroničnega venskega popuščanja postanejo v toplem letnem času izrazitejši.

Zgodnje zdravljenje in preprečevalni ukrepi upočasnijo napredovanje bolezni v hude zaplete, kot so oteklina in venske razjede na nogah.

Kaj lahko storite sami

Izogibajte se položajem, ki povečajo venski zastoj, dolgotrajnemu stanju in sedenju ter dvigovanju težkih bremen, zmanjšajte čezmerno telesno težo, ker obremeni tudi vene, ukvarjajte se s športom (hitra hoja, plavanje, kolesarjenje ter hoja po stopnicah dejavno krepijo mišično vensko črpalko).

Okna odprimo na stežaj

Od poletja so ostali le spomini, radiatorji ali druga grelna telesa so topla, tesno zaprta okna ohranjajo prijetno toploto v domu ... Kaj pa svež zrak? Zračiti moramo tudi takrat, ko je doma prijetno toplo in nas stresa ob misli na mrzel zrak na prostem. Če prostorov ne bomo dovolj zračili, jih vlažen zrak ne bo mogel zapustiti, zrak bo vedno bolj nasičen z vlago in do nastanka zdravju škodljive plesni ni več daleč.

Zračiti moramo pravilno kratko, pogosto in intenzivno. Kratko pomeni približno tri minute, pogosto pomeni približno 10-krat na dan (če se v glavnem zadržujemo v enem prostoru), intenzivno pa, da okna odpremo na stežaj. Najboljše zračenje je preprih. Na redimo ga tako, da odpremo vrata ali okna na dveh straneh stanovanja ali hiše. Vlažen, izrabljen zrak bo preprih dobesedno odnesel iz stanovanja. Idealno je, če lahko med zračenjem zapremo grelna telesa. Ne samo, da prihranimo pri kurjavi, tudi zračenje je učinkovitejše. V glavnem velja, da zračimo vse prostore zjutraj in zvečer, tudi če je zunaj minus ali če dežuje. Nikoli ne zračimo ene sobe za drugo. S tem omogočimo vlaženemu zraku, da se »seli« iz sobe v sobo, namesto, da bi ga nagnali na prosto. Prav tako je nesmiselno imeti okna dolgo priprta. Samo stene bomo shladili, za njihovo ponovno ogrevanje pa porabili ogromno energije in denarja.

Ob 1. decembru – svetovnem dnevu boja proti aidsu

»Številnih ljudi, ki trpijo zaradi aidsa, ne ubije samo bolezen, ampak stigma, ki spremlja vsakega, ki je okužen z virusom hiv ali aidsom.«

(Nelson Mandela)

Svetovna zdravstvena organizacija vsako leto oblikuje enotno geslo za 1. december, ki je rdeča nit dogajanj po svetu. Drugo leto zapored je poudarek na boju proti stigmati in diskriminaciji okuženih in obolelih za aidsom.

Z geslom Živi in pusti živeti želi SZO ozvesti svet, da je hiv oziroma aids mogoče ustaviti s posredovanjem informacij o zaščiti in znanjem o načinih prenosa. Samo z znanjem in informacijami se lahko borimo proti tabujem, premagujemo strah, ignoranco, krivice in predsodke, povezane z okužbo. Letos so pod geslom Skupaj premagajmo strah, sramoto, izoliranost in krivico po vsej Sloveniji potekale številne prireditve in aktivnosti, s katerimi izražajo ljudje svojo podporo prizadevanjem za večjo osveščenost. Z usklajeno akcijo ter pripeto rdečo pentljo, ki je simbol boja proti aidsu, sporočajo, da so solidarni in da se zavedajo, da so diskriminacija okuženih in bolnih, socialna izolacija in socialna smrt velikokrat še hujši kot težave, povezane z okužbo in boleznijo.

Ob 1. decembru – svetovnem

dnevu boja proti aidsu so v Pomurju potekale naslednje aktivnosti: Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota je v sodelovanju s Srednjo zdravstveno šolo Murska Sobota in Splošno bolnišnico organiziral informativno stojnico.

Srednješolci in med. sestre so razdeljevali zdravstvenovzgojni material, pentlje in kondome.

Na 26 pomurskih osnovnih šolah in na štirih v drugih slovenskih regijah so potekale akcije podpisovanja v znak solidarnosti in ozaveščenosti ter proti stigmati in diskriminaciji okuženih in obolelih za aidsom. Šolam smo poslali povabilo za sodelovanje v akciji, gradivo, ki smo ga dobili od IVZ, priložili smo tudi papir, zvit v rolo ... V tem je posebnost akcije, ker smo na koncu zbrali vse role s podpisi, ki jih bomo sestavili v nekaj sto metrov dolg trak ...

V aktivnosti Zavoda so se vključili tudi Območno združenje RK Murska Sobota in mentorji RK v osnovnih šolah. Sodelujemo tudi s MIKK – Murska Sobota (Mladinski informativni kulturni klub), ki je na ta dan razdeljeval materiale IVZ. Občina Turnišče, mladinska in

nekaj drugih organizacij in društev so organizirali informativno stojnico pred banko. Na vse srednje šole, v zdravstvene domove, zdravilišča, lekarne, območna združenja Rdečega križa v Pomurju smo poslali plakate, letake, rdeče pentlje in dopis o letošnjem geslu ter o spodbudi, da se spomnimo svetovnega dneva aidsa.

Tudi v zdravstvenih domovih v Murski Soboti, Ljutomeru, Lendavi in Gornji Radgoni so razdeljevali zdravstvenovzgojno informativno gradivo: letake, zgibanke, brošure, rdeče pentlje in kondome.

Prim. mag. Branislava Belović, dr. med., vodja oddelka za socialno medicino

Cene na tržnicah

Sadje in zelenjava	Murska Sobota	Gornja Radgona	Ljutomer	Maribor
Jabolka	200	200	150	150-220
Hruške	300	390	400	420
Pomaranče	350	420	250	400
Limone	300	390	280	390
Banane	150-200	200	150-200	200
Kivi	750	710	500	700
Solata kristalka	400	470	550	480
Solata puterica	400	370	550	530
Zeleno zelje	100-120	140	130	130
Rdeče zelje	140	240	180	220
Radič	500	520	250	490
Kumare	250		500	490
Korenček	300	350	200	290
Paradižnik	350	510	400	550
Paprika	400	510	500	400
Čebula	150	170	80-130	160
Čebula srebrnjak		360	300	370
Endivija	350	360	350	350
Črna redkev		310	300	300
Mango		800	800	890
Peteršilj	600	680	600	690
Cvetača	500	520	400	490
Fižol (zrnje)	450-500	420	460	495
Zelena	350	450	400	430
Jajca	20-26	25	24	22-26
Domači med	1.000-1.200	1.100	830-1.030	1.100
Rdeče grozdje	450		600	590
Belo grozdje	350-450	550	500	510
Orehi jedra	1.000-1.500	1.400	1.200	1.450
Kislo zelje	400	350	250	330
Suhe slive		1.400	800	990-1.390
Ananas	700	710	600	650
Grenivke	550	490	340	490
Suhe fige		1.000	900	850
Šampinjoni	900	900	700	900

BESEDE MODE

Kitajske skodelice, skrbno pospravljene v omari, nam brez uporabe ne prinašajo zelenih užitkov. Čeprav ekstravagantne nogavice pod kolenom ali nad njim nimajo dosti skupnega s skodelicami, dostikrat le prepogosto ostajajo v omari »za boljše priložnosti«. In velikokrat ostanejo pozabljene.

Nadkolenke

Udobje je odvisno le od nekaj preprostih elementov, med katerimi sta lahko tudi toplota in mehkooba. Zamenjava za toplo jutranjo blazino se zdi nemogoča, saj se moramo vsak dan znova zadovoljiti s približki. Ena od prvih reči, ki jih počnemo zjutraj, je vsakdanja rutina oblačenja nogavic, bodisi bombažnih nogavičk ali tistih iz najlona do kolen. Opazimo jih le, ko so resnično vpadljivih barv in pokukajo izpod oblačil. Čeprav jih hlače dostikrat pokrivajo, nam lahko dajejo tudi skriti občutek udobja in privlačnosti, ki jo izžarevamo navzven. Podobno se nam dogaja s spodnjim perilom, ki pravzaprav še najbolj razvaja nas same. In tisto, kar nas dela zanimive in drugače, je ponavadi očem skrito.

Nove so nadkolenke, ki smo jih srečevali v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Danes jih ponujajo v različnih naravih in umetnih materialih ter mešanicah obeh, skupaj z elastanom. Vzorci so različni: od tistih s tipičnih smučarskih puloverjev do imitacije različnih mrež, črt in rož. Zraven se poda mini krilo z gubami, ki spominja na deško šolsko uniformo iz zgodovine ali kakšnih ameriških nadaljevanj.

Nadkolenkam in mini krilu se podajo visoki škornji, ki so visoki toliko, da še odkrivajo vzorec nadkolenk, hkrati pa dajejo nogi potrebno zaščito. Opazimo lahko, da se znova kombinirajo različni in maksi oblačilni elementi, pri katerih je treba paziti, kako se padajo z razmerji našega telesa.

Tatjana Kalamar M.

Z našega štedilnika

BRATKO ČASAR,
mestni mojster
v kuhinji Diana

Juha iz koromača

100 g koromača, 60 g čebule, 10 g česna, 150 g krompirja, 50 g masla, 1500 cl vode, 10 cl kislega smetane, sol, beli poper, lovorjev list
Juha se opere. Odstranimo manjše zelene lističe in jih sesekljamo. Preostali koromač narežemo na kocke, prav tako tudi čebulo, stresemo v vrelo vodo in na polovici masla malo prepražimo. Dodamo sesekljan česen in na kocke narezan krompir. Premešamo in zalijemo z vodo ter začnimo s soljo, belim poprom in lovorjevim listom. Kuhamo do mehkega. Odstranimo lovorjev list in pretlačimo. Na novno pristavimo, dodamo kislo smetano in na ostanku masla prepražimo sesekljane lističe koromača. Počasi prevremo in vroče ponudimo.

Sesekljan zrezek s skuto

150 g mletega pustega svinjskega mesa, 200 g skute, 1 jajce, 1/2 pecilnega praška, 40 g čebule, 15 g česna, 2 cl olja, 10 g sesekljane peteršilja, sol, poper, 30 g drobtin, maslo za prečenje

Svet leta
prim. mag. Dragoslava Beloviča, dr. med. in
Gordana Toth, univ. dipl. inž. živil. tehn.

Špinača v naši vsakodnevni prehrani

Pa nadaljujmo z zelenjavo zelene barve. Tokrat bo beseda o špinači.

V preteklosti so špinačo imenovali »kraljica zelenjave« in so jo priporočali pri vseh vrstah slabokrvnosti, pri motnjah delovanja srca, pri boleznih ledvic, slabi prebavi in hemeroidih ter pri vseh stanjih oslabelosti in pomanjkanja vitalnosti.

Špinačo so najprej začeli pridelovati na Kitajskem. Je enoletna rastlina iz družine lobodovk. V začetku razvije rozeto, ki ima, odvisno od sorte, temno do svetlo zelene liste na krajših ali daljših listnih pecljih. Ko jo začnemo pobirati, je visoka 20 do 30 cm. Pod vplivom dolgega dne začne iz rozete poganjati cvetno steblo.

Špinačo priporočajo za dierno prehrano, saj vsebuje 100 g špinače le 20 kcal. Vsebuje zelo veliko kalija, kalcija, magnezija, klor, natrija, fosforja in žvepla. V špinači najdemo tudi veliko vitamina C, provitamin A ali karoten, vitamina E in K ter vitamine iz skupine B. Temno zelene sorte špinače vsebujejo tudi zelo veliko klorofila. Številne raziskave so pokazale, da špinača pomaga preprečevati raka. Posebej je priporočljiva za nekdanje kadilce, saj sodi na vrh seznama prehrane tistih ljudi, ki malo obolevajo za vsemi vrstami raka, še posebej za rakom debelega črevesa, danke, požiralnika, želodca, prostate, grla, rakom materničnega vratu in pljuč.

Špinača pa vsebuje tudi škodljive nitratre. Teh je več v sortah, ki imajo mehurjaste liste, in v tisti špinači, ki raste v zemlji, ki je pregnojena z dušikom. Dušika je tudi več v listnih pecljih, zato pobirajte špinačo brez pecljev. Pred zamrzovanjem je treba špinačo blanširati, saj se tako v vodo izloči

Pred spanjem

Če zvečer težko zaspimo, si pred spanjem privoščimo skodelico toplega mleka ali kakava. Mlečni napitki namreč poleg triptofana, »sprostitvenega« hormona, vsebujejo tudi kalcij, ki prav tako ugodno vpliva na spanje. Večerni obroki naj bodo sicer lahki, a bogati s škrobom (testenine, riž, korenasta zelenjava), ki spodbuja nastajanje triptofana v telesu. Zraven si privoščimo zeleno solato ali prilogo iz zelene. Nekatere raziskave so namreč pokazale, da snovi v tej zelenjavi delujejo pomirjevalno.

Alergični zaradi kajenja

Kajenje po najnovejših ugotovitvah danskih znanstvenikov povečuje tudi tveganje pojava tako imenovanih kontaktnih alergij ali alergičnih reakcij na koži. Najpogostejši kontaktni alergen je nikelj, ki ga je pogosto mogoče najti v uhanih, drugem modnem nakitu in gumbih. Rdečica in srbečica, ki se pojavljata na koži po stiku z njim, sta neprijetni in nadležni. Kot njihove ugotovitve povzema strokovno časopisje, so bile pri več kot tisoč moških in ženskah med 15. in 69. letom, ki so sodelovali v raziskavi, kontaktne alergije pogostejše pri kadilcih kot nekadilcih.

Orehove rezine

Sestavine za biskvit: 18 cl kisle smetane, 130 g sladkorja, 1 jajce, 40 g masti, 1/2 vanilin sladkorja, 1/2 pecilnega praška, za nožev konico sode bikarbone, 65 g mletih orehov, 160 g moke

Sestavine za rumov sirup: 5 cl rum, 4 cl vode, 40 g sladkorja

Sestavine za kremo: 35 cl mleka, 1 vanilin pud. 100 g sladkorja v prahu, 40 g mletih orehov, 120 g margarine

Jajce, sladkor, vanilin sladkor in mast penasto mešamo, ko naraste za tri četrtine, dodamo kislo smetano in še mešamo. Dodamo mlete orehe in moko, ki smo ji primešali pecilni prašek in sodo bikarbono. Parohlo premešamo. Maso damo v pomaščen in pomokan pekač. Segati sme 1,5 cm visoko. Pečemo 35 do 40 minut pri 170 °C. Pečen in ohlajen biskvit razrežemo na 3 enake dele. S tremi četrtinami kreme premažemo biskvitne plošče, ki smo jih navlažili z rumovim sirupom, s preostankom kreme pa namažemo zunanjo stran. Pustimo, da se vse skupaj malo prepoji.

Priprava sirupa

Vodo, rum in sladkor prevremo in nekoliko ohladimo.

Priprava kreme

Puding zmešamo z malo mrzlega mleka. Preostalo mleko pristavimo, in ko začne vreti, vmešamo razmešan puding. Ko se zgosti, odstavimo in pustimo, da se ohladi. V ohlajen puding zmešamo mlete orehe. Posebej penasto umešamo maslo in sladkor v prahu, dodamo ohlajen puding in vse skupaj dobro razmešamo.

od 40 do 70 % vseh nitratov. Tudi pri nas odraslih se nitrat veže z amini v nitrozoamine, ki so kancerogeni. Teh je dosti v pogreti špinači, zato špinače nikoli ne pogrevajte.

Špinačo vedno pripravljajte z mlekom, da se škodljiva oksalna kislina veže s kalcijem iz mleka in se tako izloči iz organizma.

Špinača naj ima pomembno mesto na naših jedilnikih, obvezno pa upoštevajmo zapisana priporočila.

Špinačna pita po grško (za 10 oseb)

Iz knjige »Ta dobra zdrava hrana«

- 1 kg drobno nasekljane špinače

- 500 g drobno sesekljane para

- 300 g svežega sira (feta ali mozzarella)

- 1 drobno nasekljana čebula (manjša)

- koper, sveža meta

- 2 jajci

- 40 g olja

- 500 g vlečenega testa

Špinačo operemo in na hitro oparimo. Čebulo in por pražimo na polovici olja, da porumeni. Odstavimo, dodamo špinačo, grobo zmečkan sir in stepeni jajci. Začinimo s soljo, poprom, svežo meto in koprom ter dobro zmešamo. Na naoljen pekač položimo 5 plasti vlečenega testa. Naložimo špinačo, jo skrbno razprostrimo po pladnju in pokrijemo s petimi plastmi vlečenega testa, ki jih malo premažemo z oljem. Pito z ostrim nožem razrežemo na porcije, damo v ogreto pečico in pečemo 40 do 50 min pri 200 °C.

Na osebo: 260 kcal, 6,5 g maščob, vlaknin: ++.

Moje rože

Božična zvezda – lepotica decembra

V najlepšem času pričakovanja zažari v svoji lepoti lončnica, imenovana božična zvezda (*Euphorbia pulcherima*) ali božičnica. Najbolj nas navdušujejo sorte v rdečih tonih, pojavlja pa se tudi v drugih odtenkih, predvsem v krem, roza ali beli barvi. Prelep okras pri božični zvezdi so ovršni listi (brakteje). Ti so ponavadi zvezdasto razvrščeni in so večji kot drugi listi. Novejše sorte imajo okrasne tudi zelene liste, ki so belo marmorirani.

Njena domovina je Mehika. Tam raste tako kot pri nas npr. španski bezeg 1.5 m visoko. Danes jih pozna ves svet. V prodaji jih lahko dobimo od majhnih z enim cvetom do velikih in razvejanih z več vrhovi. Cveti od decembra do pozne pomladi. Poskrbeti moramo za prave razmere za nadaljnjo vzgojo. Zahteva ustrezno svetlobo. Najbolj ji ustreza prostor ob oknu. Šotni substrat, v katerega je posajena, se nikakor ne sme izsušiti. Zalivamo jo s postano mlačno vodo. Med cvetenjem uporabljamo gnojilo, ki je namenjeno prav božičnicam.

Občutljiva je za suh zrak, prepih in prevroč prostor. Temperatura naj bo med 12–20 stopinj C. Mnogi ljubitelji jo ohranijo več let. Po cvetenju jo moramo porezati in čez leto postaviti na prosto pod grm. Večkrat jo pregledamo, če je ne napadajo škodljivci. Jeseni jo prenesemo v toplejši prostor, presadimo in pognojimo. Rastlina bo ponovno zacvetela. Poganjke, ki smo jih porezali, porabimo za potaknjence, za nove rastline.

Če listi na božičnici rumenijo in se zvijajo, je v prevročem prostoru.

Pozimi ni lepšega okrasa kot okno z božičnimi zvezdami v izbranih okrasnih loncih. Božična zvezda je praznična lončnica in tako tudi vpliva na naše razpoloženje. Uporabljamo jo tudi za okras kot rezano cvetje, saj z majhnimi dodatki, npr. belimi perlami, naredi pravo vzdušje. Z božično zvezdo si lahko popestrimo tudi delovno mesto.

Olga Varga

Hoja ali tek?

Ste prepričani, da je tek boljši način rekreacije kot hoja? Pet kilometrov teka ali pet kilometrov zmerno hitre hoje – športni strokovnjaki pravijo, da med prvo in drugo obliko rekreacije ni bistvene razlike.

Res je, da med tekom naš organizem pokuri več kalorij na minuto, saj srčni utrip narašča hitreje kot pri hoji. Med hojo pa srčni utrip narašča počasneje in telo počasneje kuri kalorije, vendar to še ne pomeni, da je tek boljši oziroma učinkovitejši način rekreacije. Pomanjkljivosti hoje namreč »odtehta« čas, ki ga porabimo, da prehodimo pet kilometrov. Povedano drugače, naš organizem med hojo sicer počasneje kuri kalorije, toda končni rezultat ni slabši kot pri teku. Raziskave so pokazale, da je za zmanjšanje telesne teže hoja prav tako učinkovita kot so tek, aerobika ali kakšna druga oblika telesne aktivnosti. Ženske, ki so trikrat na teden hodile na aerobiko, v štirih mesecih niso izgubile nič več kilogramov kot tiste, ki so si trikrat na teden omislile malce bolj hitro hojo, na primer, namesto dvigala pa so »uporabljale« stopnice.

Nagrajenci priloge VESTNIKOVE KRIŽANKE (13. 11. 2003)

1. AVTOBUSNI PROMET Murska Sobota, d. d.
ANGELA BOŽIČ, Šalinci 32a,
9242 Križevci pri Ljutomeru
2. AVTOCIT, d. o. o., Murska Sobota
NEVENKA MUC,
Vadarci 7, 9265 Bodonci
3. AMZS, d. d., PE Murska Sobota
IVA GOMBOC,
Gerlinci 130, 9261 Cankova
4. AGROSERVIS, d. d., Murska Sobota
BRANKO PRELEC,
Šalovci 165, 9204 Šalovci
5. ASTA AVTO, d. o. o., Murska Sobota
MARJAN LAZAR, Bakovci,
Šoboška 11, 9000 Murska Sobota
6. POMURSKA LEKARNE, Murska Sobota
ZLATKO BENEC,
Lutverci 55, 9253 Apače
7. Turistična agencija PÜTRA Murska Sobota
JANA KOLAR,
Vaneča 86, 9201 Puconci
8. Turistična agencija KLAS Murska Sobota
ROZALIJA VAJDIČ,
Genterovci 35, 9223 Dobrovnik
9. RADENSKA, ZDRAVILIŠČE RADENCI
DARJA MAJČEN,
Melinci 94a, 9231 Beltinci

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

OBMOČNA SLUŽBA MURSKA SOBOTA

AVTOKLEPAR
AVTOKLEPAR, določen čas 3 mes.; 3 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno; do 05.12.03; KLAJNČAR BRANKO, S. P., AVTOSERVIS, PODGRADJE 6, LJUTOMER

VOZNIK AVTOMEHANIČAR
VOZNIK TOVORNJAKA V MEDNARODNEM PROMETU; določen čas 3 mes.; jeziki: nemški jezik - govorno; vozniki izpit kategorij: C, E; do 20.12.03; RENT TOUR, D. O. O., LUKAVCI 69A, KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

VOZNIK TOVORNJAKA; določen čas 3 mes.; 1 l. delovnih izkušenj; vozniki izpit kategorij: C, E; drugi pogoji: MOŽNOST ZAPOSLOVANJA ZA NEDOLOČEN ČAS; do 21.12.03; VAJNGER ANGELA, S. P., TRGOVINA IN PREVOZNIŠTVO, APAČE 159, APAČE

VOZNIK KATEGORIJE C IN E; določen čas 6 mes.; vozniki izpit kategorij: C, E; do 17.12.03; BABOŠEK VLADO, S. P., AVTOPREVOZNIŠTVO, IVANJŠEVSKI VRH 28, SPODNJI IVANJCI

VOZNIK V MEDNARODNEM PROMETU; nedoločen čas; 6 mes. delovnih izkušenj; vozniki izpit kategorij: C, E; do 09.12.03; BERDEN ANDREJ, S. P., AVTOPREVOZNIŠTVO, TROPOVCI, ŠOLSKA 14, TIŠINA

NATAKAR
NATAKAR/ICA ZA STEŽBO PIJAC V BARU (LAHKO TUDI PRIPRAVNIK); določen čas 12 mes.; drugi pogoji: ZAPOSLI SE LAHKO KANDIDAT Z DRUGO IZOBRAZBO ALI BREZ POKLICIA; MOŽNOST PODALJ. ZAPOSLOV.; PO TEL. SE DOGOVOR. ZA RAZGOVOR, 041 605 005; do 20.12.03; BAGOLA ALEŠ, S. P., PETANJCI 65A, TIŠINA

NATAKAR/ICA (KAVA BAR GRASČAK, NEGOVA); določen čas 12 mes.; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; drugi pogoji: LAHKO DRUGI POKLIC ALI POMOŽNA DELAVKA; do 13.12.03; FEHR, TRGOVINA IN STORITVE, D. O. O., CESTA NA STADION 1A, GORNJA RADGONA

NATAKAR/ICA; določen čas 12 mes.; drugi pogoji: LAHKO DRUGI POKLIC ALI DELAVEC BREZ POKLICIA; LAHKO PRIPRAVNIK; do 20.12.03; PINTARIČ DRAGO, S. P., PANONSKA ULICA 28, BELTINCI

NATAKAR/ICA; nedoločen čas; vozniki izpit kategorije: B; drugi pogoji: KATERAKOLI DRUGA IZOBRAZBA Z VESELJEM DO DELA V GOSTINSTVU; do 11.12.03; ŠTADLER FRANCIŠKA, S. P., OKREPČEVALNICA ŠTADLER, SOBOŠKA ULICA 4, MURSKA SOBOTA

NATAKAR/ICA; določen čas 6 mes.; jeziki: nemški jezik - govorno; do 05.12.03; VOROŠ FRANC - GOSTILNA,

avtoCit d.o.o.

AMZS

agroservis d. d.

asta avto d.o.o.

Turistična agencija Pütra

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Zdravilišče Radenci

Prvi krajevni praznik Pušče

Novo otroško igrišče in cesta

Krajevna skupnost Pušča je edina samostojna romska krajevna skupnost ne samo pri nas, ampak celo v Evropi. V teh dneh praznuje prvo obletnico nastanka.

Ob tej priložnosti so predali namenu cesto in otroško igrišče na Pušči ter pripravili tudi kulturni in glasbeni program, uresničili so tudi povedano, da bodo odigrali nogometno tekmo med policisti in Romi. V vrtcu je bilo predavanje o drogah in policijskih pooblastilih, predstavili pa so tudi poklic policista.

nost, v prvi fazi so zgradili cesto, ki povezuje KS in mesto ter naselje s severozahodnim delom Goriškega, asfaltirali pa so tudi oba kraka ceste v Kranjčevi ulici. Na Pušči pa se lahko pohvalijo tudi z novim otroškim igriščem.

Še naprej si bodo prizadevali, da bi njihovi krajanji čim bolj kakovostno živeli in bi se še bolj približali standardu večinskega

roško igrišče je investicija njihove krajevne skupnosti, za posodobitev ceste pa so od države dobili 14 milijonov tolarjev ali 75 odstotkov celotne vrednosti investicije. Poudaril je tudi, da morajo v prihodnje še bolj skrbeti za izobraževanje svojih ljudi.

Ob prvem krajevnem prazniku so podelili tudi šest priznanj, ki so jih prejeli župan Anton Sla-

vic, Vera Flisar za delo pri prvih korakih za vzgojo in izobraževanje romskih otrok, Bogomir Roša za dobro sodelovanje na področju komunalne infrastrukture, Marinko Šarkež in Mirko Kovač za dobre uspehe na športnem področju ter Darko Rudaški je najbolj zaslužen za uspehe krajevne skupnosti.

A. Nana Rituper Rodež

Pušča, prva in edina povsem romska krajevna skupnost v Evropi, je letos praznovala prvo obletnico obstoja. Ob tej priložnosti so predali namenu novo otroško igrišče in cesto.

Če so imeli še pred dobrim letom dni pomisleke o ustanovitvi lastne krajevne skupnosti, jih danes nimajo več, je povedal Darko Rudaški, predsednik KS. Lahko rečejo, da so bili v tem enemu letu uspešni in da so precej naredili. Rezultati so vidni na različnih področjih. Med drugim tudi na relacijah krajanji in krajevna skupnost, saj sta prav to dobro sodelovanje in pripravljenost obrodila vidne sadove. V minulemu letu so uredili javno razsvetljavo za celotno krajevno skup-

prebivalstva. V prihodnjih letih bodo prišli na vrsto tudi gradnja večnamenskega prostora, kjer naj bi imela krajevna skupnost svoj sedež, ter športnorekreativni center, ki so ga že začeli graditi.

»Pričujoči rezultati so dokaz, da so Romi sposobni imeti svojo lokalno samoupravo in skrbeti za svoj razvoj, seveda ob ustrezni podpori občine in države,« je v svojem slavnostnem nagovoru povedal Anton Slavic, župan Mestne občine Murska Sobota. Ot-

Rebalans proračuna občine Ljutomer Primanjkljaj ostaja

Čeprav je opozicijska trojka Maksimiljan Gošnjak, Daniel Smodiš in Janko Žabota na torkovi seji ljutomerskega občinskega sveta ostro kritizirala potratno občinsko upravo, nerealno proračunsko porabo in nesprejemljivo delitev denarja, je bil rebalans občinskega proračuna zaradi razmerja moči gladko izglasovan. Ob povečanih prihodkih za slabih deset milijonov so za toliko popravili tudi odhodkovno stran. Primanjkljaj občine tako ostaja nespremenjen in znaša 51 milijonov 200 tisoč tolarjev, ob tem, da se je občina na račun nove ljutomerske osnovne šole letos zadolžila za 60 milijonov tolarjev.

Čeprav je vedno kritična in glasna opozicijska stran tudi na tokratni seji v stilu gromkih izjav vladajočo zasipala z obtožbami in izrazilo župana Jožefa Špindlerja, da se je branil, rekoč, da nihče ni ničesar napravil in da je vse to ostalo v Ljutomeru, pa se ni nihče od svetnikov javno ogasil z vprašanjem, zakaj je prišel rebalans na mizo z dvornico sečno zamudo. Razlog je namreč v reorganizaciji občinske uprave, ki jo je izpeljevala direktorica občinske uprave Olga Karba. Rebalans proračuna tako po novi sistematizaciji delovnih mest ni več popravila dosedanja svetovalka za proračunsko načrtovanje Darja Hrga, ampak Angela Lukman, ki je doslej zasedala mesto komunalne inšpektorice. Kaj tiči za zamenjavo, vsaj nekaterim svetnikom ni bilo znano, jih pa takšna kadrovska politika zelo čudi. Darja Hrga je namreč diplomirala prav iz ljutomerskega občinskega proračuna, pod njenim svetovanjem pa je uspešno prestal tudi pretes računskega sodišča. Ljutomerska občinska uprava tako sedaj šteje šestindvajset ljudi, kot čim mivost pa so novinarji opazili tudi to, da je ob županu tajnico dobila še direktorica občinske uprave

M. H.

Poroke

Na območju UE Murska Sobota so se poročili:

Drago Jug, kuhar, in Anita Zver, gospodinja, oba iz Gornjih Črnc;

Roman Časar, kmetijski tehnik - poslovođa, in Marija Horvat, kuharica, oba iz Mlajtinec;

Bojan Kuzma, kmetovalec, iz Puževca in Marija Kučan, dipl. vzgojiteljica otrok, iz Tešanovec.

Vestnik vam čestita!

Lepe želje ...

Rojstni dan je praznoval Roman Pozderec iz Beltince. Še naprej vse lepo in dobro, predvsem pa zdravje in ljubezen ter zvestoba želi - njegova Tadeja.

Dragemu Avguštinu Prelogu za njegov rojstni dan vse najboljše; da bi bil zdrav in nas imel še naprej tako rad - Gusti z družino, Edi in Tatjana z družino ter žena Marijana.

Andrej! Želimo ti, da bi znal izbrati pravo pot, ki bi bila posuta s cvetjem, obsijana s soncem in bi te navdihovala s srečo. Naj bo vsak dan obstajal z zlatim žarkom veselja. Andrej, želimo ti vse najboljše - Petra, Marjana, Duša in Magda.

Popravek k objavljenemu prispevku Da ne bi trgali cevi, kablov ..., Vestnik 27. 11. 2003

Veseli smo odločitve Vestnika, da je predstavitev enajstih pomurskih prejemnikov donacij programa Phare čezmejno sodelovanje Slovenija/Madžarska 2001, skupni ekonomski prostor začel prav s projektom, ki je povezan z geodetsko dejavnostjo. Po našem mnenju pa je prispevek za objektivni prikaz dejstev treba dopolniti z naslednjim popravkom.

Besede v podnaslovu omenjenega prispevka, da se je s projektom »začelo orati ledino pri urejanju katastra javne infrastrukture v Pomurju«, bralca navajajo na zmotno misel, da tak kataster doslej pri nas ni obstajal oz. da ne obstaja. Dejstvo je, da so v vsej Sloveniji »ledino zorali« že v prejšnjem stoletju. Zakonske podlage ter pravila o izdelavi in vzdrževanju katastra komunalnih naprav (oz. podatkov o omrežjih in objektih gospodarske javne infrastrukture, kot jih po novem imenuje in določa Zakon o urejanju prostora - ZUreP-1, Ur. l. RS št. 110/2002) torej obstajajo že desetletja. Na celotnem območju nekdanje občine Murska Sobota je geodetski del podatkov katastra komunalnih naprav do leta 1995 v zbirnem katastru komunalnih na-

prav zbiral in vodila tedanja občinska geodetska uprava. Od leta 1995 naprej te naloge za območje Upravne enote Murska Sobota nadaljuje izpostava Območne geodetske uprave v Murski Soboti. Glavni uporabniki teh podatkov so občine, upravljavci komunalnih vodov, investitorji in izvajalci novogradenj, prostorski načrtovalci, projektanti, idr. Na geodetski upravi zbrani podatki res niso popolni, vsekakor pa so zainteresiranim uporabnikom ves čas dragocena podlaga pri njihovem delu, zato navedbi v prispevku, da »podatki o komunalnih napravah pri nas so nemogoči« in »da je takšen kataster, kot ga imamo, porazen«, v primeru izpostave Območne geodetske uprave v Murski Soboti ne temeljita na dejstvih.

V prispevku navedena ocena stroškov za eno katastrsko občino, okrog 15.000.000 SIT oz. preračunano neverjetnih 4.155.000.000 SIT (277 katastrskih občin v Pomurju * 15.000.000 SIT), nasprotuje približno 4-krat nižji oceni stroškov za celotno Pomurje v višini štiri do pet milijonov evrov, ki je navedena v istem stavku prispevka. Tudi ta nižja ocena pa je glede na dejansko vrednost projekta astronomsko visoka. 75-odstotna do-

nacija projektu Kataster komunalnih naprav, katerega namen je po navedbah iz prispevka, »da bi se pravilno katastre komunalne infrastrukture na območju celotnega Pomurja«, hkrati pa »projekt vključuje tudi Zalsko in Železno županijo na Madžarskem«, znaša 42.958 EUR (Vir: Spletna stran Sekretariata programa Phare čezmejno sodelovanje Slovenija/Madžarska 2001, Skupni ekonomski prostor - <http://www.rra-mura.si/jes/stari.html>). Preračunana dejanska 100-odstotna vrednost celotnega projekta pa je pri tečaju 1 EUR = 236 SIT približno 16,7 milijona tolarjev.

Zato, »da ne bi trgali cevi, kablov...«, so skrbni izvajalci del, investitorji, upravljavci in lastniki te doslej skrbeli s tesnim sodelovanjem z geodetsko stroko, predvsem pa s stalnim in intenzivnim medsebojnim sodelovanjem ter odgovornim odnosom do gospodarske javne infrastrukture. Njihovo redno sodelovanje z geodetsko upravo in odgovornimi geodetskimi podjetji jim je bilo in jim bo tudi v prihodnje pri tem v veliko pomoč, hkrati pa je to tudi njihova nesporna zakonska obveznost.

Jože Triglav,

vodja izpostave Murska Sobota

Miklouš, ge maš oči,
ka tou ne vidiš ti,
ka ta kcoj nosiš več,
ge vsega je preveč.

motorna vozila

CITROEN AX, letnik 1988, registriran do avgusta, prodam. Tel.: 041 636 622 m17812

GOLF II, dizel, odlično ohranjen, prodam. Zenkovci 89. m17817

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran do aprila 2004, bele barve, lepo ohranjen, prodajo za 40.000 sit. Tel.: 041 911 168.

živali

NESNICE, RJAVE, GRAHASTE, zagotovljena takojšnja nesnost. Možnost dostave. VZREJA NESNIC TIBAOT, Babin-ci 49, tel.: 582 14 01. m17116

PUJSKE, težke do 30 kg, prodam. Gra-dišče 50, Jože Flisar, tel.: 546 12 53. m17801

VEČ SVINJ, domače reje, do 150 kg, prodam. Tel.: 02 542 11 71. m17826

PUJSKE, od 25 do 30 kg, in tribrazdni plug IMT prodajo. Partizanska 30, Bakovci. m17834

posesti

V NAJEM DAJO TRGOVINO V RAKIČA-NU pri bolnici in manjši lokai na tržnici v Murski Soboti. Tel.: 041 430 119. m17797

HIŠO V M. SOBOTI ali bližnji okolici kupim, Tel.: 031 609 569. m17810

MANJŠO KMETIJO (novejša hiša, piš-čančja farma) prodam. Tel.: 02 719 61 92. m17819

HIŠO, 181 m², 25 let, parcela 1200 m, cena 16 mio. SIT, v Tropovcih pro-dam, Š-7780, Dill, d. o. o, M. Soboti, tel.: 530 47 40.

ENOSOBNO STANOVANJE, M. Soboti, 38,3 m², 20 let, delna oprema, pro-dam za 6 mio. SIT. Š-7671, Dill, d. o. o., M. Soboti, tel.: 530 47 40. m17829

kmetijska mehanizacija

STRIŽNO KOSILNICO Tomos prodam. Tel.: 041 643 662. m17803

PLUG REGENT KRAJNIK in štiriredno sejainico za koruzo z zabojem za umetno gnojilo prodam. Tel.: 041 543 684. m17811

KUPIM CISTERNO ZA GNOJEVKO CRE-INA, trosilnik hlevskega gnoja, rota-cijsko kosilnico SIP in pajka SIP. Tel.: 041 897 028. m17815

TRAKTOR STEYR 650, s čelnim nakla-dalcem, in traktor Steyr tip 8140, 4 x 4, enosno in dvoosno prikolico pro-dam. Tel.: 557 12 17, po 18. uri. m17822

MOTOKULTIVATOR ali kosilnico BCS kupim. Tel.: 051 210 490. m17823

TRIBRAZDNI OBRAČALNI PLUG, pere-sasti, visok klirens, in enoredni obiral-nik koruze SIP Tornado 40, prodam. Tel.: 041 293 074. m17830

kmetijski pridelki

AJDO, primerno za seme ali predela-vo, prodam. Tel.: 572 15 20. m17825

razno

ZELENO SEDEŽNO GARNITURO, tro-sed, dvosed, fotelji prodam za 60.000 SIT. Tel.: 031 506 923. m17414

PRODAMO IN DOSTAVIMO REZAN LES, deske, bruna in opaž. Tel.: 041 451 677, 041 459 090, Trgovinske storitve M&M, Marko Pahernik, s. p., Dravinjska c. 62, Poljčane. m17790

OLJNO PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE, z gorilnikom, prodam. Tel.: 041 492 390. m17806

KOMPRESOR TRUDBENIK, 1500 l, in hrastova drva prodajo. Tel.: 041 592 414. m17835

srečanja

53-letni upokojenec želi spoznati upo-kojenca ali upokojenko za druženje iz G. Radgone ali okolice. Mijo Luketina, Porabska 4, G. Radgona. m17828

NAJUSPEŠNEJŠI pri posredovanju sti-kov za nevezane. Člani stari od 24 do 80 let. »Ženitna posredovalnica« v Zdravilnem dotiku, Majda Šiftar, s. p., Gederovska 14 Črnelavci, tel.: 521 18 28. m17831

Mestna občina Murska Sobota, Kardoševa 2, Murska Sobota, na podlagi 51. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS št.72/93, 57/94, 14/95, 20/95, 63/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/2000, 87/2001, 51/2002), Zakona o javnih financah (Uradni list RS št.79/99, 124/00, 79/2001, 30/2002 in 56/2002), v skladu z Uredbo o pridobi-vanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin (Uradni list RS št.12/2003) ter sklepom mestnega sveta Mestne občine M. Soboti z dne 27. 3. 2003 in 10. 6. 2003, objavlja

javno zbiranje ponudb za prodajo nepremičnin

in sicer:

I. Za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš se prodajajo naslednje parcele v Dolgi ulici v Črnelavcih:
1. parc. št. 654/1 k. o. Črnelavci, površine 760 m², za izhodiščno ceno 6.186.400,00 SIT,
2. parc. št. 654/2 k. o. Črnelavci, površine 763 m², za izhodiščno ceno 6.210.820,00 SIT,
3. parc. št. 654/4 k. o. Črnelavci, površine 769 m², za izhodiščno ceno 6.259.660,00 SIT.
Izhodiščna cena znaša 8.140,00 SIT/m² zemljišča in vključuje DDV po 20 % stopnji ter obstoječo komunalno opremo, vodovod, kanalizacijo, elektriko, tele-fon in cesto. Na predmetnih parcelah je dovoljena gradnja individualnih stano-vanjskih hiš v skladu z zazidalnim načrtom, ki ureja to območje.

II. Stavbno zemljišče, parc. št. 3516/5, 3516/6, 3517/2, 3520/2 in 3519/2, vse k. o. Murska Soboti, skupne površine 10.167 m², ki je po zazidalnem načrtu za obrtno-transportno cono ob Markišavski cesti v Murski Soboti namenjeno za gradnjo parkirišč za tovorna vozila in spremljajočih objektov za transportno dejavnost, za izhodiščno ceno 19.390.044,00 SIT. Izhodiščna cena ne vključuje DDV po 20 % stopnji.

III. Stavbno zemljišče del parc. št. 5381/3, parc. št. 5382 in parc. št. 5383/1, vse k. o. Murska Soboti, skupne površine 18.683 m², ki je po zazidalnem načrtu za proizvodno-servisno cono »Noršinska« predvideno za gradnjo objektov, na-menjenih proizvodnim in storitvenim dejavnostim ter spremljajočih objektov, za izhodiščno ceno 33.452.100,00 SIT. Izhodiščna cena ne vključuje DDV po 20 % stopnji.

IV. Razpisni pogoji:

1. Na javnem razpisu lahko sodelujejo fizične in pravne osebe pod naslednjimi pogoji:
 - da v ponudbi navedejo nepremičnino in ceno nad izhodiščno ceno,
 - da vplačajo varščino v višini 10 % od izhodiščne cene za nepremičnino, za katero so vložili ponudbo, na transakcijski račun Mestne občine Murska Soboti, št. 01280-0100011405,
 - izbrani ponudnik mora skleniti pogodbo v 8-ih dneh od opravljene izbire,
 - kupnino je izbrani ponudnik dolžan plačati v 8-ih dneh od podpisa pogodbe.
2. Merilo za izbor najugodnejšega ponudnika je višja ponujena cena.
3. Pred začetkom gradnje na stavbnih zemljiščih, navedenih pod točko II. in III., je izbrani ponudnik oz. investitor dolžan plačati Mestni občini Murska Soboti komunalni prispevek.
4. Stroške notarske potrditve pogodbe in stroške vpisa v zemljiško knjigo plača izbrani ponudnik.
5. Pisne ponudbe z dokazili naj pošljejo ali oddajo zainteresirani ponudniki v zaprti ovojnici v 8 dneh po objavi tega razpisa na naslov: Mestna občina Murska Soboti, Kardoševa 2, 9000 Murska Soboti, Z oznako »NE ODPIRAJ – javno zbiranje ponudb za prodajo nepremičnin«.
6. Ponudbi je treba priložiti:
 - potrdilo o državljanstvu Republike Slovenije za fizične osebe, za pravne osebe pa izpisek iz sodnega registra, iz katerega je razvidno, da imajo sedež v Repu-bliki Sloveniji, ki ne sme biti starejše od 30 dni,
 - potrdilo o vplačilu varščine.
7. Varščino bomo uspelemu ponudniku vračunali v ceno nepremičnine, neuspe-lemu pa vrnili v 8 dneh po izbiri. Če uspeši ponudnik odstopi od pridobitve ne-premičnine in ne sklene pogodbe, zapade varščina v korist Mestne občine Mur-ska Soboti.
8. Pravočasno prejete in popolne ponudbe bo obravnavala Komisija za vodenje in nadziranje izvedbe prodaje nepremičnin Mestne občine Murska Soboti ter o izbiri vse ponudnike pisno obvestila.
9. Mestna občina Murska Soboti na podlagi tega razpisa ni zavezana skleniti pogodbe z najugodnejšim ponudnikom oziroma lahko začeti postopek do skle-nitve pravnega posla ustavi.
10. Pojasnila v zvezi z razpisom in prodajo nepremičnin lahko zainteresirani ponudniki dobijo na Mestni občini Murska Soboti, Kardoševa 2, vhod III., 2. nadstropje, soba št. 23, ali po telefonu 02 531 10 00 (int. 442).

Prosimo vse, ki denar namenite Pomurskemu društvu za boj proti raku, da na sedež društva posredujete podatke in fotokopijo položnice, da vam lahko pošljemo pisno zahvalo.

Vnaprej se vsem zahvaljujemo!

Sedež društva: POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU, Ulica arhitekta No-vaka 2b, 9000 MURSKA SOBOTA.

CENIK

Male oglase za objavo v Vestniku sprejemamo vsak delavnik do 15.30, za objavo v četrtek in trebe oddati oglas v ponedeljek do 15.30.

- mali oglasi – do 80 znakov 1.785,00 sit

- mali oglasi – vsak naslednji znak 23,00 sit

- zavezanci za ddv, s. p. – dodatek + 20 %

- poudarjen tisk – dodatek + 50 %

- naslov/ šifra v upravi liste – 2.500,00

Osmrtnice za fizične osebe:

2 kol x 7 cm - 16.520,00 sit

2 kol x 8 cm - 18.680,00 sit

2 kol x 9 cm - 21.240,00 sit

2 kol x 10 cm - 23.600,00 sit

2 kol x 11 cm - 25.960,00 sit

Naročniki Vestnika imajo 20 % popusta. Do-detek za fotografijo 4.000,00 sit. Vse cene so bruto in imajo vračunan 20-odstotni ddv.

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRŠT NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM. PLAČILO TUDI NA VEC OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,

TEL.: (02) 53 48 066, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOBOTA

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.:02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949

KEB – kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p. Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a

Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Soboti

D. E. POGREBNISTVO
telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE: UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 KM. PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJAH UREJANJE ZELENIC PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

ZAHVALA

V 78. letu nas je nepričakovano zapustila naša draga stara mama in tašča

Katarina Dolgov

šivilja v pokoju iz Murske Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste našo staro mamo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali vence, sveče in za sv. maše.

Hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete pesmi in godbeniku za odigrano Tišino.

Hvala tudi pogrebništvu Banfi!

Žalujejo vsi njeni najdražji

Stara mama, pogrešali te bomo

pravnuiki Nika, Kaja, Marko in Klemen

Zaspala mamica si zlata, zaprla trudne si oči, naj Bog odpre ti rajska vrata, spet vidimo se v večnosti

ZAHVALA

V 87. letu je sklenila svojo življenjsko pot in v miru zaspala

Marija Lulik

iz Domajlnece 18

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali in stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše in cerkvene potrebe in jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se gospe dr. Peričevi za zdravljenje med boleznijo.

Hvala gospodu župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Andreji za besede slovesa.

Žalujejo:

hčerka Albina z možem Karlom, unukinja Leonida z družino, unuk Robi z Bojano, snaha Marija ter unuka Uroš in Nataša

*Tvoj večni dom
naj rožice krasijo,
jih grenke solze osvežijo.
Vetrič bo pihljaj
in ti jih v spomin majal*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 8. december 2001,
ko nas je za večno zapustil naš dragi

Zoltan Filo

iz Sela 37

Iskrena hvala vsem,
ki se z lepo mislijo ustavite ob njegovem grobu
in mu prižgete svečo.

Tvoji najdražji

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
a spomin nate
bo vedno ostal.*

ZAHVALA

V 59. letu nas je zapustil dragi mož,
oče, dedek, sin in brat

Ludvik Gomboc

iz Šulnec 1a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje, sveče in druge darove, nam pa izrekli sožalje. Lepa hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem žalostink in pogrebništvu Hozjan. Posebej se zahvaljujemo sestri Jolanki z družino, ki nam je v težkih trenutkih stala ob strani.

Žaljuči vsi tvoji

ZAHVALA

V 58. letu nas je zapustil dragi sin,
brat, oče in dolgoletni življenjski
sopotnik

Mihael Hari - Mišo

iz Naselja Jožeta Kerenčiča 10 v Murski Soboti

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Hvala za darovano cvetje, vence, sveče in izrečeno sožalje. Hvala gospodu Merklinu za opravljen pogrebni obred, CU Murska Sobota, gospodu Ščapu za tople besede slovesa, carinikom za častno stražo, generalnemu direktorju gospodu Koširju, carinskemu sindikatu, godbeniku za odigrano Tišino, pogrebništvu Komunala in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Vsem še enkrat - prisrčna hvala!

Žaljuči vsi njegovi

*Skromno, tiho si živela,
za nas si delala in skrbela.
Srce ljubeče zdaj že v grobu spi,
nam pa rosijo se oči.*

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustila draga žena, mama, babica, sestra, tašča, botra in teta

Marija Kozic

iz Mlajtinec

Z veliko bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge dobrodelne namene ter izrekli sožalje. Hvala g. duhovniku Bedernjaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žaljuči: mož Gustav, sin Andrej in hčerka Darinka z družino ter drugo sorodstvo

Draga babica - pogrešali te bova
- tvoji vnukinji

Anita in Tamara

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč je ...*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustil mož, oče,
dedek in brat

Ludvik Šantavec

iz Pečarovec 45

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje. Hvala duhovnikom za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.

Žaljuči vsi njegovi

*Jutranji mraz je vzel tvoje srce,
Okoli solzno zaman povsod te išče,
Že leti dve grob rani cvetje ti krasi,
Edino v srcih naših še živiš.*

SPOMIN

Jožef Zrim

14. 2. 1943–3. 12. 2001

Minevata dve leti od takrat, odkar si zaprl svoje oči prav na mojih rokah. V naših srcih živiš in boš vedno živel. Hvala vsem, ki z lučko in hvaležnostjo obiskujete njegov mnogo prerani grob.

Nikoli ne boš pozabljen - tvoji najdražji

Dedek, pogrešamo te

Kristjan, Sara, Simon

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč je ...*

ZAHVALA

Spokojno in tiho nas je v 63. letu zaradi hude bolezni zapustil dragi mož, oče in dedek

Aleksander Lepoša

iz Gornjih Petrovec 1

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene, nam pa izrekli globoko sožalje.

Posebej hvala dr. Kiršnerju in med. sestri Maši za vso pomoč, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Hozjan.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuči vsi njegovi

*Kogar imaš rad,
nikoli ne umre, le daleč je ...*

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil dragi mož,
oče, dedek, brat, stric in boter

Jože Farkaš

iz Trstenjakove ulice 6
v Radencih

Z bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na zadnji poti ter darovali vence, šopke in za svete maše. Iskrena hvala g. župniku Petru za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gospodu govorniku za besede slovesa in pogrebništvu Vrtnjak.

Vsem še enkrat - hvala!

Žaljuči vsi njegovi

Dragi dedi, pogrešali te bova

Katarina in Eva

*Ne bomo tožili, ker si odšla,
hvaležni smo, ker si bila.*

V SPOMIN

5. decembra mineva pet let od takrat,
ko si nas zapustila

Sidonija Kučan

iz Murske Sobote

Hvala vsem, ki se ustavite ob njenem grobu, ji posvetite lepe misli, šopek rož ali prižgete svečo.

Njeni najdražji

*Ko življenje tone v noč,
še žarek upanja si išče pot.
Ostala je le bolečina
in tiha solza večnega spomina.*

V SPOMIN

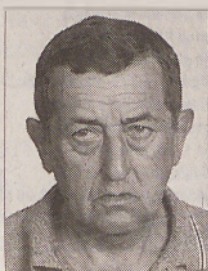
1. decembra mineva leto žalosti od takrat,
ko nas je zapustil naš dragi

Ludvik Škodnik

iz Gornjih Slaveč 48

Hvala za vsak cvet in prižgano svečo.

Tvoji najdražji

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
ostaja.*

ZAHVALA

V 58. letu nas je zapustil naš dragi

Franc Bobnar

iz Martjanec 18b

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste dragega pokojnika pospremili na zadnji poti, darovali vence in sveče ter nam izrekli ustno in pisno sožalje. Hvala kolektivu in pogrebništvu Komunala ter govorniku za besede slovesa.

Lepa hvala g. kaplanu Simonu Severju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala in za odigrano Tišino.

Žaljuči njegovi najdražji

*In pride dan,
ko se končajo upajoče sanje;
in prišel je dan,
ko se končalo tvoje je trpljenje,
toda spomini lepih trenutkov
bodo trajali večno.*

ZAHVALA

V 35. letu nas je po težki bolezni mnogo prezgodaj zapustil dragi mož, oče, sin, vnuk, brat in zet

Janez Škrilec

iz Moravskih Toplic 221

Z veliko bolečino v srcih se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem in prijateljem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi mnogo prerani poti. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev, cvetja, sveč, za svete maše in druge dobrodelne namene ter vsem, ki ste nam izrekli ustna in pisna sožalja.

Prisrčna hvala tudi župniku g. Bedernjaku, g. patru Donatu za opravljen pogrebni obred, pevcem za čutno odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi, govornikom g. Štefanu in g. Škrabanu za besede slovesa in g. Stanku za odigrano Tišino.

Posebej zahvala sodelavcem kolektiva Škraban in sodelavcem Term 3000.

Pogrešali ga bomo:

*žena Nada, hčerka Jasmina, sin Denis
in vsi njegovi najbližji,
ki smo ga imeli neizmerno radi*

KURILNO OLJE
KURILKO
 Tel: 54 59 280
 KONKURENČNE CENE – CEKI
 TRAJNIK, NA 9 OBROKOV

PREVOZNIŠTVO IN VULKANIZERSTVO
 Martinec Marjan, s. p.
 Zvezna ul. 3, Rakičan
 9000 Murska Sobota
 Tel., faks: 02 535 17 26, GSM: 041 402 880

MEDIAFIN, d. o. o., Ljubljana - Trgovina in finančne storitve

UGODNA GOTOVINSKA POSOJILA do 300.000,00 SIT na 12 OBROKOV - plačilo prvega obroka čez mesec dni - garancija: osebni dohodek, pokojnina, kartice, zastava avta	UGODNA HIPOTEKARNA POSOJILA DO 20 LET - plačilo že obstoječe hipoteke - in že najetih kreditov v tujini oz. Sloveniji - realizacija takoj
--	---

PE LENDAVA: 031 797 715, 031 589 448

ARCONT
 - velika izbira oken, vrat in zimskih vrtov
 - kvalitetna garažna vrata vsen vrst po ugodnih cenah

Prodaja in montaža:
SMG
 Robert KOZAR s. p.
 Hercegovščak 19/c
 9250 Gornja Radgona
 tel.: 02 563 10 48
 GSM: 041 539 204

TRIDOM
 Robert Slana, tel.: 031 290 226
 včeraj danes

GARAŽNA VRATA
INDUSTRIJSKA VRATA
VRTNA DRŠNA VRATA
VRTNA KRILNA VRATA
NA MOTORNI POGON
Z DALJINCEM
ALU VHODNA VRATA

FISA nepremičnine, d. o. o.,
 Lendavska ulica 8, 9000 Murska Sobota.
 Tel.: 02/522 35 33
 GSM 051 311 805
 www.fisa.si

Prodaja se

- novo 2-sobno stanovanje v Gornji Radgoni, 63 m², cena 12.000.000,00 SIT.
- vinograd, 14,27 a, v Moravskih Gorcih, lokacija je primerna za gradnjo počitniške hišice, cena 1.300.000,00 SIT.
- zazidljiva parcela, 637 m² v Rakičanu, cena 2.000.000,00 SIT.

TERME LENDAVA
Kopanje s kosilom le za 1900 tolarjev
 Obiščite naš savna center ter fitness studio!
 Ob petkih in sobotah nočno kopanje do 23. ure

KUPON

1. nagrada: vikend paket v hotelu Jelovica Bled • 2. nagrada: sezonska vstopnica za kopanje v Termah Lendava • 3. nagrada: 10 vstopnic za kopanje

Žrebanje 26. decembra 2003. Kupone pošljite na naslov: Terme Lendava, Marketing, Lendava.

VESELI DECEMBER
PRAVI KRAJ ZA PRAZNOVANJA
VSAK PETEK IN SOBOTO ŽIVA GLASBA
Rezervacije na tel.: 031 525 899

PENZION SEVER
 MORAVSKE TOPUČE

Mercator Center
 Pleše 1, Murska Sobota

PRIDARITE V DECEMBRU 2003

sobota, 6. december ob 10.00 uri

OBISK MIKLAVŽA

Prvi od treh dobrih mož, ki nas obiščejo v mesecu decembru, je že med nami! Miklavž bo prinesel sladka darila za velike in majhne, za pridne pa tudi poredne.

Mercator najboljši sosed

PREROKOVANJE ONIKS
 Karicila za osebni obisk ali predpila - 01/430 11 11
 SKUPINA NAJBOLJŠIH PREROKOVALCEV

44-73
 186,55 SIT/min
 126,05 SIT/0,5 min

71-73
 41-73
 186,55 SIT/min
 126,05 SIT/0,5 min

VEDEZEVANJE, SVETOVANJE
090 42 84

NOVO NA STAREM MESTU!
GOTOVINSKA POSOJILA
 po najnižji obrestni meri - pokličite in preverite
 tel.: 02/22-82 335
 Garancija: pokojnina, plaža, kartice...
 Jansa d.o.o., Cankarjeva 21, Maribor

KOMUNALA
 Javno podjetje, d. o. o.
 Murska Sobota
 Kopališka 2

TURISTIČNO DRUŠTVO
 Murska Sobota

Vabita na tradicionalno MIKLOŠOVO SENJE

V soboto, 6. decembra, v središče Murske Sobotice - v Slovensko, Zvezno in Cvetkovo ulico.
 Ob 10.15 prihod Miklavža s spremstvom!
 Glasba: Halgato bend.

Pričakujejo vas prijazni sejmarji s pestro ponudbo in obilo zabave.
 Sobočani, na »senje« pridite peš!

Čista desetka!
Zimski halo bonus: 10 SIT/min.

halo

- pogovori med Si.mobil - Vodafone uporabniki za samo 10 SIT na minuto ob nakupu paketa Halo
- zimski halo bonus velja tudi za obstoječe uporabnike ob polnjenju računa Halo v vrednosti 2500 ali 5000 SIT

ZA NOVE IN OBSTOJEČE UPORABNIKE HALO

NOVO
halo
 NOKIA 3510i
34.900 SIT
 JAVA™ GPRS
 MMS WAP

- barvni zaslon
- polifonično zvonjenje
- modem
- 500 vnosov v imenik

NOVO
halo
 SIEMENS M50
19.900 SIT
 JAVA™ GPRS
 WAP

- "magic" tipka za hiter dostop do igrice
- kontrastno osvetljen zaslon
- ohranjevalnik zaslona
- pošiljanje SMS-ov na več naslovov hkrati

LEJENNA
halo
 12.900 SIT
 SIEMENS A50
17.900 SIT
 WAP

- vibra zvonjenje
- ura
- budilka
- elegantna oblika

Zimski halo bonus velja za klice v Si.mobil - Vodafone omrežju in traja do 31. 01. 2004. Po tem obdobju se klici obračunajo v skladu z veljavnim cenikom Si.mobil - Vodafone. Cene telefonov veljajo do 31. 1. 2004 oz. do prodaje zaloga. Vse cene vključujejo DDV. Celotno ponudbo telefonov in vse dodatne informacije o storitvah in cenah najdete na www.simobil.si. Lahko pa pokličete 080 40 40 40! Si.mobil d.d., Šmartinska 134b, SI-1000 Ljubljana | www.simobil.si. Za morebitne napake v tisku se opravičujemo.

Ujemi svet

KURILNO OLJE
VELIKA NAGRADNA IGRA!
 OD 15. 9.
 DO 31. 12. 2003
080 22 66

Ob nakupu Petrokovega kurilnega olja sodelujete v nagradnem žrebanju, kjer bomo 16 gospodinjstvom VRNILI CELOTNO KUPNINO. Od 15. septembra pa vse do konca decembra bomo vsak teden izžrebali enega nagradjenca. Za informacije in naročila pokličite 080 22 66.

Kupnina bo vrnjena v obliki dobrotne na kartici Mirova. Nagradenci bodo obveščeni po pošti. Pravila igre in imena nagradjencev bodo objavljena na strani www.petro.si.

PETROL

VESTNIK lahko kupite tudi na večini poš v Pomurju, bencinskih servisih ter skoraj v vseh trgovinah in trafikah.

Podjetje za informiranje, d. d.,
 Ut. a. Novaka 13, Murska Sobota

KURILNO OLJE, PREMÖG
 Ugodne cene in možnosti plačila!

KURILNO - PREVOZ, Jakšič Bojan, s. p.,
 Gornja Bistrica 51, tel.: 57 88 200

Iščemo kooperante
 za šivanje delovno zaščitne konfekcije

zaščita
 ZAŠČITA PTUJ, Rogozniška 14, Tel: 02/7797111

KREDITI
 Robert Kukovec, s. p., Mlinska ul. 22, 2000 Maribor

Do 6 let za vse zaposlene in upokojence (01,09). Možnost obremenitve dohodka prek tretjine. Stari kredit ni ovira.
 Tel.: 02/233 40 20, GSM: 041 760 900

UGODNI KREDITI DO 6 LET
 Za vse zaposlene in upokojence! Možnost obremenitve OD prek 1/3, stari kredit ni ovira.

VIVA, posredništvo, Matej Prapotnik, s. p.,
 Pivkova ul. 19, 2250 Ptuj.
 Tel. 02/77 10 955, GSM: 041 32 59 23

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU
 Murska Sobota, Ul. arh. Novaka 2b

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Spored na radiu Murski val

UKV, 94,6 MHz in 105,7 MHz, SV 648 KHz

PETEK, 5. december – dežurna novinarka: Nataša Brulc Šiftar - 05.00 Vedro v novo jutro - 07.40 Mari-borsko pismo, Asja Matjaž - 08.15 Aktualni pogo-vor - 09.00 Poročila - 09.10 TV As - 09.15 Relax - 09.45 Kultura in šport ob koncu tedna - 10.00 Po-ročila - 11.00 Poročila - 11.15 Zamurjenci, kabaret Dušana Radiča, Džoužija, Berte in Marka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Od petka do petka - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 13.20 Predstavljamo vam, nova glasba - 14.00 Po-ročila - 14.05 Obvestila - 14.30 Romskih 60 minut - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja po-ročila - 17.20 Obvestila - 17.40 Mali oglasi - 17.30 Murski val nagrajuje - 18.00 Alboom - 18.30 Gla-sbene želje - 19.00 Mladi val - glasba za mlade, vaša razmišljanja - 20.00 Ugasni televizor, Bojan Peček - 24.00 SNOP

SOBOTA, 6. december – dežurni novinar Dejan Fujs - 05.00 Dobro jutro! - 8.30 Mali oglasi - 09.15 Biba buba baja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Potepanje - 11.00 Poročila - 11.15 Potepajte se z nami - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Nagrada tedenskega sponzorja - 13.00 Poroči-la - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.05 Obvestila - 14.15 Oddaja tedna: 60 let pevskega zbo-va Avgusta Pavla, Gornji Senik - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 19.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 20.00 Slovenija, od-kadaj lepote tvoje? Bojan Rajk - 24.00 SNOP, z Mur-skega vala

NEDELJA, 7. december - 05.00 Vedro v nedeljsko jutro - 07.30 Panonski odmevi, oddaja o porabskih Slovencih (Silva Eöry) - 09.00 Misel in čas, duhov-ni misel pomurskih duho-vnikov - 08.30 Zamurjenci - 09.00 Izbor pesmi tedna - 09.30 Srečanje na Mur-skem valu - 10.25 Obvesti-la - 10.30 Nedeljska kuhinja: Lucija Vidovič, nuna v oldimerju, www.murski-val.com,

Radio Murski val – 94,6 Mhz in 105,7 Mhz

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE, GLASBA NAŠEGA SRCA

1. Pravljica življenja - Štrk
2. Brez signala - Dinamika
3. Moj dragi dom - Ans. Franca Miheliča
4. Martin dela vin' - Založniki
5. Zlata nit življenja - Pogum

PREDLOGA:

- Ljubezen je sreča - Trio Mavrica
- Le to mi verjemi - Ans. Rosa

LESTVICA OBMURSKE ZABAVNE GLASBE

1. Raste gandža zelena - D'Kwaschen Retashy
2. Laž - Gnila jajca
3. Gremo f toplice - Ans. Štrk
4. Šmarnica, bograč, gibanica - Pištek
5. Skuza - Halgato band

PREDLOGA:

- Prekmurka - Langa
- Spomin na šolsko ljubezen - Boris Brunec

Nagrado glasbene založbe **Mandarina iz Ljubljane** prejme **Zdenka Celec, Grad 99, 9264 Grad.**

Popolnjeni kupone pošljite do ponedeljka, 8. decem-bra 2003, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta No-vaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 49 - glasujem za skladbo

GLASBA
NAŠEGA SRCA:

LESTVICA OBMURSKE
ZABAVNE GLASBE:

Priloge in prilimek
na naslov:

gumb Kontakt v živo in 537 17 10 – 12.30 Poroči-la - 12.35 Obvestila - 13.00 Minute za kmetovalce (Silva Eöry) - 13.30 Čestitke in Na narodni farmi - 19.00 Poročila - 20.00 Lujžekova nedeljska ordenacija - 24.00 SNOP, z Murskega vala

PONEDELJEK, 8. december – dežurna novinarka Silva Eöry - 05.00 Vedro v dobro jutro (Irma Benko in Boštjan Rous) - 07.40 Pismo iz Porabja, Marjana Sukič - 09.15 Ponedeljkova tema in internetna anketa - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Oaj kak san zlufo-to, bo zima minila med šestimi? - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Anketa - 13.00 Po-ročila - 13.15 1. oseba ed-nine - 14.00 Poročila - 14.15 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 MV DUR - 19.00 Poročila - 19.15 Krpanke, oddaja o kulturi - 20.00 **Brez okvirjev, pomurski dijaki o svojem položaju z Vlado Toš** - 21.05 nadaljevanje večerne oddaje - 24.00 SNOP

TOREK, 9. december – dežurna novinarka Nataša Brulc Šiftar - 05.00 Vedro v dobro jutro! (Vida in Bojan) - 07.40 Ljubljansko pismo Aleša Kardelja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Specialite-ta tedna - 11.00 Poročila - 11.15 Kratki stik - 11.30 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Potrošniški nasvet, Andrej Ci-mer - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Sedem veličastnih, lestvica domače zabavne glasbe, pogovori z najboljšimi - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 **Srebrne niti, oddaja za upokojence (Nevenka Emri, Anica Kološa, Bojan Rajk)** - 19.00 Po-ročila - 19.15 Eti ta je muzika - 20.00 Jukeboks, domača glasbena scena skozi naočnice Boštjana Rousa - 24.00 SNOP

SREDA, 10. december – dežurni novinar Marjan Dora - 05.00 Vedro v dobro jutro, Peurača, Radič - 07.40 Peter Potočnik iz Beograda - 08.15 Veterinar-ski nasvet - 08.45 Džoužijevo pismo - 09.15 Izzivi Duška Radiča - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Trn v peti, ostro z Natašo Brulc Šiftar, pritožbe, mnenja, pro-šnje poslušalcev - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obve-stila - 12.15 Putra - 12.30 Intervju - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Hop-top, lestvica tuje zabavne glasbe - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 17.30 Murski val nagrajuje - 17.40 Mali oglasi - 18.00 Biba buba baja, obiskujemo pomurske vrtee! - 19.00 Poročila - 19.15 Panonski odmevi, ponovi-tev - 20.00 Mursko-morski val, mediteranska glasba, nagradne igre, Simona Špindler - 24.00 SNOP

ČETRTEK, 11. december – 05.00 Lepo jutro v družbi Nataše Brulc Šiftar in Dejana Fujsa - 07.40 Zagrebško pismo Branka Šomna - 09.15 Kuharski nasvet Branka Časarja - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.30 Mali oglasi - 11.00 Poročila - 11.15 Reportaža tedna - 11.45 Šport za vse - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 13.00 Poročila - 13.15 1. oseba ednine - 14.00 Poročila - 14.15 Do-mača plošča, lestvica - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Poročila - 19.15 Bilo je nekoč (Milan Zrinski) - 20.00 Geza se zeza, glasbene želje, nagrade ... - 24.00 SNOP

Koledar kulturnih prireditev

OTVORITEV

MURSKA SOBOTA

V četrtek, 4. decembra, ob 19. uri bo v prostorih kluba PAC otvoritev razstave del 6. mednarodnega natečaja v podvodni fotografiji Vodan 2003!

LJUTOMER

V sredo, 10. decembra, ob 18. uri bo v Galeriji otvo-ritev razstave Kronološki pregled gledališke dejav-nosti od 1903 do 2003.

LITERATURA

RAZKRIŽJE

V petek, 5. decembra, ob 19. uri bo v poročno-sejni sobi občine predstavitev romana Zarja upanja Karo-line Kolmanič in zbirke dramskih besedil Povejmo in se nasmejmo, ki je izšla pri Edicijah revije Sepa-ratio.

GLEDALIŠČE

LJUTOMER

V sredo, 10. decembra, ob 17. uri bo v županatu predstavitev publikacije Sto let povezane gledališke dejavnosti v Ljutomeru (1903-2003).

BORZA ZNANJA

je informacijsko središče, v katerem brezplačno zbiramo in posredujemo podatke med ljudmi, ki znanje iščejo, in tistimi, ki znanje ponujajo. Kdaj in na kakšen način bo-se znanja izmenjali, je prepuščeno vam samim!

In katera znanja se trenutno iščejo in ponujajo?

- Išče se znanje matematike.
- Ponuja se znanje angleškega jezika.
- Išče se znanje nemškega jezika.

Informacije: BORZA ZNANJA M. SOBOTA, pri Ljudski univerzi Murska Sobota, Slomškova 33, te-lefon 536 15 66, vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 438 342

Kino

Murska Sobota

Četrtek, 4. decembra: ob 18.00 in 20.00 ameriški otroški pustolovski film Mali vohuni 3-D

Petek, 5. decembra: ob 18.00 Mali vohuni 3-D, ob 20.00 ameriška športna drama Seabiscuit

Sobota, 6. decembra: ob 18.00 Mali vohuni 3-D, ob 20.00 Seabiscuit

Nedelja, 7. decembra: ob 18.00 Mali vohuni 3-D, ob 20.00 Seabiscuit

Sreda, 10. decembra: ob 18.00 ameriški znanstve-nofantastični akcijski film Matrica: Revolucija, ob 20.15 ameriška komična drama Dobri vojak Šverc

Ljutomer

Sobota, 6. decembra: ob 19.30 angleška erotična srhljivka Ubij me strastno

Nedelja, 7. decembra: ob 17.30 in 19.30 ameriška komedija Ameriška pita: Poroka

Gornja Radgona

Petek, 5. decembra: ob 18.30 srbska romantična komedija Zona Zamfirova, ob 20.30 ameriški ak-cijski film Podli fantje 2

Nedelja, 7. decembra: ob 17.30 Zona Zamfirova, ob 19.30 Podli fantje 2

Koledar kulturnih prireditev

KONCERT

MURSKA SOBOTA

- V petek, 5., in v soboto, 6. decembra, ob 21. uri bo nastopil v pivnici Zvezda Špirit band iz Murske Sobote, ki bo proslavil 35-letnico delovanja. Na so-botnem nastopu bo kot gostja nastopila skupina Soundtrade s Cankove.

- V soboto, 6. decembra, ob 21. uri bo v MIKK-u promocijski koncert skupine Dežurni krivci, ki bo predstavila svoj novi album Kakor človek. Gosta na koncertu bosta Meli (Psycho-Path) in Sašo Serban, ki bo zaigral na didgeridoo.

- V soboto, 6. decembra, ob 21. uri bo nastopil v prireditvenem centru Mešič Toni Cetinski.

RAZKRIŽJE

V soboto, 6. decembra, ob 15. uri bodo nastopili VIS Toga nega in mladi glasbeni upi s terase Slom-škovega mlina.

DOGODEK

LJUBLJANA

V sredo, 10. decembra, ob 19. uri se bo začela v Fe-stivalni dvorani tradicionalna prireditev Buja repa, ki jo prireja Klub prekmurskih študentov. Nastopili bodo skupini Gnila jajca in Posodi mi jürja ter gla-sbenik Vlado Kreslin. Iz Murske Sobote in Maribora je organiziran avtobusni prevoz!

PREDAVANJE

MURSKA SOBOTA

- V četrtek, 4. decembra, ob 16. uri bo v likovni učilnici OŠ I likovna delavnica, ki jo vodi Mirko Rajnar. Delavnica bo tudi v ponedeljek, 8. decembra, ob 16.30.

- V četrtek, 4. decembra, ob 19. uri bo v MIKK-u potopisno predavanje Šri Lanka avtorja Mihe Pihle-rja.

- V soboto, 6. decembra, ob 10. uri bo v MIKK-u li-terarna delavnica MIKK-ov literarni ugriz, ki jo vodi Robert Titan - Felix, v zaklonišču za trgovino Park pa glasbena delavnica Govoreči bobni, ki jo vodi Miran Celec.

RAZKRIŽJE

V nedeljo, 7. decembra, ob 15. uri bo potopisno predavanje Marinke Jerič Islandija in Grenlandija, pospremljeno z diapozitivi in glasbo.

FILM

LENDAVA

V soboto, 6. decembra, ob 18. uri bodo v sinagogi vrteli film Ko bom velik Perice Jerkoviča. Prireja Klub študentov Lendava!

FOTOGRAFIJA

MURSKA SOBOTA

- V soboto, 6. decembra, ob 18. uri bo v grajski dvorani diaprojekcija podvodnih fotografij Podvod-ne kreacije dr. Arkadija Popoviča - Dadija.

- V torek, 9. decembra, ob 19. uri bo v MIKK-u fo-todelavnica, ki jo vodi Izidor Zadravec.

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA

- V Pokrajinskem muzeju je na ogled stalna mu-zejska razstava.

- V prostorih kluba PAC si lahko ogledate razstavo del 9. slikarske kolonije Primoža Trubarja.

- V MIKK-u je na ogled razstava strilpov Matjaža Bertoncija.

- V razstavišču Pokrajinskega muzeja je do 19. de-cembra na ogled razstava o vodi Modro zlato. Gre za skupni projekt Pokrajinskega muzeja iz Murske Sobote in Fränkische Schweiz museuma iz Tücher-sfelda v Nemčiji. V razstavnem prostoru je do 6. decembra na ogled še razstava Vpetost in pojavnost reke Mure v likovni tvornosti 20. stoletja.

- V razstavnem prostoru podjetja Fer-Ing, d. o. o., v Slovenski ulici si lahko ogledate razstavo Sončkovih izdelkov oseb s cerebralno paralizo, vključenih v varstveno-delovne centre Sonček in v Pomursko društvo za cerebralno paralizo.

LENDAVA

- V sinagogi je na ogled stalna razstava Zgodovina dolnjelendavskih Židov, v stopniščnem delu pa stal-na zbirka Zapuščina dr. Aleksandra Schwarza. Do 10. decembra je na ogled tudi razstava slik Jakova Bararona z naslovom Haggadah - Pesach.

- V prostorih lendavskega gradu je do 31. decem-bra na ogled razstava del 31. mednarodne likovne kolonije Lendava.

LJUTOMER

V hotelu Jeruzalem si lahko do konca leta ogledate dela z likovne kolonije Jesen v Globoki.

LAAFELD/POTRNA

V Pavlovi hiši je do 9. decembra na ogled razstava Our House Is A House That Moves, kjer sodeluje štirinajst umetnikov iz ZDA, Islandije, Turčije, Alba-nije, Kosova, Velike Britanije, Francije, Švice in Slo-venije.

LJUBLJANA

V galeriji Žula razstavlja akademski slikar Mirko Raj-nar iz Murske Sobote.

Delimo vstopnice za kino

Največje italijansko mesto je Rim, našo nagrado pa prejme Nino Gumilar, Grad 93, 9264 Grad. Čestitamo!

Naslednje nagradno vprašanje pa se glasi:

Katero pa je drugo največje italijansko mesto?

Kupon št. 49 - odgovore pošljite do torka, 9. decembra, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

VESTNIKOV KOLEDAR

4. december, četrtek,	BARBARA
5. december, petek,	SAVO
6. december, sobota,	MIKLAVŽ
7. december, nedelja,	AMBROŽ
8. december, ponedeljek,	MARIJA
9. december, torek,	VALERIJA
10. december, sredo,	SMILJAN

6. decembra bo sonce vzhlo ob 7. uri in 29 minut, zašlo pa ob 16. uri in 17 minut.
Dan bo tako dolg 8 ur in 48 minut. 8. decembra ob 21. uri in 38 minut bo na nebu nastopil ščip.

Menjalniški tečaji za tolar
Banke Slovenije 3. decembra 2003

država	ozn. val.	šifra	enota	nakupni	srednji	prodajni
EMU	EUR	978	1	235,5609	236,2697	236,9785
Hrvaška	HRK	191	1	30,6401	30,7323	30,8245
Madž.	HUF	348	1	0,8612	0,8638	0,8664
Švica	CHF	756	1	151,3012	151,7565	152,2118
V. Brit.	GBP	826	1	338,8878	339,9075	340,9272
ZDA	USD	840	1	197,2212	197,8146	198,4080

Finančna točka

Lendavska ulica 22, Murska Sobota
tel.: 02 530 37 19, 02 530 37 17

Svetovanje in informacije o posebnih
vzajemnih skladih KD

Zaupanje ima ime.
Vzajemni skladi KD.
www.kd-group.si

VANĖKovi VICI

Pajek

»Natakar, v moji juhi je pajek! Takoj pokličite šefa!«

»Ne bo vam mogel pomagati,« odvrne natakar, »tudi on se jih boji.«

Vic poslal Mitja Vukan,
Bokrači 11, 9201 Puconci

Všečnost

»Mitja, katera žival ti je bila najbolj všeč v živalskem vrtnu?« vpraša mama.

»Meni slon, očku pa tisti kebrček pri blagajni.«

Mladi igralec

Mlad igralec ponosno pripoveduje očetu: »Predstavljaj si, dobil sem vlogo v novem filmu. Igral bom moža, ki je že 20 let poročen!«

»Nič hudega, sine. Boš pač kdaj kasneje dobil vlogo, v kateri boš lahko tudi spregovoril.«

Vata

Prijateljci sta se s taksijem peljali na hišno zabavo. Ko sta izstopili iz avta, je ena opazila, da druga ne nosi spodnjih hlačk.

»Kaj? Nimaš spodnjih hlačk?«

»Ali si daš ti vato v ušesa, ko greš poslušat koncert?«

Kritika

»Grozno!« reče pisatelj prijatelju. »Moj petletni sin mi je raztrgal roman, ki sem ga pisal dve leti!«

»Kaj? Zna že brati?«

Spoštovani bralci, vabimo vas k sodelovanju. Šale, katerim ste se najbolj nasmejali, pošljite na dopisnicah s pripisom: VESTNIK, »Vanekovi vici«, Ulica arh. Novaka 13, 9000 M. Sobota. Vsak teden bomo objavljeno šalo nagradili.

V dvoje je lepše

Osemindvajsetletni Jože Horvat iz Vanče vasi, po poklicu delavec, je dolgo iskal dekle svojih sanj in naposled jo je našel. Pa ne doma, ampak v Avstriji.

Pripovedoval je:
»Bilo je v letošnjem maju, ko sem odšel v avstrijski Walsdorf nabirat jagode, da bi kaj zaslužil, saj nisem redno zaposlen. Tam je bilo tudi veliko obiral in zagledal sem se v deklico.

Res je še deklica, kajti stara je komaj enaindvajset let. Ime ji je Joanna Krystyna, do poroke pa se je pisala Košcielniak, po poklicu je ekonomistka, izhaja pa iz Smrecuyna na Poljskem.

Joanna, ki je v prvih dneh nabirala jagode skupaj z mamo Majo in bratom Marijušem, se je potem, ko jo je Jože ogovoril, zanj navdušila in potlej sta bila nerazdružna do konca obiralne sezone.

Vrnila sta se vsak v svojo državo, nakar so brneli telefoni pa ljubezenska pisma so romala med Slovenijo in Poljsko. Kak mesec dni potem pa je mlada Poljakinja kar prišla v Slovenijo in ostala pri fantu, ki stanuje skupaj s starši in bratom ter sestro.

Jože ne bi prenesel, da bi se njegova deklica vrnila na Poljsko, pa tudi ona je želela ostati za vedno pri njem, zato sta se 27. septembra kar poročila. Oba obreda (civilna poroka in verski

obred) sta bila na Tišini. S Poljskega so prišli na poroko le štirje: mama, teta Juzia, stric Zenon in kolegica Anna. Gostija pa je bila kot še šika: v Vanči vasi so postavili šotor, pod streho katerega in na prostem pa se je zabavalo 120 ljudi.

Mladi par iz Vanče vasi se želi čimprej postaviti na lastne noge. Torej zaposlitev, nakup kake hišice in seveda – to je tudi cilj zakonske zveze – potomstvo.

Š. S.

Romi premagali policiste

Policijska uprava Murska Sobota je pred časom za svoje zaposlene organizirala predavanja na temo romska kultura in zgodovina ter osnove romskega jezika. Poleg tega so pripravili prebivalcem krajevnih skupnosti Pušča v okviru njihovega prvega krajevnega praznika predavanja o drogah. Hkrati so predstavili poklic policista in policijska pooblastila. Odigrana je bila tudi nogometna tekma med policisti Policijske postaje Murska Sobota in nogometno ekipo Romov. Po tekmi je bilo družabno srečanje.

Nogometna tekma je bila le ena od aktivnosti, s katerimi želijo zmanjšati napetosti, ki so se v zadnjem času pojavile med policisti in Romi.

P. S.: Čeprav rezultat tekme ni bil v ospredju, pa vseeno: po

pravi prvenstveni tekmi, kjer ni manjkalo drsečih štartov in dobrih potez, so zmagali Romi s 4 : 3.

A. B., foto: J. Z.

Pomurka in Pomurec leta 2003

Izbiranje Pomurke in Pomurca leta ima na Murskem valu že tradicijo, saj je letos pred nami že trinajsti tovrstni izbor. Način glasovanja se je nekajkrat spremenil, in ker gremo s časom naprej, se je sprememba zgodila tudi letos. Kot vemo, se je pred leti radijskemu glasovanju pridružilo še glasovanje s pomočjo glasovnic v Vestniku, letos pa uvajamo še glasovanje po internetu.

Poslušalci Murskega vala bodo začeli glasovati v petek, 18. decembra, v desetih glasovalnih

dneh pa bodo skupno oddali 400 glasov. Vsak bo lahko glasoval le enkrat. Bralci Vestnika lahko glasujete s pomočjo originalnih glasovnic (objavljene bodo v današnji in naslednji številki tednika). Glasovnice je treba nalepiti izključno na dopisnico in poslati na naslov: Vestnik. Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, in sicer najkasneje do 24. decembra. Pri časopisnem glasovanju ni omejitev, to pa pomeni, da lahko glasujete večkrat.

Internetno glasovanje je novost. Na spletni strani www.ra-

diomurskival.si boste našli glasovnico. Tudi s pomočjo interneta lahko vsak glasuje le enkrat, in sicer najpozneje do ponedeljka, 29. decembra.

In kako bo s seštevanjem glasov? Radijski glasovi veljajo dvakrat več kot časopisni ali internetni. Še vedno pa velja pravilo, da lahko glasujete za vse Pomurke in Pomurce, tudi za tiste, ki ne živijo več v rodni pokrajini.

Ob razglasitvi rezultatov, ki bo tudi tokrat na silvestrovo, bomo po tri glasovalce v vseh treh oblikah glasovanja nagradili.

Glasujem za:

Pomurka leta 2003

Pomurec leta 2003

Moj naslov:

Ime in priimek:

Naslov:

Tel.:

NAROČAM VESTNIK za najmanj eno leto (do preklica):

ime
in priimek:

kraj:

ulica:

številka:

poštna številka:

pošta:

davčna številka:

datum:

Naročnino želim plačevati (obkroži):

a) po položnici - letno

b) po položnici - polletno

c) po položnici - trimesečno

Pozornost
novemu
naročniku:

Ob naročilu dobite
časopis do konca leta
brezplačno.

V KS Pušča je prišlo do nogometnega srečanja med moštviom Pušče in soboške policije. Po zadnjem sodnikovem žvižgu je bilo dogovorjeno povratno srečanje. To ne bo odigrano na zunanjem terenu, ampak v novi telovadnici policije, ki bo v novi policijski zgradbi. Glede na to, da Aleksander Jevšku slabo kaže pri vzponu na direktorsko mesto slovenske Policije, bo tekma verjetno v že opremljeni telovadnici. Če pa se bo le zgodil slučaj, bo tekma na betonski podlagi in v telovadnici brez oken.

Prekmurski turizem je od nedelje prikrajšan za močno skupino stacionarnih gostov. Po koncu jesenskega dela nogometnega prvenstva se je moštvo na koloniji primorskih turistov umaknila iz Prekmurja. Vrnili naj bi se v drugi polovici januarja naslednjega leta. To pa le, če si njihov šef v tem času ne premisli in ne prevzame čukančiča v Srbiji in Črni gori in jih tako ne preseli na ADO Cigarijo.

Ena od mrežic soboškega podjetniškega inkubatorja bo odprla svoja vrata, in to v Odrančih. Toda kljub dobrim obetom in nemškemu ogledniku tujega vlagatelja z novimi delovnimi mesti ni več na spregled.

Tako kot je odšlo v franže globalno semensko podjetje Agranta, se počasi dogaja tudi Naturi herbiki. Ali ji je ostala le še natura ali herbika, ni povsem jasno. Jasno je le to, da to, kar ji je ostalo, dobiva socialno negovalno noto, ki pa tudi počasi pusti v zrak.

Specializirani trgovci za kmetijski reprodukcijski material so zaskrbljeni. Specializirana kmetijska družba izpod Prešernovega spomenika v Ljubljani, ki je prevzela ex Panonkine zadruge, je začela prodajati umetnih gnojil po izredno nizkih cenah. Je pa res, da veli gost in politična moč kupcev ne pomenita nič, vsi so v enakem položaju, plačati je treba v dogovorjenih rokih ali blago pokriti s protidobavo blaga.

Na Goričkem je bila opravljena revolucija proti divjadi. Toda Goričanci bi lahko odšli na dolski breg Mure in morda tam izvedeli kaj več, kako se streže divjadi, ki dela škodo. Tam ostaja specializirana enota za to dejavnost, ki pa je še brez imena.

Center za novogradnjo v Ljutomeru je začel z zimskim in daljšim letnim oddihom. Gradbeni stroji na avtocestni trasi so odšli in tudi potrebe po gramozu so usahnile. Tako ni več prijavov in ne intenzivnih gradenj. No, gradi pa se le, in to še eno krožišče, kjer bo namesto dometa »ringšpil«.

BESEDA NI KONJ